Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 12ης Δεκεμβρίου 2018*

«Ανταγωνισμός – Συμπράξεις – Αγορά της περινδοπρίλης, φαρμάκου προοριζομένου για τη θεραπεία των καρδιαγγειακών νοσημάτων, στην πρωτότυπη και στη γενόσημη εκδοχή του – Απόφαση διαπιστώνουσα παράβαση των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ – Συμφωνίες σκοπούσες στην καθυστέρηση, ή ακόμη και στην παρακώλυση, της εισόδου στην αγορά γενοσήμων εκδοχών της περινδοπρίλης – Συμμετοχή θυγατρικής στην παράβαση που διέπραξε η μητρική εταιρία της – Καταλογισμός της παραβάσεως – Εις ολόκληρον ευθύνη – Ανώτατο όριο του προστίμου»

Στην υπόθεση T-677/14,

Biogaran, με έδρα το Colombes (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους T. Reymond, O. de Juvigny και J. Jourdan, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τις F. Castilla Contreras, T. Vecchi και τον B. Mongin, στη συνέχεια, από την F. Castilla Contreras, τον B. Mongin και τον C. Vollrath,

καθής,

με αντικείμενο αίτημα δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ για την ακύρωση της αποφάσεως C(2014) 4955 τελικό της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2014, σχετικά με διαδικασία βάσει των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ [Υπόθεση AT.39612 – Perindopril (Servier)], κατά το μέτρο που αφορά την προσφεύγουσα και, επικουρικώς, για μείωση του ποσού του προστίμου που της επιβλήθηκε με την προμνησθείσα απόφαση,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. Madise και R. da Silva Passos, δικαστές,

γραμματέας: G. Predonzani, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Οκτωβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

I. Ιστορικό της διαφοράς

A. Επί της περινδοπρίλης

1 Ο όμιλος Servier, τον οποίον απαρτίζουν η Servier SAS και πολλές θυγατρικές (στο εξής, μεμονωμένα ή από κοινού: Servier), ανέπτυξε, μέσω ενός μηχανισμού αναστολής του μετατρεπτικού ενζύμου της αγγειοτασίνης (στο εξής: ΜΕΑ), την περινδοπρίλη, φάρμακο που χρησιμοποιείται στην καρδιαγγειακή ιατρική και προορίζεται, κυρίως, για την καταπολέμηση της υπερτάσεως και της καρδιακής ανεπάρκειας.

2 Η δραστική φαρμακευτική ουσία (στο εξής: ΔΦΟ) της περινδοπρίλης, δηλαδή η βιολογικά δραστική χημική ουσία που παράγει τα σχετικά θεραπευτικά αποτελέσματα έχει τη μορφή άλατος. Το άλας που χρησιμοποιούνταν αρχικά ήταν η ερβουμίνη (ή t-βουτυλαμίνη), η οποία έχει κρυσταλλική μορφή λόγω της μεθόδου που χρησιμοποιεί η Servier για τη σύνθεσή της.

1. Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για το μόριο

3 Η αίτηση για χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για το μόριο της περινδοπρίλης (δίπλωμα ευρεσιτεχνίας EP0049658, στο εξής: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 658) κατατέθηκε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΓΔΕ) στις 29 Σεπτεμβρίου 1981. Η ισχύς του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 658 επρόκειτο να λήξει στις 29 Σεπτεμβρίου 2001, αλλά η προστασία του παρατάθηκε σε πολλά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέχρι τις 22 Ιουνίου 2003, βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 1768/92 του Συμβουλίου, της 18 Ιουνίου 1992, σχετικά με την καθιέρωση συμπληρωματικού πιστοποιητικού προστασίας για τα φάρμακα (ΕΕ 1992, L 182, σ. 1). Στη Γαλλία, η προστασία του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 658 παρατάθηκε έως τις 22 Μαρτίου 2005, στη δε Ιταλία έως τις 13 Φεβρουαρίου 2009.

2. Επακόλουθα διπλώματα ευρεσιτεχνίας

4 Το 1988, η Servier κατέθεσε, επιπλέον, ενώπιον του ΕΓΔΕ αιτήσεις για χορήγηση πολλών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σχετικά με τις μεθόδους παρασκευής του μορίου της περινδοπρίλης, των οποίων η ισχύς θα έληγε στις 16 Σεπτεμβρίου 2008: τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας EP0308339, EP0308340, EP0308341 και EP0309324 (στο εξής, αντιστοίχως: το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 339, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 340, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 341 και το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 324).

5 Αιτήσεις για χορήγηση νέων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε σχέση με την ερβουμίνη και τις μεθόδους παρασκευής της κατατέθηκαν το 2001 από τη Servier ενώπιον του ΕΓΔΕ, μεταξύ των οποίων αιτήσεις για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας EP1294689 (αποκαλούμενο και δίπλωμα ευρεσιτεχνίας βήτα, στο εξής: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 689), για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας EP1296948 (αποκαλούμενο και δίπλωμα ευρεσιτεχνίας γάμμα, στο εξής: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 948) και για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας EP1296947 (αποκαλούμενο και δίπλωμα ευρεσιτεχνίας άλφα, στο εξής: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 947). Η αίτηση για το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 947, που αφορά την κρυσταλλική μορφή άλφα της ερβουμίνης και τη μέθοδο παρασκευής της, κατατέθηκε στις 6 Ιουλίου 2001 και το σχετικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας χορηγήθηκε από το ΕΓΔΕ στις 4 Φεβρουαρίου 2004.

3. Περινδοπρίλη δεύτερης γενιάς

6 Από το 2002, η Servier ξεκίνησε να αναπτύσσει περινδοπρίλη δεύτερης γενιάς, που παρασκευάζεται από διαφορετικό άλας σε σχέση με την ερβουμίνη, την αργινίνη. Η εν λόγω περινδοπρίλη από αργινίνη παρουσιάζει βελτιώσεις όσον αφορά τη διάρκεια διατηρήσεως, η οποία αυξάνεται από δύο σε τρία έτη, τη σταθερότητα, καθότι χρειάζεται ένα και μόνον είδος συσκευασίας για όλες τις κλιματικές ζώνες, και την αποθήκευση, καθότι ουδόλως απαιτεί ιδιαίτερες συνθήκες.

7 Στις 17 Φεβρουαρίου 2003, η Servier υπέβαλε αίτηση για χορήγηση ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας για την περινδοπρίλη από αργινίνη (δίπλωμα ευρεσιτεχνίας EP1354873B, στο εξής: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 873). Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 873 της χορηγήθηκε στις 17 Ιουλίου 2004, με ημερομηνία λήξεως της ισχύος του τη 17η Φεβρουαρίου 2023. Η περινδοπρίλη από αργινίνη ετέθη σε κυκλοφορία στις αγορές της Ένωσης το 2006.

Β. Επί της προσφεύγουσας

8 Η Biogaran (στο εξής: προσφεύγουσα ή Biogaran) είναι θυγατρική κατά 100 % της Laboratoires Servier SAS, η οποία με τη σειρά της είναι θυγατρική της Servier SAS, ιδρύθηκε το 1996 και είναι εταιρία παραγωγής γενοσήμων με δραστηριότητα διανομής που περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικώς στη Γαλλία.

Γ. Επί των δραστηριοτήτων της Niche που αφορούν την περινδοπρίλη

9 Η εταιρία παραγωγής γενοσήμων Niche Generics Ltd (στο εξής: Niche) ανέλαβε το σύνολο των υποχρεώσεων και ευθυνών της Bioglan Generics Ltd, βάσει της συμφωνίας αναπτύξεως και παραχωρήσεως άδειας εκμεταλλεύσεως που η τελευταία συνήψε στις 26 Μαρτίου 2001 με τη Medicorp Technologies India Ltd (στο εξής: Medicorp), την οποία διαδέχθηκε η Matrix Laboratories Ltd (στο εξής: Matrix), με σκοπό τη διάθεση στο εμπόριο γενοσήμου μορφής της περινδοπρίλης (στο εξής: συμφωνία Niche-Matrix). Η συμφωνία Niche-Matrix όριζε ότι οι δύο εταιρίες θα εμπορεύονταν τη γενόσημο περινδοπρίλη στην Ένωση, με τη διευκρίνιση ότι η Matrix είχε αναλάβει κατά κύριο λόγο την ανάπτυξη και την προμήθεια της ΔΦΟ της περινδοπρίλης, ενώ η Niche ήταν πρωτίστως υπεύθυνη για τις απαιτούμενες ενέργειες προκείμενου να ληφθούν άδειες κυκλοφορίας στην αγορά (ΑΚΑ), καθώς και για την εμπορική στρατηγική.

10 Τον Απρίλιο του 2003, η Matrix παρέσχε μία δοκιμαστική παρτίδα από ΔΦΟ της περινδοπρίλης, καθώς και το κύριο αρχείο της αντίστοιχης δραστικής ουσίας, ενόψει της προετοιμασίας από τη Niche των αιτήσεων για χορήγηση ΑΚΑ.

11 Η Unichem Laboratories Ltd (στο εξής: Unichem), μητρική εταιρία της Niche, ήταν, με τη σειρά της, υπεύθυνη για την παρασκευή της περινδοπρίλης υπό την τελική φαρμακευτική μορφή της, βάσει συμφωνίας για την ανάπτυξη και την παρασκευή δισκίων περινδοπρίλης, συναφθείσας στις 27 Μαρτίου 2003 με τη Medicorp, νυν Matrix, η οποία δεσμευόταν να αναπτύσσει τη ΔΦΟ της περινδοπρίλης και να της την προμηθεύει.

Δ. Επί των διαφορών σχετικά με την περινδοπρίλη

1. Διαφορές ενώπιον του ΕΓΔΕ

12 Το 2004, δέκα εταιρίες παραγωγής γενοσήμων, μεταξύ των οποίων και η Niche, άσκησαν ενώπιον του ΕΓΔΕ ανακοπή κατά του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 947, ζητώντας την πλήρη ανάκλησή του, προβάλλοντας λόγους αντλούμενους από έλλειψη καινοτομίας και εφευρετικής δραστηριότητας και από ανεπαρκή περιγραφή της εφευρέσεως. Εντούτοις, η Niche, παραιτήθηκε από την ανακοπή στις 9 Φεβρουαρίου 2005.

13 Στις 27 Ιουλίου 2006, το τμήμα ανακοπών του ΕΓΔΕ επιβεβαίωσε το κύρος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 947 κατόπιν επουσιωδών τροποποιήσεων των αρχικών αιτημάτων της Servier (στο εξής: απόφαση του ΕΓΔΕ της 27ης Ιουλίου 2006). Επτά εταιρίες άσκησαν προσφυγή κατά της εν λόγω αποφάσεως. Με απόφαση της 6ης Μαΐου 2009, το τεχνικό συμβούλιο προσφυγών του ΕΓΔΕ ακύρωσε την απόφαση του ΕΓΔΕ της 27ης Ιουλίου 2006 και ανακάλεσε το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας 947. Η αίτηση αναθεωρήσεως που υπέβαλε η Servier κατά της αποφάσεως αυτής απορρίφθηκε στις 19 Μαρτίου 2010.

14 Στις 11 Αυγούστου 2004, η Niche κατέθεσε, επίσης, ενώπιον του ΕΓΔΕ ανακοπή κατά του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 948, αλλά παραιτήθηκε από την ανακοπή στις 14 Φεβρουαρίου 2005.

2. Ένδικές διαφορές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων

15 Επιπλέον, εταιρίες παραγωγής γενοσήμων αμφισβήτησαν το κύρος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 947 ενώπιον των δικαστηρίων ορισμένων κρατών μελών, μεταξύ άλλων στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις Κάτω Χώρες.

16 Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η Servier άσκησε κατά της Niche, στις 25 Ιουνίου 2004, αγωγή λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [ανωτέρου δικαστηρίου (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα εμπορικών και λοιπών ιδιωτικών διαφορών (ευρεσιτεχνία και συναφή δικαιώματα), Ηνωμένο Βασίλειο], προβάλλοντας τα διπλώματά της ευρεσιτεχνίας 339, 340 και 341, δεδομένου ότι η Niche είχε καταθέσει αιτήσεις για χορήγηση ΑΚΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο για γενόσημο εκδοχή της περινδοπρίλης, η οποία είχε αναπτυχθεί σε συνεργασία με τη Matrix βάσει της συμφωνίας Niche-Matrix. Στις 9 Ιουλίου 2004, η Niche επέδωσε στη Servier ανταγωγή με αίτημα την ακύρωση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας 947.

17 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [ανωτέρου δικαστηρίου (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα εμπορικών και λοιπών ιδιωτικών διαφορών (ευρεσιτεχνία και συναφή δικαιώματα)] με αντικείμενο το βάσιμο της προβαλλομένης προσβολής ορίσθηκε τελικώς για τις 7 και τις 8 Φεβρουαρίου 2005, διήρκεσε όμως μισή μόνον ημέρα, λόγω της συμφωνίας διακανονισμού που υπεγράφη μεταξύ της Servier και της Niche στις 8 Φεβρουαρίου 2005, με την οποία τερματίστηκε η δικαστική διένεξη μεταξύ των δύο αυτών μερών.

18 Η Matrix ενημερωνόταν από τη Niche για τη διεξαγωγή της ένδικης αυτής διαδικασίας, στην οποία μετέσχε επίσης προβαίνοντας σε καταθέσεις ενώπιον του High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [ανωτέρου δικαστηρίου (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα εμπορικών και λοιπών ιδιωτικών διαφορών (ευρεσιτεχνία και συναφή δικαιώματα)] εξ ονόματος της Niche. Η Servier απέστειλε εξάλλου στη Matrix, στις 7 Φεβρουαρίου 2005, εξώδικο έγγραφο οχλήσεως, με το οποίο την κατηγορούσε για προσβολή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας 339, 340 και 341 και την απειλούσε ότι θα ασκούσε αγωγή λόγω της προσβολής αυτής.

19 Το φθινόπωρο του 2004, η Servier άρχισε να εξετάζει το ενδεχόμενο εξαγοράς της Niche. Για τον σκοπό αυτό, η Servier διενήργησε έλεγχο δέουσας επιμέλειας, το πρώτο στάδιο του οποίου ολοκληρώθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2005, ημερομηνία κατά την οποία υπέβαλε προκαταρκτική μη δεσμευτική προσφορά εξαγοράς του κεφαλαίου της Niche για ποσό μεταξύ 15 και 45 εκατομμυρίων αγγλικών λιρών (GBP). Μετά το δεύτερο στάδιο του ελέγχου δέουσας επιμέλειας, που διεξήχθη στις 21 Ιανουαρίου 2005, η Servier ενημέρωσε προφορικά την Niche, στις 31 Ιανουαρίου 2005, ότι δεν προτίθετο πλέον να προβεί στην εξαγορά της.

Ε. Επί των συμφωνιών διακανονισμού

1. Επί των συμφωνιών μεταξύ των Niche, Unichem, Matrix και Servier

20 Η Servier συνήψε σειρά συμφωνιών διακανονισμού για διπλώματα ευρεσιτεχνίας με πολλές εταιρίες παραγωγής γενοσήμων με τις οποίες είχε διαφορές που αφορούσαν διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

21 Στις 8 Φεβρουαρίου 2005, η Servier συνήψε συμφωνία διακανονισμού με τη Niche και την Unichem (στο εξής: συμφωνία διακανονισμού ή συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche). Το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας κάλυπτε όλες τις χώρες στις οποίες ίσχυαν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341 και 947 (άρθρο 3 της συμφωνίας).

22 Με τη συμφωνία διακανονισμού, η Niche και η Unichem δεσμεύθηκαν να απέχουν από την παρασκευή, την ανάθεση παρασκευής, την κατοχή, την εισαγωγή, την προμήθεια, την πρόταση προμήθειας ή διαθέσεως γενοσήμου περινδοπρίλης που παρασκευάζεται σύμφωνα τη μέθοδο την οποία ανέπτυξε η Niche και η οποία, κατά την άποψη της Servier, προσέβαλε τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340 και 341, όπως έχουν επικυρωθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με μια κατ' ουσίαν παρόμοια μέθοδο ή σύμφωνα με οιαδήποτε άλλη μέθοδο που ενδέχεται να προσβάλει τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340 και 341 (στο εξής: επίμαχη μέθοδος) έως τη λήξη της τοπικής ισχύος των εν λόγω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (άρθρο 3 της συμφωνίας) (στο εξής: ρήτρα περί μη εμπορίας). Αντιθέτως, η συμφωνία όριζε ότι η Niche και η Unichem θα μπορούσαν να εμπορεύονται ελεύθερα την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο, χωρίς να προσβάλουν τα εν λόγω διπλώματα ευρεσιτεχνίας, μετά τη λήξη της ισχύος τους (άρθρα 4 και 6 της συμφωνίας). Η Niche όφειλε, εξάλλου, να ακυρώσει, να καταγγείλει ή να αναστείλει, μέχρι την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, όλες τις συμβάσεις που είχε ήδη συνάψει σε σχέση με την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο, καθώς και σε σχέση με αιτήσεις χορηγήσεως ΑΚΑ για την εν λόγω περινδοπρίλη (άρθρο 11 της συμφωνίας). Επιπλέον, η Niche και η Unichem δεσμεύθηκαν να μην υποβάλουν καμία αίτηση χορηγήσεως ΑΚΑ για την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο και να μην συνδράμουν τρίτους για τη χορήγηση τέτοιας ΑΚΑ (άρθρο 10 της συμφωνίας). Τέλος, όφειλαν να απόσχουν από κάθε αγωγή ακυρώσεως ή από κάθε αναγνωριστική αγωγή περί μη προσβολής σε σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341, 947, 689 και 948 έως τη λήξη της ισχύος τους, πλην της περιπτώσεως άμυνας στο πλαίσιο αγωγής λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (άρθρο 8 της συμφωνίας) (στο εξής: ρήτρα περί μη αμφισβητήσεως). Η Niche συμφώνησε, επίσης, να παραιτηθεί από τις ανακοπές που είχε ασκήσει ενώπιον του ΕΓΔΕ κατά των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας 947 και 948 (άρθρο 7 της συμφωνίας).

23 Ως αντάλλαγμα, η Servier δεσμευόταν, αφενός, να μην ασκήσει αγωγή λόγω προσβολής κατά της Niche ή των πελατών της και κατά της Unichem βάσει των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341 και 947, αναφορικά με κάθε φερόμενη προσβολή που σημειώθηκε πριν από τη σύναψη της συμφωνίας (άρθρο 5 της συμφωνίας) (στο εξής: ρήτρα περί μη διεκδικήσεως) και, αφετέρου, να καταβάλει στη Niche και στην Unichem ποσό ύψους 11,8 εκατομμυρίων GBP σε δύο δόσεις (άρθρο 13 της συμφωνίας). Το ποσό αυτό συνιστούσε αντάλλαγμα για τις δεσμεύσεις της Niche και της Unichem

και για το «σημαντικό κόστος και τις ευθύνες που ενδεχομένως θα έφεραν η Niche και η Unichem λόγω της παύσεως του προγράμματός τους για την ανάπτυξη περινδοπρίλης παρασκευαζόμενης σύμφωνα με την [επίμαχη] μέθοδο».

24 Εξάλλου, επίσης στις 8 Φεβρουαρίου 2005, η Servier υπέγραψε συμφωνία διακανονισμού με τη Matrix (στο εξής: συμφωνία Matrix) που κάλυπτε όλες τις χώρες στις οποίες ίσχυαν τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341 και 947, με εξαίρεση ένα κράτος που δεν ήταν μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) (τμήμα 1, παράγραφος 1, στοιχείο xiii, της συμφωνίας).

25 Με τη συμφωνία Matrix, η Matrix δεσμεύθηκε να απόσχει από την παρασκευή, την ανάθεση παρασκευής, την κατοχή, την εισαγωγή, την προμήθεια, την πρόταση προμήθειας ή διαθέσεως περινδοπρίλης που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο, μέχρι τη λήξη της τοπικής ισχύος των εν λόγω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (άρθρα 1 και 2 της συμφωνίας). Αντιθέτως, η συμφωνία όριζε ότι η Matrix θα μπορούσε να εμπορεύεται ελεύθερα την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο, χωρίς να προσβάλει τα εν λόγω διπλώματα ευρεσιτεχνίας, μετά τη λήξη της ισχύος τους (άρθρο 4 της συμφωνίας). Η Matrix όφειλε, επιπλέον, να ακυρώσει, να καταγγείλει ή να αναστείλει, μέχρι την ημερομηνία λήξεως της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, όλες τις συμβάσεις που είχε ήδη συνάψει σε σχέση με την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο, καθώς και σε σχέση με αιτήσεις χορηγήσεως ΑΚΑ για την εν λόγω περινδοπρίλη, το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2005 (άρθρα 7 και 8 της συμφωνίας). Εξάλλου, η Matrix δεσμευόταν να μην υποβάλει καμία αίτηση χορηγήσεως ΑΚΑ για την περινδοπρίλη που παρασκευάζεται με την επίμαχη μέθοδο και να μη συνδράμει τρίτους για τη χορήγηση τέτοιας ΑΚΑ (άρθρο 6 της συμφωνίας). Τέλος, η Matrix όφειλε να απόσχει από κάθε αγωγή ακυρώσεως ή από κάθε αναγνωριστική αγωγή περί μη προσβολής σε σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341, 947, 689 και 948 έως τη λήξη της ισχύος τους, πλην της περιπτώσεως άμυνας στο πλαίσιο αγωγής λόγω προσβολής δικαιωμάτων που αντλούνται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (άρθρο 5 της συμφωνίας).

26 Ως αντάλλαγμα, η Servier δεσμευόταν, αφενός, να μην ασκήσει αγωγή λόγω προσβολής κατά της Matrix βάσει των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας 339, 340, 341 και 947, σε σχέση με κάθε φερόμενη προσβολή που σημειώθηκε πριν από τη σύναψη της συμφωνίας Matrix (άρθρο 3 της συμφωνίας) και, αφετέρου, να καταβάλει στη Matrix ποσό ύψους 11,8 εκατομμυρίων GBP σε δύο δόσεις (άρθρο 9 της συμφωνίας). Το ποσό αυτό συνιστούσε αντάλλαγμα για τις δεσμεύσεις της Matrix και για το «σημαντικό κόστος και τις ευθύνες που ενδεχομένως θα έφερε η Matrix λόγω της παύσεως του προγράμματός της για την ανάπτυξη περινδοπρίλης παρασκευαζόμενης με την [επίμαχη] μέθοδο».

2. Επί της συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ της Niche και της Biogaran

27 Στις 8 Φεβρουαρίου 2005 (ημέρα της συνάψεως της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche), υπεγράφη συμφωνία παραχωρήσεως άδειας εκμεταλλεύσεως και προμήθειας μεταξύ της Niche και της Biogaran σε σχέση με τη μεταβίβαση από τη Niche στην Biogaran τριών φακέλων προϊόντων (δηλαδή «όλων των πληροφοριών και/ή δεδομένων που είχε η Niche στην κατοχή της σχετικά με τα προϊόντα που απαιτούνται για τη χορήγηση ΑΚΑ) και μιας ισχύουσας άδειας για κυκλοφορία στην αγορά με αντάλλαγμα την καταβολή από την Biogaran στη Niche του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP (στο εξής: συμφωνία Biogaran).

28 Βάσει της συμφωνίας Biogaran, η Niche ανελάμβανε την υποχρέωση να μεταβιβάσει στην Biogaran τον φάκελο προϊόντος σχετικά με το προϊόν Α, με σκοπό την αποκλειστική χρήση από την Biogaran ενόψει της χορηγήσεως ΑΚΑ στη Γαλλία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε μια χώρα που δεν είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (στο εξής: ΕΟΧ), και τη μη αποκλειστική χρήση για τον υπόλοιπο κόσμο. Όσον αφορά τους δύο άλλους φακέλους προϊόντων, σε σχέση με το προϊόν Β και με το προϊόν Γ, η μεταβίβαση των φακέλων πραγματοποιήθηκε για μη αποκλειστική χρήση σε όλον τον κόσμο. Όσον αφορά το προϊόν Β ειδικότερα, η Niche δέχθηκε να μεταβιβάσει στην Biogaran την ΑΚΑ που διέθετε για τη Γαλλία. Η συμφωνία Biogaran προέβλεπε ότι, μετά την απόκτηση των ΑΚΑ, η

Biogaran θα έπρεπε να παραγγείλει από τη Niche τα οικεία προϊόντα (άρθρο 2.2 της συμφωνίας). Βάσει του άρθρου 2.5 της συμφωνίας, η Niche δεσμευόταν να παράσχει στην Biogaran όλα τα στοιχεία και όλα τα δεδομένα που της ανήκαν ή ήταν υπό τον έλεγχό της, και τα οποία αποτελούσαν τον φάκελο προϊόντος που ήταν απαραίτητος για τη λήψη των αντιστοίχων ΑΚΑ. Επιπλέον, η Biogaran όφειλε να καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι οι παραγγελίες του προϊόντος ή των προϊόντων θα γίνονταν τον κατάλληλο χρόνο, ώστε να καταστεί δυνατό να διατηρήσει η Niche μια σταθερή παραγωγή καθ' όλη τη διάρκεια της συμφωνίας αυτής (άρθρο 4.1 της συμφωνίας). Αντιθέτως, η συμφωνία Biogaran όριζε ότι, εάν οι ΑΚΑ δεν χορηγούνταν εντός 18 μηνών, η εν λόγω συμφωνία θα ελύετο αυτοδικαίως (άρθρο 14.4 της συμφωνίας). Ομοίως, η συμφωνία προέβλεπε ότι κανένα μέρος δεν θα δικαιούνταν αποζημίωση σε περίπτωση λύσεως της συμφωνίας βάσει των άρθρων 14.2 και 14.4 της συμφωνίας.

29 Σε αντάλλαγμα των φακέλων προϊόντων, το άρθρο 2.3 της συμφωνίας Biogaran προέβλεπε την καταβολή από την Biogaran του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP και καθόριζε τις λεπτομέρειες καταβολής, σύμφωνα με τις οποίες η Biogaran όφειλε να καταβάλει στη Niche ποσό 1,5 εκατομμυρίου GBP έως τις 14 Φεβρουαρίου 2005 και ποσό 1 εκατομμυρίου GBP έως τις 5 Οκτωβρίου 2005, τις ίδιες ημερομηνίες με αυτές που ορίσθηκαν με τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche για την καταβολή ποσού 11,8 εκατομμυρίων GBP.

ΣΤ. Επί της τομεακής έρευνας

30 Στις 15 Ιανουαρίου 2008, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάσισε να κινήσει έρευνα στον φαρμακευτικό τομέα βάσει των διατάξεων του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16 Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), με σκοπό να εντοπίσει, αφενός, τις αιτίες για τη μείωση της καινοτομίας στον εν λόγω τομέα, η οποία υπολογίζεται βάσει του αριθμού των νέων φαρμάκων που διατίθενται στην αγορά και, αφετέρου, τους λόγους για την καθυστερημένη διάθεση στην αγορά ορισμένων γενοσήμων φαρμάκων.

31 Η Επιτροπή δημοσίευσε προκαταρκτική έκθεση για το πόρισμα της έρευνάς της στις 28 Νοεμβρίου 2008 και επακολούθησε δημόσια διαβούλευση. Στις 8 Ιουλίου 2009, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με αντικείμενο τη σύνοψη της εκθέσεως έρευνάς της στον φαρμακευτικό τομέα. Στην ανακοίνωση αυτή, η Επιτροπή επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι έπρεπε να συνεχίσει την εποπτεία των συμφωνιών διακανονισμού διαφορών για διπλώματα ευρεσιτεχνίας που συνάπτονταν μεταξύ των εταιριών παραγωγής πρωτοτύπων φαρμάκων και των εταιριών παραγωγής γενοσήμων φαρμάκων, προκειμένου να καταστεί σαφέστερη η χρήση των συμφωνιών αυτών και να εντοπιστούν οι συμφωνίες εκείνες οι οποίες καθυστερούν την είσοδο των γενοσήμων φαρμάκων στην αγορά εις βάρος των καταναλωτών της Ένωσης και οι οποίες ενδέχεται να συνιστούν παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Στη συνέχεια, η Επιτροπή εξέδωσε έξι ετήσιες εκθέσεις για την εποπτεία των συμφωνιών διακανονισμού που σχετίζονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Ζ. Επί της διοικητικής διαδικασίας και της προσβαλλομένης αποφάσεως

32 Στις 24 Νοεμβρίου 2008, η Επιτροπή πραγματοποίησε αιφνίδιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των οικείων εταιριών. Τον Ιανουάριο του 2009, η Επιτροπή απηύθυνε αιτήσεις για παροχή πληροφοριών σε διάφορες εταιρίες.

33 Στις 2 Ιουλίου 2009, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση περί κινήσεως διαδικασίας κατά της Servier και της προσφεύγουσας, καθώς και κατά άλλων εταιριών παραγωγής γενοσήμων.

34 Τον Αύγουστο του 2009 και από τον Δεκέμβριο του 2009 έως τον Μάιο του 2012, η Επιτροπή απηύθυνε πλείονες αιτήσεις για παροχή πληροφοριών τόσο στη Servier όσο και στη Niche. Η Servier αρνήθηκε δύο φορές να παράσχει πληροφορίες σε σχέση με τη συμφωνία και, κατόπιν τούτου, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, ζητώντας να της κοινοποιηθεί σειρά πληροφοριών. Η απάντηση στο αίτημα αυτό διαβιβάσθηκε στις 7 Νοεμβρίου 2011.

35 Στις 27 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση των αιτιάσεων, την οποία απηύθυνε σε πλείονες εταιρίες, μεταξύ των οποίων και στην προσφεύγουσα, η οποία απάντησε στις 14 Ιανουαρίου 2013.

36 Η ακρόαση των οικείων εταιριών, μεταξύ των οποίων και της προσφεύγουσας, έλαβε χώρα από τις 15 έως τις 18 Απριλίου 2013.

37 Στις 18 Δεκεμβρίου 2013, η Επιτροπή επέτρεψε την πρόσβαση στα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είχαν συγκεντρωθεί ή είχαν δημοσιοποιηθεί ευρύτερα μετά την ανακοίνωση των αιτιάσεων και απέστειλε έκθεση των πραγματικών περιστατικών, στην οποία η προσφεύγουσα απάντησε στις 21 Ιανουαρίου 2014.

38 Ο σύμβουλος ακροάσεων εξέδωσε την τελική του έκθεση στις 7 Ιουλίου 2014.

39 Στις 9 Ιουλίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2014) 4955 τελικό, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ [Υπόθεση AT.39612 – Perindopril (Servier)] (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

40 Στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως διαπιστώνεται ότι η Unichem και η θυγατρική της Niche, όπως και η Servier και η θυγατρική της Biogaran, παρέβησαν το άρθρο 101 ΣΛΕΕ καθότι μετέσχον σε συμφωνία διακανονισμού των διαφορών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας έναντι αντίστροφης πληρωμής, η οποία κάλυπτε όλα τα κράτη μέλη, πλην της Κροατίας και της Ιταλίας, για περίοδο που άρχισε στις 8 Φεβρουαρίου 2005 –με εξαίρεση τη Λεττονία (περίοδος που άρχισε την 1η Ιουλίου 2005), τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία (περίοδος που άρχισε την 1η Ιανουαρίου 2007), καθώς και τη Μάλτα (περίοδος που άρχισε την 1η Μαρτίου 2007)– και έληξε στις 15 Σεπτεμβρίου 2008 –με εξαίρεση τις Κάτω Χώρες (περίοδος που έληξε την 1η Μαρτίου 2007) και το Ηνωμένο Βασίλειο (περίοδος που έληξε στις 6 Ιουλίου 2007).

41 Η Επιτροπή έκρινε ότι η συμφωνία Biogaran είχε αποτελέσει επιπλέον κίνητρο με στόχο να πεισθεί η Niche να μη δραστηριοποιείται πλέον στην αγορά και κατεδείκνυε την άμεση συμμετοχή της Biogaran στην παράβαση που είχε διαπράξει η μητρική της εταιρία Servier.

42 Με τις αιτιολογικές σκέψεις 1349 έως 1354 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε συγκεκριμένα ότι, πέραν της μεταφοράς καθαρής αξίας, η Servier είχε παράσχει επιπλέον κίνητρο στη Niche μέσω της συμφωνίας Biogaran. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, στις 8 Φεβρουαρίου 2005, ήτοι την ίδια ημέρα με τη σύναψη της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, η τελευταία είχε συνάψει επίσης τη συμφωνία Biogaran και, στο πλαίσιο της συμβάσεως αυτής, η Biogaran είχε καταβάλει στη Niche ποσό 2,5 εκατομμυρίων GBP ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των φακέλων προϊόντων και μιας ΑΚΑ αναφορικά με φαρμακευτικά προϊόντα μη σχετιζόμενα με την περινδοπρίλη.

43 Με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β′, της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβλήθηκε στη Servier και στην Biogaran, από κοινού και εις ολόκληρον, πρόστιμο ύψους 131 532 600 ευρώ. Η Biogaran υποχρεώθηκε εξάλλου, βάσει του άρθρου 8 της ίδιας αποφάσεως, να απόσχει από την επανάληψη της διαπιστωθείσας παραβάσεως, για την οποία επιβλήθηκε κύρωση, και από οιαδήποτε πράξη ή συμπεριφορά με το ίδιο ή παρεμφερές αντικείμενο ή αποτέλεσμα.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

44 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 19 Σεπτεμβρίου 2014, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

45 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει τα άρθρα 1, 7 και 8 της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά το μέτρο που την αφορούν·

– επικουρικώς, να ασκήσει την πλήρη δικαιοδοσία του και να μειώσει ουσιωδώς το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε·

– να αποφανθεί ότι τυχόν ολική ή μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε η Servier, θα παραγάγει αποτελέσματα και υπέρ αυτής και να λάβει όλα τα συνακόλουθα μέτρα στο πλαίσιο της πλήρους δικαιοδοσίας του·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

46 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III. Επί του παραδεκτού

A. Επί του τρίτου αιτήματος, με το οποίο η προσφεύγουσα ζητεί να παραγάγει αποτελέσματα και υπέρ αυτής η ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε η Servier

47 Πρέπει να υπομνησθεί προκαταρκτικώς ότι, κατά το άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, της 2ας Μαΐου 1991, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση.

48 Κατά πάγια νομολογία, η αναφορά των στοιχείων αυτών πρέπει να είναι αρκούντως σαφής και συγκεκριμένη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στον μεν καθού να προετοιμάσει την άμυνά του, στο δε Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της προσφυγής. Το ίδιο ισχύει για κάθε υποβαλλόμενο αίτημα, το οποίο πρέπει να συνοδεύεται από λόγους και επιχειρήματα που να δίνουν τη δυνατότητα τόσο στον καθού όσο και στον δικαστή να εκτιμήσουν κατά πόσον είναι βάσιμο (βλ. απόφαση της 7ης Ιουλίου 1994, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής, T-43/92, EU:T:1994:79, σκέψη 183 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συνεπώς, για να είναι παραδεκτή μια προσφυγή, πρέπει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων αυτή στηρίζεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το κείμενο του ίδιου του δικογράφου της προσφυγής. Στο πλαίσιο αυτό, μολονότι το κύριο μέρος της προσφυγής μπορεί να τεκμηριωθεί και να συμπληρωθεί, επί συγκεκριμένων σημείων, με παραπομπές σε συγκεκριμένα χωρία συνημμένων εγγράφων, η γενική παραπομπή σε άλλα κείμενα, ακόμη και αν είναι συνημμένα στο δικόγραφο της προσφυγής, δεν είναι δυνατόν να θεραπεύει την έλλειψη ουσιωδών στοιχείων της νομικής επιχειρηματολογίας, τα οποία, βάσει των προμνησθεισών διατάξεων, πρέπει να περιλαμβάνονται στο δικόγραφο της προσφυγής. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να αναζητεί και να εντοπίζει, στα παραρτήματα, τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που θα μπορούσαν, κατά την

κρίση του, να αποτελούν τη βάση της προσφυγής, δεδομένου ότι τα παραρτήματα αυτά επιτελούν αμιγώς αποδεικτική και διευκρινιστική λειτουργία (βλ. απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Microsoft κατά Επιτροπής, T-201/04, EU:T:2007:289, σκέψη 94 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά μείζονα λόγο, η γενική παραπομπή, με το δικόγραφο της προσφυγής, στους λόγους και τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξη άλλης προσφυγής, δεν πληροί την προμνησθείσα απαίτηση, ακόμη και αν η άλλη αυτή προσφυγή ασκήθηκε στο πλαίσιο συναφούς υποθέσεως (απόφαση της 24ης Μαρτίου 2011, Legris Industries κατά Επιτροπής, T-376/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:107, σκέψη 32).

49 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η γενική παραπομπή, με το δικόγραφο της προσφυγής, χωρίς καμία περαιτέρω διευκρίνιση ή επεξήγηση, στους λόγους και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν προς στήριξη της προσφυγής που ασκήθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε σήμερα η απόφαση Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-691/14), δεν ανταποκρίνεται στην προμνησθείσα απαίτηση.

50 Επιπλέον, έστω και αν υποτεθεί ότι πρόθεση της προσφεύγουσας, με το τρίτο αίτημα του δικογράφου της προσφυγής, ήταν να επικαλεσθεί τη νομολογία κατά την οποία ο δικαστής της Ένωσης πρέπει να αναγνωρίζει ότι παράγει αποτελέσματα ως προς μια εταιρία η ακυρωτική απόφαση που εκδόθηκε υπέρ μιας άλλης εταιρίας στην περίπτωση που αυτές συνιστούν ενιαία οικονομική οντότητα (απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2013, Επιτροπή κατά Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, σκέψεις 43 και 44), κάτι που η προσφεύγουσα υποστήριξε με το υπόμνημα απαντήσεως, το αίτημα αυτό δεν μπορεί να τελεσφορήσει. Πράγματι, με την απόφαση που εξέδωσε σήμερα στην υπόθεση Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-691/14), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή κατά το μέτρο που αφορούσε τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί συνεπώς να προβάλει ότι παράγει αποτελέσματα υπέρ αυτής η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε η Servier.

51 Εκ των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το τρίτο αίτημα της προσφεύγουσας, με το οποίο οικειοποιείται τα αιτήματα και τα δικόγραφα της Servier, πρέπει να απορριφθεί.

Β. Επί του παραδεκτού ορισμένων παραρτημάτων του υπομνήματος αντικρούσεως και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν με αυτό

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

52 Προκαταρκτικώς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει με το υπόμνημα απαντήσεως ότι η Επιτροπή προσκόμισε με το υπόμνημα αντικρούσεως νέα έγγραφα και προέβαλε νέα επιχειρήματα προς στήριξη της απόψεως που είχε αναπτύξει στην προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, το υπόμνημα αντικρούσεως (που περιλαμβάνει 40 σελίδες) στηρίζεται εν μέρει σε νέα πραγματικά στοιχεία, με κύριο σκοπό την τεκμηρίωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία μόνον 6 από τις συνολικά 919 σελίδες αφορούν τις εις βάρος της Biogaran κατηγορίες. Στηριζόμενη στη νομολογία, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η χρήση, κατά το στάδιο της ένδικης διαδικασίας, νέων στοιχείων προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας.

53 Η προσφεύγουσα ζήτησε να κριθούν απαράδεκτα ορισμένα παραρτήματα του υπομνήματος αντικρούσεως, για τον λόγο ότι 23 εξ αυτών ήταν στην αγγλική γλώσσα και δεν είχαν μεταφρασθεί στη γλώσσα της διαδικασίας, τη γαλλική.

54 Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν προέβαλε νέα αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι δεν παρέβη την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως. Συγκεκριμένα, η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού διευκρινίζεται λεπτομερώς στην προσβαλλόμενη απόφαση, στις αιτιολογικές σκέψεις 561 έως 569 και 1351 έως 1354.

55 Κατά την Επιτροπή, οι τρεις περιστάσεις που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού δεν μπορεί να χαρακτηρισθούν ως «νέες», καθόσον περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση ή συνάγονται από τις διαπιστώσεις που περιέχονται στην εν λόγω απόφαση αυτή καθαυτήν. Κατ' αρχάς, η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται, στις αιτιολογικές σκέψεις 532 και 538, στον εξέχοντα ρόλο του M. στις διαπραγματεύσεις της Niche με τη Servier. Περαιτέρω, οι συζητήσεις σχετικά με την επιθυμία της Niche να λάβει υψηλότερο ποσό από εκείνο που δόθηκε στη Matrix μνημονεύονται στην αιτιολογική σκέψη 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Τέλος, ο ρόλος που διαδραμάτισε η Biogaran στις σχέσεις μεταξύ της Servier και της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων Lupin μνημονεύεται, επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 979 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

56 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, κατά παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, προσκομίζει με το υπόμνημα αντικρούσεως νέα έγγραφα και προβάλλει νέα επιχειρήματα προς στήριξη των απόψεων που ανέπτυξε στην προσβαλλόμενη απόφαση, προκείμενου να θεραπεύσει την ανεπάρκεια αιτιολογίας.

57 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, η Επιτροπή δεν μπορεί να προβάλει, προς στήριξη της προσβαλλομένης αποφάσεως, νέα επιβαρυντικά αποδεικτικά στοιχεία τα οποία δεν έλαβε υπόψη της στην απόφαση αυτή. Ωστόσο, το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο έχουν αποφανθεί ότι ο συντάκτης της προσβαλλομένης αποφάσεως δύναται να παράσχει διευκρινίσεις κατά τη δίκη, προς συμπλήρωση ήδη επαρκούς αιτιολογίας, διότι οι διευκρινίσεις αυτές ενδέχεται να χρησιμεύσουν κατά τον έλεγχο της εσωτερικής συνοχής του σκεπτικού της αποφάσεως από τον δικαστή της Ένωσης, καθώς επιτρέπουν στο θεσμικό όργανο να αποσαφηνίσει τους λόγους που στήριξαν την απόφασή του (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2000, Finnboard κατά Επιτροπής, C-298/98 P, EU:C:2000:634, σκέψη 46· της 13ης Ιουλίου 2011, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs κατά Επιτροπής, T-144/07, T-147/07 έως T-150/07 και T-154/07, EU:T:2011:364, σκέψεις 146 έως 149, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Ballast Nedam κατά Επιτροπής, T-361/06, EU:T:2012:491, σκέψη 49).

58 Εν προκειμένω, με τις διευκρινίσεις στις οποίες προέβη με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή δεν παρέβη την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως ούτε προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας. Συγκεκριμένα, τα πραγματικά στοιχεία που προβάλλονται με το υπόμνημα αντικρούσεως και εκλαμβάνονται από την προσφεύγουσα ως «νέα» περιορίζονται στην τεκμηρίωση της κρίσεως της Επιτροπής ως προς την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού, και προκύπτουν σαφώς από την προσβαλλόμενη απόφαση.

59 Κατ' αρχάς, όσον αφορά το αν η Επιτροπή μπορούσε να προσκομίσει συμπληρωματικές ενδείξεις σε σχέση με τη συμμετοχή ορισμένων υπαλλήλων της Biogaran και της Servier στις διαπραγματεύσεις για τη συμφωνία Biogaran και για τη συμφωνία διακανονισμού, επισημαίνεται ότι το από 4 Φεβρουαρίου 2005 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το οποίο μνημονεύθηκε επανειλημμένως στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 566 και 1351) και περιελήφθη στο παράρτημα B.10 του υπομνήματος αντικρούσεως, καταδεικνύει, αφενός, ότι ο M. είχε διαδραματίσει ορισμένο ρόλο για τη Niche στη διαπραγμάτευση των δύο συμφωνιών (βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 538 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και, αφετέρου, ότι η L., διευθύντρια της νομικής υπηρεσίας του ομίλου Servier, στην οποία κοινοποιήθηκε το ανωτέρω μήνυμα, είχε εμπλακεί στις συζητήσεις. Όπως προκύπτει από το ίδιο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το πρόσωπο που διαπραγματεύθηκε τη συμφωνία Biogaran για λογαριασμό της προσφεύγουσας ήταν αυτό που υπέγραψε επίσης την εξώδικη επιστολή οχλήσεως που απεστάλη από τη Servier στη Matrix στις 7 Φεβρουαρίου 2005, μία ημέρα πριν από τη σύναψη του διακανονισμού.

60 Περαιτέρω, όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Niche και της Matrix, καθώς και την πρόθεση της Niche να λάβει μεγαλύτερο ποσό από ό,τι η Matrix, η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την αιτιολογική σκέψη 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

61 Τέλος, ως προς τον ρόλο που φέρεται να διαδραμάτισε στέλεχος της Biogaran στη σύναψη της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων Lupin, η Επιτροπή δικαιούται να απαντήσει με το υπόμνημα αντικρούσεως στα επιχειρήματα της προσφεύγουσας, εφόσον η τελευταία επιχειρεί να αποδείξει ότι η κρίση της Επιτροπής ενέχει πλάνη περί το δίκαιο, ήτοι ότι στόχος της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν να καταλογισθεί στην Biogaran η ευθύνη για τις πράξεις της Servier (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2011, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs κατά Επιτροπής, T-144/07, T-147/07 έως T-150/07 και T-154/07, EU:T:2011:364, σκέψεις 146 έως 149, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Ballast Nedam κατά Επιτροπής, T-361/06, EU:T:2012:491, σκέψεις 49 και 50). Πράγματι, η Επιτροπή αναφέρεται στον ρόλο που διαδραμάτισε ο B., πρόεδρος και ιδρυτής της Biogaran, στη συμφωνία μεταξύ της Servier και της Lupin, προκειμένου να καταδείξει ότι η Biogaran μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την άμεση συμμετοχή της στην παράβαση και όχι για τις πράξεις που προσάπτονται στη μητρική της εταιρία.

62 Όσον αφορά το παραδεκτό ορισμένων παραρτημάτων του υπομνήματος αντικρούσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα κρίσιμα έγγραφα έχουν συνταχθεί στην αγγλική γλώσσα και δεν συνοδεύονται από μεταφράσεις στη γλώσσα της διαδικασίας, ήτοι τη γαλλική.

63 Βάσει του άρθρου 35, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας της 2ας Μαΐου 1991, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο καταθέσεως του υπομνήματος αντικρούσεως, η γλώσσα της διαδικασίας χρησιμοποιείται ιδίως στα υπομνήματα και τις αγορεύσεις των διαδίκων, καθώς και στα συνημμένα στοιχεία και έγγραφα, τα δε προσκομιζόμενα ή επισυναπτόμενα στοιχεία ή έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε άλλη γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας. Το άρθρο 7, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, των οδηγιών προς τον Γραμματέα του Γενικού Δικαστηρίου, της 5ης Ιουλίου 2007, προβλέπει ότι, οσάκις στοιχεία συνημμένα σε διαδικαστικό έγγραφο δεν συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα της διαδικασίας, ο Γραμματέας ζητεί την τακτοποίησή τους από τον οικείο διάδικο, εφόσον η μετάφραση κρίνεται απαραίτητη για την ομαλή διεξαγωγή της δίκης. Όπως προκύπτει από τις παραγράφους 64 και 68 των πρακτικών οδηγιών προς τους διαδίκους ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της 24ης Ιανουαρίου 2012 (ΕΕ 2012, L 68, σ. 23), εάν το υπόμνημα αντικρούσεως δεν είναι σύμφωνο με τους τυπικούς κανόνες σχετικά με τη μετάφραση προς τη γλώσσα της διαδικασίας των εγγράφων που έχουν συναχθεί σε γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα της διαδικασίας, τάσσεται εύλογη προθεσμία προς τακτοποίησή του.

64 Υπό το πρίσμα των ως άνω διατάξεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ελλείψει σχετικού αιτήματος εκ μέρους κάποιου διαδίκου, ο Γραμματέας οφείλει να ζητήσει μετάφραση μόνον εφόσον αυτή κρίνεται απαραίτητη για την ομαλή διεξαγωγή της δίκης, (βλ., συναφώς, απόφαση της 15ης Ιουνίου 2010, Mediaset κατά Επιτροπής, T-177/07, EU:T:2010:233, σκέψη 37).

65 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα δεν κάλεσε ρητώς το Γενικό Δικαστήριο να ζητήσει από την Επιτροπή τη μετάφραση στη γαλλική γλώσσα, γλώσσα της διαδικασίας στην υπό κρίση υπόθεση, των συνημμένων στο υπόμνημα αντικρούσεως εγγράφων που είχαν συνταχθεί στην αγγλική. Η προσφεύγουσα έθεσε απλώς υπό αμφισβήτηση το παραδεκτό των παραρτημάτων αυτών, διατεινόμενη ότι δεν είχαν συνταχθεί στη γλώσσα της διαδικασίας. Ωστόσο, με έγγραφο της 28ης Σεπτεμβρίου 2015, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την κατάθεση του υπομνήματος αντικρούσεως, η Επιτροπή κοινοποίησε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου μετάφραση των εν λόγω παραρτημάτων στη γαλλική γλώσσα. Επιπλέον, δόθηκε στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να λάβει θέση επί των εγγράφων αυτών κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ως εκ τούτου, εν πάση περιπτώσει, ανεξαρτήτως του αν η μετάφραση αυτή ήταν απαραίτητη για την ομαλή διεξαγωγή της δίκης, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η προσφεύγουσα κατά των κρίσιμων παραρτημάτων πρέπει να απορριφθεί.

66 Συνεπώς, οι ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η προσφεύγουσα πρέπει να απορριφθούν.

IV. Επί της ουσίας

67 Η προσφεύγουσα προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως προς στήριξη των αιτημάτων της. Υποστηρίζει, πρώτον, ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποδεικνύεται η συμμετοχή της σε οιαδήποτε παράβαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Δεύτερον, αμφισβητεί την ορθότητα της εκ μέρους της Επιτροπής εκτιμήσεως περί των πραγματικών περιστατικών αναφορικά με το ότι η συμφωνία Biogaran λειτούργησε ως επιπλέον κίνητρο. Τρίτον, υποστηρίζει ότι, επιβάλλοντάς της πρόστιμο, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο. Πρέπει να εξετασθεί, κατ' αρχάς ο δεύτερος λόγος, ακολούθως ο τρίτος λόγος και, τέλος, ο πρώτος λόγος.

A. Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών, καθόσον κακώς έγινε δεκτό με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η συμφωνία Biogaran λειτούργησε ως επιπλέον κίνητρο προκειμένου να παροτρυνθεί η Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού με τη Servier

68 Με τον λόγο αυτό, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την ορθότητα της εκ μέρους της Επιτροπής εκτιμήσεως των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, βάσει της οποίας η τελευταία έκρινε ότι συνέτρεχε περιορισμός του ανταγωνισμού.

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

α) Ως προς την πλάνη εκτιμήσεως κατά την ανάλυση του συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού

1) Επί της χρονικής αλληλουχίας των διαπραγματεύσεων των συμφωνιών

69 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το ιστορικό των διαπραγματεύσεων των δύο συμφωνιών διαφέρει, έστω και αν η συμφωνία Biogaran και η συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche υπεγράφησαν την ίδια ημέρα. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από πολλά έγγραφα της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, η Biogaran είχε αρχίσει να διαπραγματεύεται τη συμφωνία Biogaran το 2002, δύο σχεδόν χρόνια πριν από την έναρξη των συζητήσεων για τη συμφωνία διακανονισμού. Η προσφεύγουσα αμφισβητεί επομένως την ορθότητα του ισχυρισμού ότι οι δύο συμφωνίες απετέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεως κατά την ίδια περίοδο, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 1351 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

70 Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα άρχισε να διαπραγματεύεται τη συμφωνία Biogaran πριν ακόμη προκύψει η διαφορά μεταξύ της Servier και της Niche, αποδεικνύει ότι η Biogaran είχε αυτοτελές, ίδιο και ειδικό συμφέρον να υπογράψει τη συμφωνία αυτή, ανεξαρτήτως της συμφωνίας διακανονισμού.

71 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η σύναψη των δύο συμφωνιών την ίδια ημέρα καταδεικνύει όχι την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ τους, αλλά το γεγονός απλώς ότι η ένδικη διαφορά μεταξύ της Servier και της Niche είχε ως παρεπόμενη συνέπεια την παρακώλυση των ήδη εν εξελίξει διαπραγματεύσεων μεταξύ της Niche και της Biogaran, οι οποίες συνεχίσθηκαν τον Φεβρουάριο του 2005, λίγες ημέρες πριν από την υπογραφή της συμφωνίας διακανονισμού.

72 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση απέδειξε ότι η χρονική αλληλουχία των διαπραγματεύσεων επιβεβαίωνε την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας διακανονισμού και της συμφωνίας Biogaran.

73 Πρώτον, η Niche επιβεβαίωσε, με δήλωση της 15ης Ιουνίου 2011, ότι οι διαπραγματεύσεις της συμφωνίας διακανονισμού και της συμφωνίας Biogaran είχαν πραγματοποιηθεί ταυτοχρόνως. Δεύτερον, οι προγενέστερες διαπραγματεύσεις μεταξύ της Niche και της Biogaran αφορούσαν μόνον το προϊόν A και επεκτάθηκαν σε άλλα μόρια μόλις τον Φεβρουάριο του 2005. Το περιεχόμενο της συμφωνίας διευρύνθηκε, επομένως, την τελευταία στιγμή, γεγονός που επιβεβαιώνεται από το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 4ης Φεβρουαρίου 2005 που απέστειλε ο δικηγόρος της Biogaran στη Niche. Τρίτον, οι επαφές μεταξύ της Biogaran και της Niche ήταν ακόμη εν εξελίξει τον Αύγουστο του 2004, δηλαδή έναν και πλέον μήνα μετά την έναρξη της δικαστικής διενέξεως στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μολονότι οι επαφές αυτές δεν τελεσφόρησαν, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της Biogaran και της Niche συνεχίσθηκαν το πρώτον κατά τον χρόνο των διαπραγματεύσεων της συμφωνίας διακανονισμού, ενώ η δικαστική διένεξη μεταξύ της Servier και της Niche ήταν ακόμη εν εξελίξει. Επομένως, οι διαπραγματεύσεις για το προϊόν A δεν σταμάτησαν, προφανώς, λόγω της δικαστικής διενέξεως που είχε ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2004.

2) Επί του νομικού συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας διακανονισμού και της συμφωνίας Biogaran

74 Κατά την προσφεύγουσα, αντιθέτως προς ό,τι αναφέρει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 1190 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η συμφωνία που υπέγραψε η Biogaran δεν «εξαρτάτο» από την αποδοχή εκ μέρους της Niche των όρων της συμφωνίας διακανονισμού. Συγκεκριμένα, η υπογραφή ή η εκτέλεση καμίας από τις δύο αυτές συμφωνίες δεν είχε συνδεθεί με ή εξαρτηθεί από την υπογραφή ή την εκτέλεση της άλλης.

75 Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι οι δύο συμφωνίες διέπονται από διαφορετικά δίκαια και υπάγονται σε διαφορετικές δικαιοδοσίες. Ομοίως, οι δύο συμφωνίες δεν δεσμεύουν τα ίδια νομικά πρόσωπα εντός του ομίλου Servier και δεν υπεγράφησαν στον ίδιο τόπο, δεδομένου ότι η συμφωνία Biogaran υπεγράφη στο Παρίσι (Γαλλία), ενώ η συμφωνία διακανονισμού υπεγράφη μεταξύ της Niche και της Servier στο Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο).

76 Επιπλέον, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι οι προβλεπόμενες στις δύο συμφωνίες ημερομηνίες πληρωμής ήταν εν μέρει μόνον οι ίδιες, δεδομένου ότι οι πληρωμές της Biogaran σχετικά με την προμήθεια βάσει της άδειας εκμεταλλεύσεως ήταν μεταγενέστερες.

77 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η άποψη της Επιτροπής ως προς την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των δύο συμφωνιών βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις δηλώσεις της Niche, ωστόσο, η αμφισημία των δηλώσεων αυτών έπρεπε να έχει παρακινήσει την Επιτροπή να τις αναλύσει με σύνεση. Η Επιτροπή απλώς δεν έλαβε υπόψη τις δηλώσεις που ήταν αντίθετες προς τις απόψεις της, με την αιτιολογία και μόνον ότι ήταν μεταγενέστερες της ανακοινώσεως των αιτιάσεων και ότι, ως εκ τούτου, είχαν δήθεν μικρότερη αποδεικτική αξία από ό,τι οι δηλώσεις που είχαν γίνει προηγουμένως, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας.

78 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι δύο συμφωνίες, των οποίων οι διαπραγματεύσεις έλαβαν χώρα ταυτοχρόνως, συνήφθησαν την ίδια ημέρα και προέβλεπαν καταβολές σε δόσεις τις ίδιες ακριβώς ημερομηνίες όσον αφορά τη μεταβίβαση των φακέλων προϊόντων, μεταβίβαση που αποτελούσε τον δικαιολογητικό λόγο της πληρωμής του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP. Προβάλλει ότι η Niche ρητώς επιβεβαίωσε επανειλημμένως κατά τη διοικητική διαδικασία, ιδίως σε απάντηση στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι η συμφωνία Biogaran της είχε προταθεί από τη Servier προκειμένου να δοθεί στη Niche η συνολική αντιστάθμιση που συμφωνήθηκε ως αντάλλαγμα για τη σύναψη της συνολικής συμφωνίας διακανονισμού. Η Επιτροπή παραπέμπει σε ένα σχέδιο συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, στο οποίο δίπλα στη μνεία «2,5 εκατομμύρια» σημειώθηκε χειρόγραφα η ένδειξη «ramipril». Κατά την Επιτροπή, τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι στο ποσό του τιμήματος που κατέβαλε η Servier σε αντάλλαγμα των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Niche περιλαμβανόταν η καταβολή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP που προβλεπόταν στο πλαίσιο του φακέλου του ramipril, ήτοι της συμφωνίας Biogaran.

79 Η Επιτροπή παραδέχεται ότι, στην απάντησή της επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, η Niche προσέθεσε ότι η σύμβαση Biogaran ήταν πραγματική εμπορική συμφωνία με πραγματική αντιπαροχή. Ωστόσο, στο ίδιο έγγραφο, η Niche υποστήριξε ότι, παρότι τούτο δεν αποτελούσε συνήθη εμπορική πρακτική, ενίοτε οι συμφωνίες υπογράφονταν για περισσότερα προϊόντα ταυτοχρόνως. Επιπλέον, η Επιτροπή τονίζει ότι οι δηλώσεις στις οποίες προέβη η Niche σε χρόνο κατά τον οποίο τελούσε εν γνώσει των εις βάρος της αιτιάσεων δεν έχουν την ίδια αποδεικτική αξία με εκείνες που έγιναν προγενέστερα, in tempore non suspecto.

80 Η Επιτροπή διατείνεται επίσης ότι το από 4 Φεβρουαρίου 2005 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απέστειλε ο δικηγόρος της Biogaran στη Niche, σε σχέση με το κρίσιμο ποσό, επιβεβαιώνει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των δύο συμφωνιών. Τα μέρη συμφώνησαν για ένα ποσό που η Biogaran έπρεπε να καταβάλει στη Niche και συζήτησαν εν συνεχεία επί του περιεχομένου της συμφωνίας Biogaran. Πρωταρχικός στόχος της συμφωνίας ήταν επομένως να δοθεί επιπλέον κίνητρο στη Niche, και όχι να συναφθεί εμπορική συμφωνία, όπως υπαινίσσεται η Biogaran στο σημείο 75 του δικογράφου της προσφυγής. Συγκεκριμένα, η εν λόγω συμφωνία δεν κατεδείκνυε το ενδιαφέρον της Biogaran για τα προϊόντα αυτά ούτε οιοδήποτε κίνητρο για την εμπορία των προϊόντων που περιελήφθησαν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας το πρώτον στο τέλος της διαπραγματεύσεως.

81 Εξάλλου, κατά την άποψη της Επιτροπής, μολονότι η συμφωνία Biogaran και η συμφωνία διακανονισμού δεν υπεγράφησαν από τα ίδια πρόσωπα, στις διαπραγματεύσεις συμμετείχαν εν μέρει τα ίδια πρόσωπα. Ομοίως, το σχέδιο της συμφωνίας Biogaran κυκλοφόρησε εντός του ομίλου Servier, η δε L., διευθύντρια της νομικής υπηρεσίας του ομίλου, έλαβε κοινοποίηση του από 4 Φεβρουαρίου 2005 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απεστάλη από την Biogaran στη Niche, παρότι το μήνυμα αυτό αφορούσε σύμβαση που επρόκειτο να συναφθεί από την Biogaran, όπως επίσης έλαβε κοινοποίηση της συμφωνίας που συνήφθη στις 20 Ιουλίου 2004 μεταξύ της Niche και της Biogaran και αφορούσε τις κάψουλες του προϊόντος A.

3) Επί της προθέσεως να δοθεί κίνητρο στη Niche

82 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η Biogaran είχε την πρόθεση να παράσχει κίνητρο στη Niche να υπογράψει τη συμφωνία διακανονισμού. Ομοίως, η Επιτροπή δεν εξηγεί ούτε τους λόγους για τους οποίους η Servier φέρεται να χρησιμοποίησε την Biogaran για να πραγματοποιήσει την πρόσθετη αυτή πληρωμή των 2,5 εκατομμυρίων GBP, ενώ η ίδια η Servier είχε δεσμευθεί να καταβάλει απευθείας στη Niche το ποσό των 11,8 εκατομμυρίων GBP.

83 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, κατά τη σύναψη των αντιστοίχων συμφωνιών τους περί διακανονισμού με τη Servier, η Niche και η Matrix συζήτησαν για τη μεταξύ τους κατανομή των ποσών. Εσωτερικό έγγραφο της Matrix του Σεπτεμβρίου του 2005 καταδεικνύει ότι τα ποσά τα οποία αφορούσαν οι συμφωνίες διακανονισμού απετέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων και κατανεμήθηκαν ισομερώς μεταξύ της Niche και της Matrix, μολονότι η Matrix επιθυμούσε να λάβει μεγαλύτερο ποσό από τη Niche (αιτιολογική σκέψη 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Με τη σύναψη χωριστής συμφωνίας μεταξύ της Biogaran και της Niche κατέστη σαφώς δυνατόν να αυξηθεί το ποσό που καταβλήθηκε από τον όμιλο Servier στη Niche, παρακάμπτοντας παράλληλα τη Matrix. Επιπροσθέτως, η Niche επιβεβαίωσε ότι η πληρωμή εντασσόταν στο «total overall compensation» (σύστημα συνολικής αντισταθμίσεως) ύψους 15,7 εκατομμυρίων GBP, το οποίο είχε αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ της Servier και της Niche.

84 Η Επιτροπή προσθέτει ότι δεν χρειαζόταν να αποδείξει ότι η Biogaran είχε την πρόθεση να παρακινήσει τη Niche να υπογράψει τη συμφωνία διακανονισμού. Συγκεκριμένα, η πρόθεση των μερών δεν συνιστά απαραίτητο στοιχείο για τη διαπίστωση του περιοριστικού χαρακτήρα της συμφωνίας. Επιπλέον, η Επιτροπή φρονεί ότι απέδειξε την άρρηκτη σύνδεση μεταξύ των δύο συμφωνιών που υπεγράφησαν μεταξύ, αντιστοίχως, της Biogaran και της μητρικής της εταιρίας

Servier, και της Niche. Δεδομένου ότι η Biogaran και η Servier αποτελούν ενιαία οικονομική οντότητα, δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι, εντός της οντότητας αυτής, καθεμία από τις συνιστώσες της είχε την πρόθεση να παρακινήσει τη Niche να υπογράψει τη συμφωνία διακανονισμού.

85 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι διατάξεις της συμφωνίας Biogaran, κατά τις οποίες τα μέρη δεν μπορούσαν να αξιώσουν την επιστροφή των καταβληθέντων ποσών σε περίπτωση μη λήψεως των ΑΚΑ, δεν αποσκοπούσαν στο να παρακινηθεί η Biogaran να ζητήσει τη χορήγηση των ΑΚΑ.

86 Συγκεκριμένα, κατ' αρχάς, μεταξύ των συμβατικών υποχρεώσεων της Biogaran δεν περιλαμβανόταν η υποχρέωση να ζητήσει τη χορήγηση των ΑΚΑ βάσει των μεταβιβασθέντων φακέλων (άρθρα 2.2 και 3 της συμφωνίας Biogaran).

87 Περαιτέρω, εάν η Biogaran δεν είχε λάβει τις ΑΚΑ εντός 18 μηνών, οπότε, σύμφωνα με τα άρθρα 14.2 και 14.4 της συμφωνίας Biogaran, η συμφωνία θα ελύετο αυτοδικαίως, η ήδη καταβληθείσα στη Niche πληρωμή δεν θα επιστρεφόταν.

88 Επιπλέον, η Biogaran ουδόλως είχε υποχρέωση αποκλειστικότητας όσον αφορά τους φακέλους προϊόντων, κατά συνέπεια, μπορούσε εύκολα να αποφύγει τη δέσμευση με τη Niche με το να μη ζητήσει τη χορήγηση των ΑΚΑ βάσει των φακέλων, καθότι δεν υπείχε σχετική υποχρέωση. Τούτο, άλλωστε, συνέβη, δεδομένου ότι η Biogaran συνήψε άλλη συμφωνία με την εταιρία Α για την απόκτηση περισσότερων φακέλων, που αφορούσαν επίσης το προϊόν Α σε διάφορες δοσολογίες. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, αντιθέτως προς τη συμφωνία Biogaran, η συμφωνία που συνήφθη με την εταιρία Α προέβλεπε ότι, σε περίπτωση μη λήψεως των ΑΚΑ, η εταιρία Α θα επέστρεφε τις πληρωμές που είχε καταβάλει η Biogaran. Τέτοια διαφορά μεταξύ των διατάξεων των δύο αυτών συμφωνιών υποδηλώνει ότι η Niche δεν είχε την εγγύηση ότι η Biogaran θα ζητούσε τη χορήγηση των ΑΚΑ και ότι θα προμηθευόταν προϊόντα από τη Niche κατόπιν της συμφωνίας Biogaran. Συγκεκριμένα, στο μέτρο που η πληρωμή έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να καταβληθεί στη Niche προτού καταστεί σαφές αν η Biogaran θα ελάμβανε τις ΑΚΑ, η Niche δεν είχε διασφάλιση ότι η Biogaran θα ζητούσε τη χορήγηση των ΑΚΑ και θα προμηθευόταν προϊόντα από τη Niche.

89 Τέλος, η Επιτροπή διατείνεται ότι οι εξηγήσεις της Biogaran σχετικά με την καταβολή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP είναι ελάχιστα πειστικές. Συγκεκριμένα, η Biogaran δεν ήταν σε θέση να δικαιολογήσει πώς μπόρεσε να καταβάλει τέτοιο ποσό, ούτε ως κίνητρο για να ζητήσει τη χορήγηση των ΑΚΑ, ούτε ως μέσο για την εξασφάλιση μιας δεύτερης πηγής εφοδιασμού για το προϊόν Α, ούτε ως μέσο για την απόκτηση «φακέλων ασφάλειας» επιλεγέντων τυχαία (με εξαίρεση το προϊόν Α), καθώς και το πώς μπόρεσε να διακινδυνεύσει να χαθεί η πληρωμή αυτή. Ομοίως, η Επιτροπή προβληματίζεται σχετικά με την ασυνήθη δομή της συμφωνίας Biogaran και, ειδικότερα, την πληρωμή που δεν ήταν δυνατόν να επιστραφεί. Συγκεκριμένα, η συμφωνία Biogaran διαφοροποιείται από τη συναφθείσα με την εταιρία Α συμφωνία, η οποία όριζε ότι, σε περίπτωση μη λήψεως των ΑΚΑ, η εταιρία Α θα επέστρεφε την εισπραχθείσα πληρωμή.

β) Ως προς την συνεκτίμηση του εμπορικού συμφέροντος της προσφεύγουσας να συνάψει τη συμφωνία Biogaran

90 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η συμφωνία Biogaran δικαιολογείτο από τη θεμιτή από εμπορικής απόψεως και ενισχύουσα τον ανταγωνισμό πρόθεση της Biogaran να εξασφαλίσει πολλές πηγές εφοδιασμού προκειμένου να κυκλοφορήσει και να αναπτύξει προϊόντα στην αγορά των γενοσήμων και, ειδικότερα, το προϊόν Α, προσεγγίζοντας τη Niche, επί μακρόν συναλλασσόμενη μαζί της, η οποία διέθετε τους αναγκαίους φακέλους και τις απαιτούμενες ικανότητες εφοδιασμού. Το ότι η πληρωμή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP συνιστούσε τη νόμιμη αντιπαροχή για τα δικαιώματα που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της συμφωνίας Biogaran, επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι το ποσό αυτό δεν ελήφθη υπόψη από την Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση κατά τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στη Niche.

91 Η Επιτροπή απορρίπτει τον προβαλλόμενο από την προσφεύγουσα ισχυρισμό περί εξασφαλίσεως πηγών εφοδιασμού, τον οποίο χαρακτηρίζει «ελάχιστα πειστικό», για τον λόγο ότι η Biogaran δεν προέβη σε καμία ενέργεια για να λάβει τις ΑΚΑ.

1) Επί του προϊόντος Α

92 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, δεδομένης της εμπορικής επιτυχίας του προϊόντος Α, η απόκτηση των αναγκαίων δικαιωμάτων για την κυκλοφορία της γενοσήμου εκδοχής του φαρμάκου αυτού συνιστούσε σημαντική πρόκληση για την Biogaran. Προκειμένου, λοιπόν, να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό της, η Biogaran επεδίωξε να αποκτήσει δύο φακέλους από διαφορετικούς παράγοντες της αγοράς, συνάπτοντας δύο συμφωνίες, την πρώτη με την εταιρία Α τον Δεκέμβριο του 2004, τη δε δεύτερη με τη Niche τον Φεβρουάριο του 2005. Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι η εξασφάλιση πολλών πηγών εφοδιασμού αποτελεί συνήθη πρακτική των εταιριών παραγωγής γενοσήμων που δικαιολογείται από τις τεχνικής και νομικής φύσεως δυσχέρειες που ανακύπτουν κατά την ανάπτυξη ενός γενοσήμου.

93 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι, εν προκειμένω, η εξασφάλιση δύο πηγών εφοδιασμού ήταν ενδεδειγμένη για δύο λόγους. Αφενός, ο φάκελος του προϊόντος Α 10 mg της Niche απεδείχθη ότι είχε πολλές αδυναμίες ως προς το αναλυτικό μέρος, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να καθυστερήσει την αξιολόγηση από τις αρμόδιες αρχές (παράρτημα Α. 17 του δικογράφου της προσφυγής). Αφετέρου, το γεγονός ότι η Agence française de sécurité sanitaire des produits de santé (γαλλική υπηρεσία υγειονομικής ασφάλειας προϊόντων υγείας, Afssaps), τον Ιούλιο του 2005, διεξήγαγε αποδείξεις αναφορικά με πλείονες φακέλους της εταιρίας Α, έθεσε υπό αμφισβήτηση το κύρος τους (παράρτημα Α. 18 του δικογράφου της προσφυγής).

94 Επιπροσθέτως, η εξασφάλιση δεύτερης πηγής εφοδιασμού για το προϊόν Α από τη Niche παρουσίαζε πολλά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τη συμφωνία που συνήφθη με την εταιρία Α. Αφενός, η συμφωνία Biogaran κατέστησε δυνατό για την Biogaran να αποκτήσει τους φακέλους για το προϊόν Α σε δισκία και για το προϊόν Α 10 mg, που δεν καλύπτονταν από τη συμφωνία με την εταιρία Α· αφετέρου, η συμφωνία με τη Niche δημιούργησε προοπτικές για δραστηριοποίηση στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε μια χώρα εκτός ΕΟΧ σε μια εποχή κατά την οποία η Biogaran επεδίωκε να επεκταθεί στο εξωτερικό.

95 Η προσφεύγουσα προτίμησε ωστόσο τους φακέλους της εταιρίας Α, διότι καθιστούσαν δυνατή τη γρηγορότερη είσοδο στην αγορά, δεδομένου ότι η εταιρία Α είχε καταθέσει τους φακέλους της για χορήγηση ΑΚΑ πριν από τη Niche.

96 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι οικονομικές προκλήσεις δικαιολογούσαν τη στρατηγική της ως προς τον εφοδιασμό. Συγκεκριμένα, από τη θέση του σε κυκλοφορία στη Γαλλία, το γενόσημο αυτό προϊόν είχε αποφέρει κύκλο εργασιών 79 και πλέον εκατομμυρίων ευρώ (83 εκατομμύρια ευρώ, σύμφωνα με την επικαιροποίηση που περιέχεται στο υπόμνημα απαντήσεως). Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι έπρεπε να εξασφαλίσει τον εφοδιασμό της σε προϊόν Α για να δικαιολογήσει την πληρωμή στη Niche του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP και για να μην περιορισθεί μόνο στον κύκλο εργασιών που απέφερε η πώληση του προϊόντος Β.

97 Τέλος, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η καταβολή του ποσού αυτού στη Niche δικαιολογείτο κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι η Niche της είχε παράσχει κατ' αποκλειστικότητα τους φακέλους προϊόντων στη Γαλλία, στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε μια χώρα εκτός ΕΟΧ, κάτι που δεν συνέβαινε με τις άλλες μη αποκλειστικές συμφωνίες που είχε συνάψει η Biogaran. Στο πλαίσιο αυτό, η σύγκριση που επιχειρεί η προσβαλλόμενη απόφαση με τις εν λόγω άλλες συμφωνίες είναι, επομένως, αλυσιτελής.

98 Η Επιτροπή φρονεί ότι το πόρισμα του ελέγχου που προσκόμισε η Biogaran μετά τη σύναψη της συμφωνίας Biogaran, το οποίο καταδεικνύει τις φερόμενες αδυναμίες του φακέλου της Niche, καταρρίπτει τα όσα προβάλλει η προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, το επιχείρημα αυτό αποδεικνύει ότι η Biogaran δεν διέθετε, πριν συνάψει τη συμφωνία αυτή, στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις του προϊόντος Α της Niche και ανέλαβε τον κίνδυνο να καταβάλει ποσό 2,5 εκατομμυρίων GBP, ενώ ο φάκελος του προϊόντος Α ήταν ενδεχομένως άνευ αξίας. Το εν λόγω πόρισμα του ελέγχου σχετικά με την ποιότητα των φακέλων της Niche, μολονότι θα μπορούσε να δικαιολογήσει την εξασφάλιση μιας δεύτερης πηγής εφοδιασμού από την εταιρία Α, δεν καθιστούσε σαφές για ποιόν λόγο η προσφεύγουσα προτίμησε να πληρώσει υψηλότερο τίμημα από ό,τι για τον φάκελο της εταιρίας Α. Συγκεκριμένα, η Biogaran κατέβαλε στην εταιρία Α συνολικά 330 000 ευρώ στο πλαίσιο των δύο συμφωνιών που αφορούσαν το προϊόν Α, ποσό πολύ χαμηλότερο από εκείνο που καταβλήθηκε στη Niche.

99 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η δυνατότητα της Niche να προμηθεύει δισκία και το προϊόν περιεκτικότητας 10 mg δεν μπορούσε να δικαιολογήσει την επίμαχη συμφωνία. Συγκεκριμένα, δύο μήνες μετά τη συμφωνία, ενώ η Biogaran είχε τη δυνατότητα να καταθέσει τον φάκελο της Niche στις αρμόδιες αρχές, συνήψε δεύτερη συμφωνία με την εταιρία Α για το προϊόν Α σε δισκία.

100 Επιπλέον, η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα του επιχειρήματος της προσφεύγουσας ότι η Biogaran είχε παροτρυνθεί να συνάψει τη συμφωνία Biogaran εξαιτίας ελέγχου που κίνησε η Afssaps τον Ιούλιο του 2005 κατά της εταιρίας Α. Συγκεκριμένα, το γεγονός αυτό δεν είναι δυνατόν να άσκησε επιρροή στην Biogaran, καθότι είναι μεταγενέστερο της συμφωνίας Biogaran.

101 Επιπροσθέτως, η Biogaran δεν απέδειξε τη χρησιμότητα της συμφωνίας Biogaran στο πλαίσιο του σχεδίου της για επέκταση στο εξωτερικό.

102 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, ενώ η Biogaran είχε πραγματοποιήσει κύκλο εργασιών άνω των 79 εκατομμυρίων ευρώ από το 2007, το κέρδος που απέφερε το προϊόν Α της Niche είναι μηδενικό (αιτιολογική σκέψη 567 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα του ισχυρισμού ότι η Biogaran αναζητούσε στη Niche μια δεύτερη πηγή εφοδιασμού.

103 Τέλος, η Επιτροπή αμφισβητεί την ορθότητα του επιχειρήματος ότι η αποκλειστικότητα που παρέχει η συμφωνία Biogaran καθιστά αλυσιτελή τη σύγκριση με άλλες συμφωνίες. Συγκεκριμένα, η σύγκριση καθιστά σαφές ότι καμία από τις άλλες συμφωνίες δεν προέβλεπε καταβολή που δεν ήταν δυνατόν να επιστραφεί. Κατά την Επιτροπή, η επιστροφή της πληρωμής αποκλειόταν εξ αρχής, η δε Biogaran δεν κατέβαλε καμία προσπάθεια ώστε να επιτύχει κάποιο κέρδος. Ομοίως, η αποκλειστικότητα στερείται παντελώς αξίας, όταν το προϊόν δεν βρίσκεται σε επαρκώς προχωρημένο στάδιο εξελίξεως ή όταν υπάρχουν άλλα εμπόδια νομικής φύσεως.

2) Επί του προϊόντος Β

104 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, μέσω της συμφωνίας Biogaran, μπόρεσε να διαθέσει στο εμπόριο το προϊόν Β 10 mg και να πραγματοποιήσει κύκλο εργασιών ύψους 150 000 ευρώ (211 000 ευρώ σύμφωνα με την επικαιροποίηση που περιλαμβάνεται στο υπόμνημα απαντήσεως). Η εμπορία του προϊόντος αυτού είχε ανατεθεί στην Almus, έναν από τους κύριους χονδρεμπόρους στη Γαλλία.

105 Η Επιτροπή προβάλλει ότι η συμφωνία που είχε συναφθεί προηγουμένως μεταξύ της Biogaran και της Bioglan (νυν Niche) αναφορικά με το προϊόν Β προέβλεπε ότι η εκ μέρους της Biogaran πληρωμή έπρεπε να επιστραφεί σε περίπτωση μη χορηγήσεως των ΑΚΑ, κάτι που δεν προέβλεπε η συμφωνία Biogaran. Επιπλέον, με τη συμφωνία αυτή, η Niche δεν είχε παράσχει καμία εγγύηση για τη μεταβίβαση των ΑΚΑ που είχε λάβει το 2001 στη Γαλλία, δεδομένου ότι για τη μεταβίβαση αυτή απαιτείτο ανανέωση της ΑΚΑ, την οποία η Niche δεν είχε ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές.

106 Όσον αφορά τη σύμβαση εμπορίας που ανατέθηκε στην Almus και τη δέσμευσή της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η σύμβαση αυτή δεν συνήφθη για το προϊόν Β, καθότι το προϊόν Β δεν ήταν παρά ένα εκ των 23 περίπου μορίων τα οποία αφορούσε η εν λόγω σύμβαση.

3) Επί του προϊόντος Γ

107 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι μπορούσε να διαθέσει το προϊόν Γ στην αγορά από το 2000 μέσω διαφόρων συμφωνιών που είχε συνάψει με τη Disphar. Εντούτοις, αποφάσισε να εξασφαλίσει και άλλες πηγές εφοδιασμού λόγω της ανασφάλειας σχετικά με την ανανέωση της συμφωνίας προμήθειας με την Disphar και λόγω της προθέσεώς της να επεκταθεί στο εξωτερικό. Η Biogaran δεν προέβη τελικά σε χρήση των φακέλων προϊόντων που παρέσχε η Niche, λόγω της ανανεώσεως της συμφωνίας που είχε συνάψει με τη Disphar.

108 Επομένως, το γεγονός ότι, για δύο από τα τρία προϊόντα, η Biogaran δεν έλαβε ΑΚΑ βάσει των φακέλων που μεταβιβάσθηκαν από τη Niche δεν είναι δυνατόν να υποδηλώνει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού. Καταδεικνύει απλώς τη βούληση της Biogaran να εξασφαλίσει πολλές πηγές εφοδιασμού σύμφωνα με την ισχύουσα στον οικείο τομέα πρακτική.

109 Η Επιτροπή θεωρεί μη πειστικό το επιχείρημα ότι η Biogaran κατέβαλε ένα τόσο σημαντικό ποσό με μόνο σκοπό να αποκτήσει έναν φάκελο προϊόντος τον οποίο ουδέποτε χρησιμοποίησε. Συγκεκριμένα, η Biogaran δεν επέμεινε καν προκειμένου να μεταβιβασθεί ο φάκελος από τη Niche προτού λυθεί αυτοδικαίως η επίμαχη συμφωνία λόγω μη λήψεως των ΑΚΑ.

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

110 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η συμφωνία Biogaran θεωρήθηκε από την Επιτροπή ως κίνητρο που παρασχέθηκε από τη Servier στη Niche, επιπλέον εκείνου που προέκυπτε από τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, προκειμένου να πεισθεί η Niche να εγκαταλείψει τις προσπάθειές της για είσοδο στην αγορά της περινδοπρίλης. Κατά την Επιτροπή, η συμφωνία Biogaran είναι συστατικό στοιχείο της παραβάσεως που ενέχει η εν λόγω συμφωνία διακανονισμού και συνιστά ως εκ του αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού. Συνεπώς, μπορεί να έχει τον χαρακτήρα παραβάσεως μόνον εφόσον η συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και των Niche έχει τον ίδιο χαρακτήρα. Υπό τις συνθήκες αυτές, για την εξέταση της υπό κρίση προσφυγής, πρέπει απαραιτήτως να εκτεθεί το νομικό πλαίσιο της συμφωνίας διακανονισμού με την οποία συνδεόταν η συμφωνία Biogaran.

111 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι μια συμφωνία για τον διακανονισμό ένδικης διαφοράς αφορώσας διπλώματα ευρεσιτεχνίας ενδέχεται να μην έχει καμία αρνητική επίπτωση στον ανταγωνισμό. Τέτοια περίπτωση συντρέχει, παραδείγματος χάριν, όταν τα μέρη συμφωνήσουν ως προς το ότι το κρίσιμο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν είναι έγκυρο και προβλέψουν, ως εκ τούτου, την άμεση είσοδο της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων στην αγορά.

112 Εν προκειμένω, η συμφωνία που συνήφθη μεταξύ της Servier και της Niche δεν εμπίπτει στην κατηγορία αυτή, διότι περιέχει ρήτρες περί μη αμφισβητήσεως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και περί μη εμπορίας προϊόντων, οι οποίες έχουν, αφ' εαυτών, περιοριστικό για τον ανταγωνισμό χαρακτήρα. Πράγματι, η ρήτρα περί μη αμφισβητήσεως βλάπτει το δημόσιο συμφέρον για άρση κάθε εμποδίου στην οικονομική δραστηριότητα το οποίο θα μπορούσε να προκύψει από ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκε κακώς (βλ. συναφώς, απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 1986, Windsurfing

International κατά Επιτροπής, 193/83, EU:C:1986:75, σκέψη 92), η δε ρήτρα περί μη εμπορίας συνεπάγεται τον αποκλεισμό από την αγορά ενός εκ των ανταγωνιστών του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

113 Ωστόσο, η πρόβλεψη τέτοιων ρητρών μπορεί να είναι θεμιτή, αλλά μόνο στο βαθμό που βασίζεται στην αναγνώριση από τα μέρη του κύρους του κρίσιμου διπλώματος ευρεσιτεχνίας (και, παρεπόμενα, του χαρακτήρα των οικείων γενοσήμων προϊόντων ως προσβαλλόντων τα δικαιώματα από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας).

114 Η πρόβλεψη ρητρών περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως, το περιεχόμενο των οποίων περιορίζεται στο κρίσιμο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας είναι, αντιθέτως, προβληματική όταν είναι προφανές ότι η εκ μέρους της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων συνομολόγηση των ρητρών αυτών δεν στηρίζεται στην εκ μέρους της αναγνώριση του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, «παρότι οι περιεχόμενοι στη συμφωνία περιορισμοί στην εμπορική αυτονομία της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων δεν βαίνουν πέραν του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, συνιστούν παράβαση του άρθρου 101 [ΣΛΕΕ], όταν οι περιορισμοί αυτοί δεν μπορούν να δικαιολογηθούν και δεν προκύπτουν από την εκ μέρους των μερών αξιολόγηση του βασίμου του ίδιου του αποκλειστικού δικαιώματος» (αιτιολογική σκέψη 1137 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

115 Συναφώς, πρέπει να τονισθεί ότι η ύπαρξη «αντίστροφης πληρωμής», δηλαδή πληρωμής από την εταιρία παραγωγής πρωτοτύπων φαρμάκων στην εταιρία παραγωγής γενοσήμων, είναι διπλά ύποπτη στο πλαίσιο συμφωνίας διακανονισμού. Πράγματι, πρώτον, υπενθυμίζεται ότι το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αποσκοπεί στην ανταμοιβή της δημιουργικής προσπάθειας του εφευρέτη, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να αποκομίσει εύλογο κέρδος από την επένδυση και ότι ένα έγκυρο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πρέπει συνεπώς, κατ' αρχήν, να καθιστά δυνατή τη μεταφορά αξίας προς τον δικαιούχο του –παραδείγματος χάριν, μέσω συμφωνίας για παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως– και όχι το αντίστροφο. Δεύτερον, η ύπαρξη αντίστροφης πληρωμής δημιουργεί υπόνοιες ως προς το ότι η συμφωνία διακανονισμού βασίζεται στην αναγνώριση από τα συμβαλλόμενα στη συμφωνία μέρη του κύρους του κρίσιμου διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

116 Εντούτοις, από την ύπαρξη και μόνον αντίστροφης πληρωμής δεν είναι δυνατόν να συνάγεται η ύπαρξη ως εκ του αντικειμένου περιορισμού. Πράγματι, δεν αποκλείεται να δικαιολογούνται ορισμένες αντίστροφες πληρωμές, όταν είναι εγγενείς στη συμφωνία για τον διακανονισμό της κρίσιμης διαφοράς. Αντιθέτως, σε περίπτωση που, κατά τη σύναψη της συμφωνίας διακανονισμού, πραγματοποιείται μη δικαιολογημένη αντίστροφη πληρωμή, πρέπει να θεωρηθεί ότι με την πληρωμή αυτή παροτρύνεται η εταιρία παραγωγής γενοσήμων να συνομολογήσει ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως και συνάγεται ότι υφίσταται περιορισμός ως εκ του αντικειμένου. Στην περίπτωση αυτή, οι περιορισμοί του ανταγωνισμού που επιφέρουν οι ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως δεν συνδέονται πλέον με το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και με τη συμφωνία διακανονισμού, αλλά εξηγούνται από την παροχή ενός πλεονεκτήματος που λειτουργεί ως κίνητρο για την εταιρία παραγωγής γενοσήμων να εγκαταλείψει τις ανταγωνιστικές της προσπάθειες.

117 Σημειωτέον ότι, καίτοι ούτε η Επιτροπή ούτε ο δικαστής της Ένωσης, είναι αρμόδιοι να αποφαίνονται επί του κύρους διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εντούτοις, τα εν λόγω όργανα μπορούν, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και χωρίς να αποφανθούν επί του εγγενούς κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, να διαπιστώσουν ότι συντρέχει ασυνήθης χρήση του, η οποία δεν συναρτάται με το ειδικό του αντικείμενο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Φεβρουαρίου 1968, Parke, Davis and Co., 24/67, EU:C:1968:11, σ. 689, και της 31ης Οκτωβρίου 1974, Centrafarm και de Peijper, 15/74, EU:C:1974:114, σκέψεις 7 και 8· βλ. επίσης, κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 6ης Απριλίου 1995, RTE και ITP κατά Επιτροπής, C-241/91 P και C-242/91 P, EU:C:1995:98, σκέψη 50, και της 4ης Οκτωβρίου 2011, Football Association Premier League κ.λπ., C-403/08 και C-429/08, EU:C:2011:631, σκέψεις 104 έως 106).

118 Η παρότρυνση ενός ανταγωνιστή να αποδεχθεί ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως, κατά την περιγραφείσα ανωτέρω, στη σκέψη 116, έννοια, ή το επακόλουθό της, δηλαδή η κατόπιν παροτρύνσεως συνομολόγηση τέτοιων ρητρών, συνιστούν ασυνήθη χρήση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

119 Όπως ορθώς ανέφερε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 1137 της προσβαλλομένης αποφάσεως, «το δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν προβλέπει δικαίωμα πληρωμής προς τους πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές προκειμένου αυτοί να παραμείνουν εκτός αγοράς ή να μην αμφισβητήσουν ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας πριν από την είσοδο στην αγορά». Ομοίως, πάντοτε κατά την Επιτροπή, «οι δικαιούχοι διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν επιτρέπεται να πληρώνουν εταιρίες παραγωγής γενοσήμων για να τις κρατήσουν εκτός αγοράς και για να μειώσουν τον κίνδυνο λόγω του ανταγωνισμού, είτε αυτό συμβαίνει στο πλαίσιο συμφωνίας διακανονισμού για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας είτε με άλλο μέσο» (αιτιολογική σκέψη 1141 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, η Επιτροπή ορθώς προσέθεσε ότι «η πληρωμή προς τους δυνητικούς ανταγωνιστές ή η με άλλον τρόπο παρότρυνσή τους προκειμένου αυτοί να παραμείνουν εκτός αγοράς δεν περιλαμβ[ανόταν] σε κανένα σχετικό με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας δικαίωμα και δεν αντιστοιχ[ούσε] σε κανένα από τα μέσα που προβλέπονται στο δίκαιο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τη μη προσβολή των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας» (αιτιολογική σκέψη 1194 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

120 Οσάκις διαπιστώνεται η παροχή κινήτρου, τα μέρη δεν μπορούν πλέον να προβάλουν την εκ μέρους τους αναγνώριση, στο πλαίσιο της συμφωνίας διακανονισμού, του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Το γεγονός ότι το κύρος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας επιβεβαιώνεται από δικαστική ή διοικητική αρχή δεν ασκεί επιρροή συναφώς.

121 Επομένως, η παροχή κινήτρου, και όχι η εκ μέρους των συμβαλλόμενων στη συμφωνία διακανονισμού μερών αναγνώριση του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, είναι εκείνη που πρέπει να θεωρηθεί η πραγματική αιτία των περιορισμών στον ανταγωνισμό τους οποίους εισάγουν οι ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως (βλ. σκέψη 112 ανωτέρω), οι οποίες, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή είναι παντελώς αθέμιτες, είναι επιζήμιες για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορεί να γίνει δεκτό ότι υφίσταται περιορισμός ως εκ του αντικειμένου.

122 Δεδομένης της παροχής κινήτρου, οι επίμαχες συμφωνίες πρέπει επομένως να θεωρηθούν συμφωνίες αποκλεισμού από την αγορά, με τις οποίες οι παραμένοντες αποζημιώνουν τους αποχωρούντες. Τέτοιες συμφωνίες συνιστούν στην πραγματικότητα εξαγορά του ανταγωνισμού και πρέπει συνεπώς να χαρακτηρίζονται ως περιορισμοί του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου, όπως προκύπτει από την απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2008, Beef Industry Development Society et Barry Brothers (C-209/07, EU:C:2008:643, σκέψεις 8 και 31 έως 34), και από τις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα Trstenjak στην υπόθεση Beef Industry Development Society και Barry Brothers (C-209/07, EU:C:2008:467, σημείο 75), που παρατίθενται, μεταξύ άλλων, στις αιτιολογικές σκέψεις 1139 και 1140 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επιπλέον, ο αποκλεισμός των ανταγωνιστών από την αγορά αποτελεί ακραία μορφή κατανομής της αγοράς και περιορισμού της παραγωγής (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Lundbeck κατά Επιτροπής, T-472/13, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2016:449, σκέψη 435) η οποία, σε ένα πλαίσιο όπως αυτό των επίμαχων συμφωνιών, είναι ακόμη πιο επιζήμια δεδομένου ότι οι αποκλειόμενες εταιρίες είναι εταιρίες παραγωγής γενοσήμων, η είσοδος των οποίων στην αγορά ευνοεί, κατ' αρχήν, τον ανταγωνισμό και εξυπηρετεί εξάλλου το γενικό συμφέρον να εξασφαλισθεί υγειονομική περίθαλψη με χαμηλό κόστος. Τέλος, στις επίμαχες συμφωνίες, ο αποκλεισμός αυτός εντείνεται από την αδυναμία της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων να προσβάλει το επίμαχο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

123 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι, στο πλαίσιο των συμφωνιών διακανονισμού των διαφορών σχετικά με διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η διαπίστωση ως εκ του αντικειμένου περιορισμού του ανταγωνισμού προϋποθέτει ότι η συμφωνία διακανονισμού παρέχει κίνητρο στην εταιρία γενοσήμων και, ταυτόχρονα, περιορίζει, ως επακόλουθο, τις προσπάθειές της να ανταγωνισθεί την εταιρία παραγωγής πρωτότυπων φαρμάκων. Οσάκις πληρούνται οι δύο αυτές προϋποθέσεις, επιβάλλεται η

διαπίστωση ότι συντρέχει περιορισμός του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου, λόγω του επιζήμιου για την ομαλή λειτουργία του ανταγωνισμού χαρακτήρα που έχει η κατ' αυτόν τον τρόπο συναφθείσα συμφωνία.

124 Με τις αποφάσεις της ίδιας ημέρας, Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-691/14) και Niche Generics κατά Επιτροπής (T-701/14), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι οι δύο αυτές προϋποθέσεις πληρούνταν και, ειδικότερα, ότι η Επιτροπή ορθώς είχε κρίνει ότι το ποσό των 11,8 εκατομμυρίων GBP που καταβλήθηκε από τη Servier στη Niche βάσει της μεταξύ των δύο αυτών εταιριών συναφθείσας συμφωνίας διακανονισμού αποτελούσε κίνητρο προοριζόμενο να εξοβελίσει τη Niche από την αγορά και ότι η συμφωνία αυτή συνιστούσε περιορισμό του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου.

125 Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός που προέβαλε η Biogaran κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με τη συμφωνία διακανονισμού, και ο οποίος αντλείται από το ότι η συμφωνία αυτή δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, δεν μπορεί παρά να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί του παραδεκτού του.

β) Ως προς την ύπαρξη κινήτρου που δόθηκε με τη συμφωνία Biogaran

126 Η Biogaran υποστηρίζει ότι η συμφωνία Biogaran δεν συνιστά επιπλέον κίνητρο προς παρότρυνση της Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού, αλλά αυτοτελή εμπορική συμφωνία συναφθείσα με όρους της αγοράς.

127 Συναφώς, από το άρθρο 2 του κανονισμού 1/2003 καθώς και από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, σε περίπτωση διαφοράς σχετικής με την ύπαρξη παραβάσεως, στην Επιτροπή εναπόκειται να αποδείξει τις παραβάσεις τις οποίες διαπιστώνει και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία που να θεμελιώνουν, επαρκώς κατά νόμον, τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν παράβαση (αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1998, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, C-185/95 P, EU:C:1998:608, σκέψη 58, και της 8ης Ιουλίου 1999, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, C–49/92 P, EU:C:1999:356, σκέψη 86· βλ., επίσης, απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 91 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

128 Στο πλαίσιο αυτό, ενδεχόμενη αμφιβολία του δικαστή πρέπει να αποβαίνει υπέρ της επιχειρήσεως στην οποία απευθύνεται η απόφαση που διαπιστώνει παράβαση. Συνεπώς, ο δικαστής δεν μπορεί να κρίνει ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη της επίδικης παραβάσεως όταν διατηρεί αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αυτό, ιδίως στο πλαίσιο προσφυγής με την οποία ζητείται η ακύρωση αποφάσεως περί επιβολής προστίμου (βλ. απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 92 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

129 Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη το τεκμήριο αθωότητας, όπως απορρέει ιδίως από το άρθρο 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένης της φύσεως των επίδικων παραβάσεων, καθώς και της φύσεως και του βαθμού αυστηρότητας των κυρώσεων τις οποίες επισύρουν, το τεκμήριο αθωότητας εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, επί διαδικασιών σχετικά με παραβάσεις των εφαρμοστέων στις επιχειρήσεις κανόνων ανταγωνισμού που μπορούν να καταλήξουν στην επιβολή προστίμων ή χρηματικών ποινών (βλ. απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 93 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

130 Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σοβαρή προσβολή της φήμης, την οποία συνεπάγεται η διαπίστωση ότι φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενεπλάκη σε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού (βλ. απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 95 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

131 Επομένως, είναι αναγκαίο να προσκομίζει η Επιτροπή ακριβή και συγκλίνοντα στοιχεία που να αποδεικνύουν την παράβαση και να θεμελιώνουν αταλάντευτα την πεποίθηση ότι οι προβαλλόμενες παραβάσεις συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ. απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 96 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

132 Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι κάθε απόδειξη που προσκομίζει η Επιτροπή δεν χρειάζεται να ανταποκρίνεται οπωσδήποτε στα κριτήρια αυτά σε σχέση με κάθε στοιχείο της παραβάσεως. Πράγματι, αρκεί η δέσμη των ενδείξεων που προβάλλει το θεσμικό όργανο, συνολικώς εκτιμώμενη, να ανταποκρίνεται στην απαίτηση αυτή (βλ. απόφαση της 12ης Απριλίου 2013, CISAC κατά Επιτροπής, T-442/08, EU:T:2013:188, σκέψη 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

133 Ενίοτε, η ύπαρξη πρακτικής ή συμφωνίας αντίθετης στον ανταγωνισμό πρέπει μάλιστα να συνάγεται από ορισμένο αριθμό συμπτώσεων και ενδείξεων οι οποίες, συνολικά εξεταζόμενες, μπορούν να αποτελέσουν, ελλείψει άλλης εύλογης εξηγήσεως, απόδειξη ότι υπάρχει παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού (απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψη 57).

134 Παραδείγματος χάριν, καίτοι μια παράλληλη συμπεριφορά δεν μπορεί από μόνη της να συνιστά εναρμονισμένη πρακτική, εντούτοις, είναι ικανή να αποτελεί σοβαρή ένδειξη περί αυτού, όταν καταλήγει σε όρους ανταγωνισμού που δεν αντιστοιχούν στους συνήθεις όρους της αγοράς (απόφαση της 14ης Ιουλίου 1972, Farbenfabriken Bayer κατά Επιτροπής, 51/69, EU:C:1972:72, σκέψη 25).

135 Ομοίως, η ύπαρξη παρεπόμενης συμφωνίας, κατά την έκφραση που χρησιμοποίησε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 1190 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενδέχεται να αποτελεί, όσον αφορά συμφωνία διακανονισμού διαφοράς για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, σοβαρή ένδειξη για την ύπαρξη κινήτρου και, ως εκ τούτου, περιορισμό του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου.

136 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή έκρινε τη συμφωνία Biogaran «παρεπόμενη συμφωνία», κατά την έκφραση που χρησιμοποίησε στην αιτιολογική σκέψη 1190 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στις αιτιολογικές σκέψεις 1349 και 1351 της εν λόγω αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε συγκεκριμένα ότι, μέσω της συμφωνίας Biogaran, η οποία κατά την Επιτροπή συνδεόταν με τη συμφωνία διακανονισμού, η Servier παρέσχε στη Niche επιπλέον κίνητρο προκειμένου να την παροτρύνει να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού, όπως επίσης ότι η ύπαρξη τέτοιου κινήτρου προέκυπτε από ορισμένες ενδείξεις που υποδήλωναν ότι η συμφωνία Biogaran δεν είχε συναφθεί υπό εμπορικές συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού.

137 Πρέπει να διευκρινισθεί ότι παρεπόμενη συμφωνία συνιστά η συνήθης εκείνη εμπορική συμφωνία «που σχετίζεται» με συμφωνία διακανονισμού διαφοράς, η οποία περιλαμβάνει ρήτρες που έχουν, αυτές καθαυτές, περιοριστικό χαρακτήρα. Τέτοια σχέση υπάρχει ιδίως όταν οι δύο συμφωνίες έχουν συναφθεί την ίδια ημέρα, όταν συνδέονται νομικά, δεδομένου ότι ο δεσμευτικός χαρακτήρας της μιας εξ αυτών εξαρτάται από τη σύναψη της άλλης, ή ακόμη όταν, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου έχουν συναφθεί, η Επιτροπή είναι σε θέση να αποδείξει ότι συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους. Μπορεί να προστεθεί ότι, όσο μικρότερο είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της συνάψεως των συμφωνιών, τόσο ευκολότερο είναι για την Επιτροπή να αποδείξει τον αδιάρρηκτο αυτό χαρακτήρα. Το γεγονός ότι η συμφωνία διακανονισμού και η παρεπόμενη συμφωνία έχουν συναφθεί την ίδια ημέρα ή ότι υφίσταται συμβατική σχέση μεταξύ των δύο συμφωνιών είναι ενδεικτικό του ότι οι συμφωνίες αυτές εντάσσονται στο ίδιο συμβατικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, εάν οι συμφωνίες αυτές δεν συνάπτονταν την ίδια ημέρα (και ελλείψει συμβατικού δεσμού μεταξύ τους), το ένα από τα διαπραγματευόμενα μέρη θα παρείχε στο άλλο μέρος οτιδήποτε εκείνο ζητούσε, χωρίς καμία βεβαιότητα ως προς το ότι θα ελάμβανε εν τέλει την προσδοκώμενη αντιπαροχή. Ο χρονικός ή νομικός αυτός σύνδεσμος μεταξύ των δύο συμφωνιών αποτελεί επίσης ένδειξη του ότι απετέλεσαν αντικείμενο κοινής διαπραγματεύσεως.

138 Ωστόσο, η παρεπόμενη συμφωνία είναι μια συνήθης εμπορική συμφωνία που θα μπορούσε να υφίσταται αυτοτελώς χωρίς την κρίσιμη συμφωνία διακανονισμού της διαφοράς. Αντιστρόφως, η σύναψη συμφωνίας διακανονισμού δεν επιβάλλει την ταυτόχρονη σύναψη εμπορικής συμφωνίας. Επομένως, ο συσχετισμός των δύο συμφωνιών δεν είναι αναγκαίος. Επιπλέον, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τον διακανονισμό της διαφοράς, διότι η παρεπόμενη συμφωνία έχει ως αντικείμενο όχι την επίτευξη τέτοιου διακανονισμού, αλλά την πραγματοποίηση εμπορικής συναλλαγής.

139 Εξάλλου, η παρεπόμενη συμφωνία συνεπάγεται μεταβίβαση αξίας, χρηματικής ή μη, μεταξύ των μερών. Τούτο ενδέχεται να συνεπάγεται, ιδίως, μεταβιβάσεις αξίας από τον δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή από τη θυγατρική εταιρία με την οποία αυτός αποτελεί ενιαία οικονομική οντότητα προς την εταιρία παραγωγής γενοσήμων. Ελλοχεύει, επομένως, ο κίνδυνος ο συσχετισμός μιας εμπορικής συμφωνίας με συμφωνία διακανονισμού που προβλέπει ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως, οι οποίες, αφ' εαυτών, περιορίζουν τον ανταγωνισμό, να σκοπεί, στην πραγματικότητα –υπό το πρόσχημα εμπορικής συναλλαγής που λαμβάνει τη μορφή, κατά περίπτωση, ενός περίπλοκου συμβατικού τεχνάσματος– στο να παροτρύνει την επιχείρηση παραγωγής γενοσήμων να υπαχθεί, μέσω της προβλεπόμενης από την παρεπόμενη συμφωνία μεταβιβάσεως αξίας, στις ρήτρες αυτές.

140 Κατά συνέπεια, η περίσταση ότι μια εμπορική συμφωνία –η οποία δεν έχει κατά κανόνα ως αντικείμενο τον διακανονισμό διαφοράς και με την οποία μεταβιβάζεται αξία από εταιρία παραγωγής πρωτοτύπων φαρμάκων, ή από θυγατρική εταιρία με την οποία αυτή αποτελεί ενιαία οικονομική οντότητα, σε εταιρία παραγωγής γενοσήμων– σχετίζεται, υπό τις συνθήκες που εξετέθησαν στη σκέψη 137 ανωτέρω, με συμφωνία διακανονισμού διαφοράς η οποία περιλαμβάνει ρήτρες που περιορίζουν τον ανταγωνισμό, αποτελεί σοβαρή ένδειξη για την ύπαρξη αντίστροφης πληρωμής.

141 Ωστόσο, η μνημονευθείσα στην προηγουμένη σκέψη σοβαρή ένδειξη δεν επαρκεί και η Επιτροπή πρέπει επομένως να την ενισχύσει, προσκομίζοντας και άλλα συγκλίνοντα στοιχεία, από τα οποία να μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη αντίστροφης πληρωμής. Στο ειδικό πλαίσιο των παρεπόμενων συμφωνιών, τέτοια πληρωμή αντιστοιχεί στο τμήμα εκείνο της πληρωμής που πραγματοποιεί η εταιρία παραγωγής πρωτοτύπων το οποίο υπερβαίνει τη «συνήθη» αξία του αντικειμένου της συναλλαγής (ή, ενδεχομένως, στο τμήμα εκείνο της «συνήθους» αξίας του αντικειμένου της συναλλαγής το οποίο υπερβαίνει την εκ μέρους της εταιρίας παραγωγής γενοσήμων πληρωμή).

142 Στην υπό κρίση διαφορά, για να διαπιστώσει ότι η συμφωνία Biogaran είχε χρησιμεύσει ως επιπλέον κίνητρο υπέρ της Niche, η Επιτροπή ανέφερε, στην αιτιολογική σκέψη 1351 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στηριζόμενη σε πλείονες ενδείξεις, ότι η συμφωνία αυτή «δεν [είχε] συναφθεί υπό εμπορικές συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού» και ότι «δεν αποτελ[ούσε] συνήθη εμπορική πρακτική».

143 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο όρος «κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού», ο οποίος προσομοιάζει σε εκείνον των «εμπορικών συνθηκών πλήρους ανταγωνισμού», μολονότι δεν χρησιμοποιείται για τις συμπράξεις, δεν είναι άγνωστος στο δίκαιο του ανταγωνισμού, καθόσον χρησιμοποιείται, στον ειδικό βέβαια τομέα των κρατικών ενισχύσεων, προκειμένου να καθορισθεί αν ένα κράτος ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής (απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, σκέψη 68), δηλαδή αν το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε στις κρίσιμες επιχειρήσεις αποτελεί τη συνήθη αμοιβή για μια αντιπαροχή που έλαβε το κράτος. Η έννοια αυτή μπορεί επομένως να συνιστά, κατ' αναλογίαν, κρίσιμη παράμετρο αναφοράς οσάκις πρέπει να καθορισθεί αν δύο επιχειρήσεις που έχουν προβεί σε εμπορική συναλλαγή το έπραξαν για λόγους που περιορίζονται στην οικονομική αξία του αντικειμένου της συναλλαγής, παραδείγματος χάριν, στις προοπτικές κέρδους και, συνεπώς, υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

144 Οσάκις υφίστανται ενδείξεις ή αποδεικτικά στοιχεία προβαλλόμενα από την Επιτροπή, βάσει των οποίων αυτή μπορεί να κρίνει ότι η παρεπόμενη συμφωνία δεν συνήφθη υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, τα συμβαλλόμενα στις συμφωνίες μέρη μπορούν να προβάλουν τη δική τους εκδοχή των πραγματικών περιστατικών, τεκμηριώνοντας τους ισχυρισμούς τους με τα στοιχεία που είναι σε θέση

να προσκομίσουν και βάσει των οποίων μπορεί να γίνει δεκτό ότι η εμπορική συμφωνία, παρόλο που σχετίζεται με τη συμφωνία διακανονισμού, δικαιολογείται από άλλους λόγους πέραν του αποκλεισμού ενός ανταγωνιστή μέσω αντίστροφης πληρωμής. Τα συμβαλλόμενα στις συμφωνίες μέρη μπορούν επομένως να υποστηρίξουν ότι η παρεπόμενη συμφωνία συνήφθη υπό τους όρους της αγοράς, προβάλλοντας κατάλληλα στοιχεία σε σχέση, παραδείγματος χάριν, με τις βιομηχανικές και εμπορικές χρήσεις του κλάδου ή τις ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως.

145 Έχοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων που διαθέτει και, ενδεχομένως, την έλλειψη εξηγήσεως ή την έλλειψη εύλογης εξηγήσεως εκ μέρους των μετεχόντων στις συμφωνίες μερών, η Επιτροπή μπορεί βάσιμα να διαπιστώσει, κατόπιν σφαιρικής εκτιμήσεως, ότι η παρεπόμενη συμφωνία δεν συνήφθη υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, δηλαδή ότι η πληρωμή που πραγματοποιήθηκε από την εταιρία παραγωγής πρωτοτύπων φαρμάκων υπερβαίνει την αξία του αντικειμένου της συναλλαγής (ή ότι η αξία του αγαθού του μεταβιβάσθηκε στην εταιρία παραγωγής γενοσήμων υπερβαίνει το τίμημα που αυτή κατέβαλε). Η Επιτροπή μπορεί τότε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει αντίστροφη πληρωμή.

146 Εφόσον η αντίστροφη πληρωμή δεν έχει ως αντικείμενο την αντιστάθμιση του κόστους που συνεπάγεται η συμφωνία διακανονισμού, αποτελεί πλεονέκτημα το οποίο λειτουργεί ως κίνητρο (βλ. σκέψη 116 ανωτέρω). Τούτο συντρέχει στην περίπτωση πληρωμής προκύπτουσας από παρεπόμενη συμφωνία, αντικείμενο της οποίας δεν είναι ο διακανονισμός διαφοράς, αλλά η πραγματοποίηση εμπορικής συναλλαγής (βλ. σκέψη 138 ανωτέρω).

147 Ωστόσο, τα μετέχοντα στη συμφωνία μέρη μπορούν επίσης να προβάλουν τον επουσιώδη χαρακτήρα του επίμαχου πλεονεκτήματος, το ποσό του οποίου δεν επαρκεί ούτως ώστε αυτό να εκληφθεί ως σημαντικό κίνητρο για την αποδοχή των περιοριστικών του ανταγωνισμού ρητρών που προβλέπονται στη συμφωνία διακανονισμού.

148 Οι εκτεθείσες στις προηγούμενες σκέψεις αρχές πρέπει τώρα να εφαρμοσθούν στις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπό κρίση διαφοράς.

149 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Biogaran κατέβαλε στη Niche το ποσό των 2,5 εκατομμυρίων GBP. Η καταβολή αυτή ήταν απόρροια της συμφωνίας Biogaran, βάσει της οποίας η Niche ανέλαβε την υποχρέωση να μεταβιβάσει στην Biogaran τους φακέλους προϊόντων καθώς και μια ΑΚΑ για προϊόντα που δεν είχαν σχέση με την περινδοπρίλη.

150 Μολονότι, από τυπικής απόψεως, η συμφωνία Biogaran και η συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche αποτελούν χωριστές νομικές πράξεις που διέπονται από διαφορετικά δίκαια και δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των ίδιων δικαστηρίων, η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των δύο αυτών συμφωνιών αποδεικνύεται από πολλά στοιχεία.

151 Η Επιτροπή ορθώς επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 1351 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η χρονική αλληλουχία των συμφωνιών ήταν ένα από τα στοιχεία βάσει των οποίων διαπιστώνεται η ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ τους. Πράγματι, οι συμφωνίες αυτές συνήφθησαν την ίδια ημέρα. Επιπλέον, οι ημερομηνίες των καταβολών που ορίζονται από τις δύο συμφωνίες ήταν οι ίδιες, δηλαδή το αργότερο στις 14 Φεβρουαρίου 2005 και στις 5 Οκτωβρίου 2005, και μόνον οι πληρωμές που αφορούσαν την προβλεπόμενη στη συμφωνία Biogaran προμήθεια φαρμάκων θα πραγματοποιούνταν σε μεταγενέστερο χρόνο.

152 Ορθώς επίσης επισήμανε η Επιτροπή ότι η διαπραγμάτευση της συμφωνίας Biogaran έγινε ταυτόχρονα με εκείνη της συμφωνίας διακανονισμού, βασιζόμενη ιδίως στην από 15 Ιουνίου 2011 δήλωση της Niche. Παρότι μεταγενέστερα, κατά το πέρας της διοικητικής διαδικασίας, η Niche προσέδωσε διαφορετικό περιεχόμενο στη δήλωση αυτή, προσκομίζοντας διάφορα έγγραφα που αναφέρονταν σε συζητήσεις σχετικά με την άδεια εκμεταλλεύσεως σχεδόν δύο χρόνια πριν από την έναρξη των

συζητήσεων για τη συμφωνία διακανονισμού, η τοποθέτηση αυτή της Niche, σε χρόνο κατά τον οποίο η εν λόγω εταιρία γνώριζε τις αιτιάσεις που είχαν διατυπωθεί εις βάρος της, δεν έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με τις προηγούμενες δηλώσεις της.

153 Περαιτέρω, παρότι η Επιτροπή δεν αρνείται το γεγονός ότι η Biogaran και η Niche είχαν όντως έρθει σε επαφή σχετικά με το προϊόν Α πριν ακόμη ανακύψει η διαφορά μεταξύ της Servier και της Niche, κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν τεκμηριώνει τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η διαφορά αυτή είχε ως αποτέλεσμα να σταματήσουν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της Niche και της Biogaran. Συναφώς, από μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 4ης Φεβρουαρίου 2005 προκύπτει ότι οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της συμφωνίας Biogaran είχαν προχωρήσει πολύ κατά την ημερομηνία αυτή, ενώ η ένδικη διαφορά μεταξύ της Niche και της Servier ήταν ακόμη εν εξελίξει και διευθετήθηκε το πρώτον στις 8 Φεβρουαρίου 2005. Η χρονική σύμπτωση των διαπραγματεύσεων αποτελεί ισχυρή ένδειξη για την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των δύο συμφωνιών.

154 Εξάλλου, μολονότι οι δύο συμφωνίες δεν έχουν υπογραφεί από τα ίδια πρόσωπα και υπεγράφησαν, αντιστοίχως, στο Παρίσι όσον αφορά τη συμφωνία Biogaran, και στο Λονδίνο όσον αφορά τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, η διαπραγμάτευσή τους έγινε, εν μέρει, από τα ίδια πρόσωπα. Αφενός, ο Μ., ένας από τους διευθυντές της Niche, συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις και των δύο συμφωνιών. Αφετέρου, όπως προκύπτει από το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 4ης Φεβρουαρίου 2005 που απέστειλε ο δικηγόρος της Biogaran στον διευθυντή της Niche, το πρόσωπο που διαπραγματεύθηκε τη συμφωνία με τη Niche για λογαριασμό της Biogaran ήταν επίσης ο υπογράφων το εξώδικο έγγραφο οχλήσεως που απεστάλη από τη Servier στη Matrix στις 7 Φεβρουαρίου 2005, την προηγουμένη της συνάψεως της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Matrix. Όπως επισημαίνει η Επιτροπή, το πρόσωπο αυτό τελούσε πιθανόν εν γνώσει της συμφωνίας διακανονισμού με τη Niche, δεδομένων των δεσμών που υφίστανται ανάμεσα στη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ των Servier και Niche και στη συμφωνία Matrix. Το ίδιο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κοινοποιήθηκε στη διευθύντρια της νομικής υπηρεσίας του ομίλου Servier, παρότι σχετιζόταν με σύμβαση που αφορούσε την Biogaran.

155 Τέλος, η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι οι πληρωμές της Biogaran που αφορούσαν την προμήθεια φαρμάκων –και όχι τη μεταβίβαση των φακέλων προϊόντων η οποία αποτελούσε τη γενεσιουργό αιτία της συμφωνίας Biogaran– είναι μεταγενέστερες, επιβεβαιώνει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των συμφωνιών. Πράγματι, η μεταβίβαση των φακέλων είναι αυτή που αποτελεί την ουσία της συμφωνίας παραχώρησης άδειας εκμεταλλεύσεως, και όχι η παροχή προϊόντων από τη Niche. Επομένως, η ταυτόχρονη πληρωμή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP, ως αντιπαροχής για τους φακέλους προϊόντων, και του ποσού των 11,8 εκατομμυρίων GBP κατά τα προβλεπόμενα στη συμφωνία διακανονισμού, ενισχύει την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ των δύο συμφωνιών.

156 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει (σκέψεις 150 έως 155 ανωτέρω) ότι η συμφωνία Biogaran αποτελεί παρεπόμενη συμφωνία η οποία συνδέεται με τη συμφωνία διακανονισμού. Το γεγονός ότι η εν λόγω συμφωνία, με την οποία μεταβιβάζεται αξία προς όφελος της Niche, σχετίζεται με τη συμφωνία διακανονισμού της διαφοράς μεταξύ της Servier και της Niche, ενώ μάλιστα η παρεπόμενη αυτή συμφωνία προβάλλεται ως συνήθης εμπορική συμφωνία που δεν έχει ως αντικείμενο τον διακανονισμό διαφοράς, συνιστά σοβαρή ένδειξη ότι η επίμαχη μεταβίβαση αξίας δεν αποτελεί μόνο την αντιπαροχή για το αγαθό που μεταβιβάσθηκε στο πλαίσιο της παρεπόμενης συμφωνίας, αλλά συνιστά επίσης αντίστροφη πληρωμή (κατά την έννοια που έχει ο όρος αυτός στον πεδίο των παρεπόμενων συμφωνιών).

157 Επιπλέον, η Επιτροπή διαπίστωσε πολλές συγκλίνουσες ενδείξεις που ενισχύουν το συμπέρασμα ότι υπάρχει αντίστροφη πληρωμή.

158 Κατ’ αρχάς, για να υποστηρίξει ότι η αντιπαροχή που έλαβε η Biogaran δεν ήταν δυνατόν να εκτιμηθεί στο ποσό των 2,5 εκατομμυρίων GBP, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε ότι το ποσό αυτό ήταν πολύ μεγαλύτερο από εκείνο που κατέβαλε η Biogaran σε μια άλλη εταιρία παραγωγής γενοσήμων, την

εταιρία Α., με σκοπό να αποκτήσει διάφορους φακέλους που αφορούσαν το προϊόν Α υπό τη μορφή δισκίων διαφόρων δοσολογιών. Πράγματι, η Biogaran κατέβαλε στην εταιρία Α. συνολικά 330 000 ευρώ βάσει δύο συμφωνιών που αφορούσαν το προϊόν Α, ήτοι ποσό πολύ χαμηλότερο από εκείνο των 2,5 εκατομμυρίων GBP, έστω και αν το τελευταίο περιελάμβανε επίσης το προϊόν Β και το προϊόν Γ.

159 Στη συνέχεια, η Επιτροπή διευκρίνισε, επίσης ορθώς, ότι η απουσία ρήτρας στη συμφωνία Biogaran, σε αντίθεση με τη συμφωνία με την εταιρία Α., η οποία να επιτρέπει στην Biogaran να αξιώσει την επιστροφή των καταβληθέντων στη Niche ποσών σε περίπτωση μη χορηγήσεως των ΑΚΑ, αποτελούσε ένδειξη ότι η συμφωνία δεν προοριζόταν να παροτρύνει την Biogaran να ζητήσει τις εν λόγω ΑΚΑ και δεν είχε τον χαρακτήρα συνήθους εμπορικής συμφωνίας.

160 Τέλος, η Επιτροπή βάσιμα επισήμανε ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, η Niche είχε δηλώσει επανειλημμένως ότι η συμφωνία Biogaran της είχε προταθεί από τη Servier προκειμένου να της αποδοθεί η συνολική αντιστάθμιση που είχε συμφωνηθεί ως αντάλλαγμα για τη σύναψη της συμφωνίας διακανονισμού με τη Servier. Από ένα προσαρτημένο στο υπόμνημα αντικρούσεως σχέδιο συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο των προς εκτέλεση πληρωμών, προκύπτει επίσης ότι είχε προβλεφθεί πληρωμή ποσού 2,5 εκατομμυρίων GBP εις όφελος της Niche σε σχέση με το ramipril, ένα από τα προϊόντα που αφορούσε η συμφωνία Biogaran. Όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, από το ήδη μνημονευθέν (βλ., μεταξύ άλλων, σκέψη 154 ανωτέρω), μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 4ης Φεβρουαρίου 2005 προκύπτει, επιπλέον, ότι τα μετέχοντα στη συμφωνία Biogaran μέρη είχαν συμφωνήσει για την καταβολή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP προτού καν υπάρξει διαπραγμάτευση και ληφθεί απόφαση από τους αντισυμβαλλόμενους για την αντιπαροχή που θα ελάμβανε η Biogaran για ένα τέτοιο ποσό. Η ίδια η Niche υπογράμμισε εξάλλου, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, προτού ανακαλέσει τη δήλωση αυτή, ότι η συμφωνία Biogaran δεν αποτελούσε συνήθη εμπορική πρακτική και ότι το μέγεθος της πληρωμής ήταν στοιχείο της συμφωνίας διακανονισμού (αιτιολογική σκέψη 562 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

161 Πλην όμως, η προσφεύγουσα δεν προσκομίζει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο από το οποίο να μπορεί να αποδειχθεί ότι η απόκτηση, έναντι ποσού 2,5 εκατομμυρίων GBP, των φακέλων προϊόντων της Niche μπορούσε ευλόγως να θεωρηθεί αποδοτική επένδυση (βλ., σε συνέχεια του συσχετισμού με την έννοια του «ιδιώτη επενδυτή σε οικονομία αγοράς» που επιχειρήθηκε στη σκέψη 143 ανωτέρω, τη σκέψη 84 της αποφάσεως της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Alitalia κατά Επιτροπής, T-296/97, EU:T:2000:289, κατά την οποία η συμπεριφορά του ιδιώτη επενδυτή σε οικονομία αγοράς κατευθύνεται από τις προοπτικές αποδοτικότητας) ή, τουλάχιστον, ότι μπορούσε να προσπορίσει στον αγοραστή των εν λόγω φακέλων προϊόντων κέρδη δυνάμενα να αντισταθμίσουν το υψηλό κόστος αγοράς τους.

162 Επιπλέον, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν εξηγείται με ποιον τρόπο οι φάκελοι της Niche μπορούσαν να προσπορίσουν στον αγοραστή τους κέρδη δυνάμενα να αντισταθμίσουν ένα τέτοιο κόστος αγοράς. Συναφώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποίησε η Biogaran κατόπιν της συμφωνίας ανήλθε μόλις σε ποσό μεταξύ 100 000 και 200 000 ευρώ.

163 Σημειωτέον, επιπλέον, ότι από κανένα έγγραφο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι, προτού συνάψει τη συμφωνία Biogaran, η προσφεύγουσα είχε απαιτήσει από τη Niche να της διαβιβάσει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε να βεβαιωθεί ότι το αντίτιμο που ζητούνταν για τους επίμαχους φακέλους προϊόντων δεν ήταν υπερτιμημένο σε σχέση με την προσδοκώμενη αποδοτικότητά τους.

164 Εκ των ανωτέρω προκύπτει, βάσει του συνόλου των στοιχείων που αποτέλεσαν αντικείμενο συζητήσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η Επιτροπή απέδειξε επαρκώς κατά νόμον την ύπαρξη αντίστροφης πληρωμής η οποία δεν ήταν εγγενής στην επίμαχη συμφωνία διακανονισμού της

διαφοράς (βλ. σκέψη 146 ανωτέρω). Ως εκ τούτου, βάσιμα κατέληξε η Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι η καταβολή προς τη Niche, στο πλαίσιο της συμφωνίας Biogaran, ποσού 2,5 εκατομμυρίων GBP, αποτελούσε επιπλέον κίνητρο, και όχι συναλλαγή υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

165 Πρέπει τέλος να επισημανθεί, κατόπιν όσων εξετέθησαν στις προηγούμενες σκέψεις, ότι δεν απεδείχθη ότι το επίμαχο κίνητρο είχε επουσιώδη χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να μην επαρκεί το ποσό του ώστε να εκληφθεί ως σημαντικό κίνητρο για την αποδοχή των περιοριστικών του ανταγωνισμού ρητρών που προβλέπονται στη συμφωνία διακανονισμού (βλ. σκέψη 147 ανωτέρω).

166 Το συμπέρασμα αυτό δεν είναι δυνατόν να κλονιστεί από τα λοιπά επιχειρήματα της προσφεύγουσας.

167 Πρώτον, με την απάντησή της επί της εκθέσεως των πραγματικών περιστατικών, η Biogaran ισχυρίστηκε ότι «η μη ύπαρξη δυνατότητας επιστροφής των ποσών [που είχε καταβάλει] σε περίπτωση μη χορηγήσεως των ΑΚΑ ήταν σκόπιμη εκ μέρους της Niche και αποσκοπούσε [στο να πράξει η Biogaran] τα αναγκαία για τη χορήγηση τέτοιων ΑΚΑ, προκειμένου να πραγματοποιήσει η Niche κερδοφόρο κύκλο εργασιών».

168 Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό, το οποίο η Biogaran επαναλαμβάνει με την προσφυγή της, δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πράγματι, από τη δομή της συμφωνίας αυτής δεν διασφαλίζεται ότι η Biogaran θα ζητούσε τις ΑΚΑ και θα προμηθευόταν προϊόντα από τη Niche, δεδομένου ότι η πληρωμή στη Niche έπρεπε να πραγματοποιηθεί πριν γίνει γνωστό το αν η Biogaran θα ελάμβανε τις ΑΚΑ. Η Επιτροπή ορθώς υπογραμμίζει ότι οι συμβατικές υποχρεώσεις της Biogaran δεν περιελάμβαναν την υποχρέωση να ζητήσει τις ΑΚΑ βάσει των μεταβιβασθέντων φακέλων (άρθρα 2.2 και 3 της συμφωνίας Biogaran). Επιπλέον, ακόμη και αν η Biogaran δεν ελάμβανε τις ΑΚΑ εντός 18 μηνών από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της συμφωνίας, η τελευταία έπρεπε να λυθεί αυτοδικαίως και κανένα μέρος δεν θα είχε δικαίωμα σε αποζημίωση. Επιπλέον, η Biogaran ουδόλως υπείχε υποχρέωση αποκλειστικότητας, εφόσον μπορούσε να ζητήσει τις ΑΚΑ βάσει άλλων φακέλων από εκείνους που μεταβιβάσθηκαν από τη Niche.

169 Παρότι η Biogaran μνημόνευσε, στην απάντησή της επί της εκθέσεως των πραγματικών περιστατικών, και άλλες συμφωνίες που είχε υπογράψει, οι οποίες δεν περιελάμβαναν ρήτρα περί επιστροφής, οι συμφωνίες αυτές προέβλεπαν πληρωμές σε πολλές δόσεις, οι δε πληρωμές αυτές ήταν σημαντικά χαμηλότερες από την επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση εφάπαξ πληρωμή ποσού 2,5 εκατομμυρίων GBP.

170 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι στόχος της συμφωνίας Biogaran ήταν να της εξασφαλίσει δεύτερη πηγή εφοδιασμού για το προϊόν A.

171 Το επιχείρημα αυτό δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό.

172 Πράγματι, η προσφεύγουσα είχε ήδη υπογράψει μια συμφωνία προμήθειας για το προϊόν A με την εταιρία A. τον Δεκέμβριο του 2004, πριν από την επίμαχη συμφωνία. Ομοίως, μετά από έλεγχο που διενεργήθηκε τον Μάρτιο του 2005 και αφορούσε τον φάκελο προϊόντος της Niche για το προϊόν A υπό μορφή δισκίων των 10 mg, των οποίων η μορφή και η περιεκτικότητα δεν καλύπτονταν από τη συμφωνία με την εταιρία A., η Biogaran διαπίστωσε ότι ο φάκελος είχε πολλές αδυναμίες ως προς το αναλυτικό μέρος. Επομένως, ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή ότι, βάσει των στοιχείων αυτών, προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η Biogaran δέχθηκε να καταβάλει ένα σημαντικά υψηλότερο ποσό για αυτόν τον φάκελο από ό,τι για τον φάκελο της εταιρίας A. Μολονότι η Biogaran διευκρινίζει ότι το προϊόν A της απέφερε κύκλο εργασιών άνω των 79 εκατομμυρίων ευρώ από το 2007, όπως προκύπτει από τη μη αμφισβητηθείσα από την Biogaran αιτιολογική σκέψη 569 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο συνολικός κύκλος εργασιών που αυτή πραγματοποίησε με τη συμφωνία Biogaran παρέμεινε χαμηλότερος του ποσού των 200 000 ευρώ.

173 Τρίτον, όσον αφορά τον φάκελο του προϊόντος Β, η Biogaran δεν αμφισβητεί ότι η ίδια και η Bioglan (νυν Niche) είχαν συνάψει το 2001 εμπορική συμφωνία που αφορούσε το μόριο του προϊόντος Β 5 και 10 mg, η οποία, σε αντίθεση προς τη συμφωνία Biogaran, προέβλεπε επιστροφή της πληρωμής σε περίπτωση μη χορηγήσεως ΑΚΑ. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι η συμφωνία Biogaran δεν προέβλεπε τέτοια εγγύηση επιστροφής, όπως αυτή που προέβλεπε η προγενέστερη συμφωνία που συνήφθη μεταξύ της Bioglan και της Biogaran, επιβεβαιώνει ότι η μεταβίβαση του φακέλου του προϊόντος Β δεν αντιστοιχεί σε συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς.

174 Τέταρτον, όσον αφορά τον φάκελο του προϊόντος Γ, η Biogaran παραδέχεται ότι ο φάκελος προϊόντος της Niche δεν χρησιμοποιήθηκε και ότι η Biogaran συνέχισε την επιχειρηματική της σχέση με τη Disphar. Ομοίως, ο φάκελος αυτός μεταβιβάσθηκε το πρώτον τον Ιανουάριο του 2007, ενώ η συμφωνία Biogaran είχε ήδη λυθεί λόγω μη χορηγήσεως των ΑΚΑ, και αφότου η Niche είχε ήδη λάβει τη συνολική πληρωμή που δεν μπορούσε να επιστραφεί. Η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι δεν είναι πειστικό η Biogaran να πλήρωσε τόσο σημαντικό ποσό, ενώ είχε ήδη, εδώ και πολλά χρόνια, σύμβαση προμήθειας με την Disphar, το γεγονός δε και μόνον ότι η ανανέωση της συμφωνίας Disphar ήταν αβέβαιη δεν δικαιολογούσε τέτοια συναλλαγή.

175 Επιπροσθέτως, ακόμη και αν υποτεθεί ότι, αποκτώντας τους φακέλους προϊόντων της Niche, η Biogaran επεδίωκε επίσης θεμιτούς σκοπούς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το γεγονός και μόνον ότι μια συμφωνία επιδιώκει επίσης και θεμιτούς σκοπούς δεν αρκεί για να αποκλείσει τον χαρακτηρισμό της ως περιορισμού του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 8ης Νοεμβρίου 1983, IAZ International Belgium κ.λπ. κατά Επιτροπής, 96/82 έως 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 και 110/82, EU:C:1983:310, σκέψη 25, της 6ης Απριλίου 2006, C-551/03 P, General Motors κατά Επιτροπής, EU:C:2006:229, σκέψη 64, και της 20ής Νοεμβρίου 2008, Beef Industry Development Society και Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, σκέψη 21).

176 Τέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη αντίθετων προς τον ανταγωνισμό προθέσεων της Biogaran.

177 Συναφώς, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως –την οποία δεν αμφισβητεί σοβαρά η Biogaran–, οι καταβολές που προβλέπονταν στις συμφωνίες διακανονισμού τις οποίες συνήψε η Servier με τη Niche και με τη Matrix είχαν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως και είχαν κατανεμηθεί ισομερώς μεταξύ της Niche και της Matrix, ενώ η Matrix επιθυμούσε να λάβει μεγαλύτερο ποσό από τη Niche. Η Επιτροπή ορθώς υποστηρίζει ότι η συμφωνία Biogaran καθιστούσε δυνατή, υπό το πρόσχημα μιας κατ' επίφαση συνήθους συναλλαγής, την αύξηση του ποσού που καταβλήθηκε από τον όμιλο Servier στη Niche, παρακάμπτοντας παράλληλα τη Matrix. Η Niche επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι το ποσό των 2,5 εκατομμυρίων GBP περιλαμβανόταν στο «total overall consideration» ύψους 15,7 εκατομμυρίων GBP, το οποίο είχαν διαπραγματευθεί η Niche και η Servier (αιτιολογική σκέψη 560 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Παρότι η Επιτροπή δεν προβάλλει πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία αναφορικά με τους λόγους που ώθησαν τη Servier να χρησιμοποιήσει την Biogaran για να παράσχει κίνητρο στη Niche, τα στοιχεία που έχει συλλέξει η Επιτροπή συνθέτουν ένα πλέγμα ενδείξεων που αποδεικνύει την ύπαρξη άρρηκτου συνδέσμου μεταξύ της πληρωμής του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP και της κύριας πληρωμής την οποία πραγματοποίησε η Servier προς τη Niche στο πλαίσιο της συμφωνίας διακανονισμού.

178 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να τονισθεί ότι η πρόθεση των μερών δεν συνιστά στοιχείο αναγκαίο για τον προσδιορισμό του περιοριστικού χαρακτήρα μιας μορφής συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων (απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψη 118).

179 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ορθώς συνήγαγε η Επιτροπή ότι η καταβολή στη Niche, στο πλαίσιο της συμφωνίας Biogaran, ποσού 2,5 εκατομμυρίων GBP αποτελούσε επιπλέον κίνητρο.

180 Πρέπει να προστεθεί ότι το επιπλέον κίνητρο είχε αρκούντως καθοριστική σημασία, καθότι υπαγόρευσε την απόφαση της Niche να μην εισέλθει στην αγορά της περινδοπρίλης. Πράγματι, με την αιτιολογική σκέψη 577 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε, χωρίς αυτό να αμφισβητηθεί έντονα, ότι τα ποσά που αποτελούσαν το αντικείμενο των συμφωνιών διακανονισμού που συνήφθησαν, αντιστοίχως, από τη Servier με τη Niche και τη Matrix είχαν αρχικώς κατανεμηθεί ισομερώς, αλλά η καταβολή της Biogaran προς τη Niche κατέστησε τελικώς δυνατή την αύξηση του ποσού που ο όμιλος Servier κατέβαλε στην εν λόγω εταιρία χωρίς να το αντιληφθεί η Matrix. Επιπροσθέτως, η ίδια η Niche επιβεβαίωσε ότι η πρόσθετη πληρωμή εντασσόταν στο «total overall compensation» το οποίο είχε διαπραγματευθεί με τη Servier. Υπό το πρίσμα των στοιχείων αυτών, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, χωρίς τη συμφωνία Biogaran, η Niche πιθανότατα δεν θα είχε συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού. Επομένως, ο συνδυασμός των ενεργειών της Servier και της θυγατρικής της ήταν εκείνος που είχε ως αποτέλεσμα να επιτευχθεί περιορισμός του ανταγωνισμού.

181 Το συμπέρασμα αυτό οδηγεί συνεπώς, αφεαυτού, στη διαπίστωση ότι συντρέχει περιορισμός του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου, στον οποίο η Biogaran είχε άμεση συμμετοχή. Το γεγονός ότι η Biogaran δεν ήταν ανταγωνιστής της Niche κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ακόμη και αν υποτεθεί ότι αποδεικνύεται, δεν επηρεάζει το συμπέρασμα αυτό. Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, μια εταιρία μπορεί να συμμετάσχει σε σύμπραξη, χωρίς απαραιτήτως να δραστηριοποιείται στην αγορά που θίγεται από τον περιορισμό του ανταγωνισμού (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 34).

182 Υπό το φως των ανωτέρω στοιχείων, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να προβάλει το επιχείρημα ότι η συμφωνία Biogaran δεν περιλαμβάνει ρήτρα που θίγει τον ανταγωνισμό. Πράγματι, με τη διαπίστωση αυτή δεν αίρεται ο πραγματικός περιοριστικός χαρακτήρας της συμφωνίας, καθότι ο λόγος υπάρξεως της συμφωνίας αυτής είναι να συμπληρώσει τη συμφωνία διακανονισμού που περιέχει τέτοιες ρήτρες.

183 Τέλος, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την πληρωμή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP κατά τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στη Niche δεν μπορεί να αποδείξει ότι η συμφωνία Biogaran δεν συνιστούσε μεταβίβαση πρόσθετης αξίας προοριζόμενη να παροτρύνει τη Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού. Πράγματι, η Επιτροπή, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, διευκρίνισε ότι η συνεκτίμηση του ποσού αυτού δεν ήταν απαραίτητη για να διασφαλισθεί το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του προστίμου που επιβλήθηκε στη Niche, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του μικρού μεγέθους και της καταστάσεως της Niche. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η μη συνεκτίμηση του ποσού αυτού κατά τον υπολογισμό του ποσού του προστίμου της Niche οφείλεται σε απλή παράλειψη της Επιτροπής, η παράλειψη αυτή, εν πάση περιπτώσει, δεν επηρεάζει τη διαπίστωση, στην οποία βασίμως προέβη η προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η συμφωνία Biogaran ενέτεινε τον περιορισμό του ανταγωνισμού που συνεπαγόταν η συμφωνία διακανονισμού.

184 Εκ του συνόλου των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Β. Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποδεικνύει τη συμμετοχή της Biogaran σε οιαδήποτε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

α) Επί του παραβατικού χαρακτήρα της συμφωνίας Biogaran

185 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, κατά την ομολογία της ίδιας της Επιτροπής, η συμφωνία Biogaran αυτή καθαυτήν ουδόλως στοιχειοθετεί παράβαση. Συγκεκριμένα, οι ρήτρες της συμφωνίας αυτής ουδόλως επικρίθηκαν με την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία, άλλωστε, αφιερώνει σε αυτές μόλις έξι σελίδες. Τουτέστιν, η Biogaran υπέστη κυρώσεις για μια συμφωνία η οποία δεν περιέχει κανέναν περιορισμό του ανταγωνισμού, οπότε, δεν μπορούσε να επιβληθεί κύρωση, βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, λόγω της υπογραφής της και μόνον από την Biogaran. Η ευθύνη της Biogaran συνδέεται αποκλειστικά με τον δήθεν αθέμιτο χαρακτήρα της συμφωνίας διακανονισμού, η οποία δεν είχε υπογραφεί από αυτήν, δεδομένου μάλιστα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αναγνωρίζει, στην αιτιολογική σκέψη 1351, ότι «η συμφωνία διακανονισμού και η συμφωνία Biogaran αποτελούν χωριστές νομικές πράξεις».

186 Βασιζόμενη στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Wahl στην υπόθεση AC-Treuhand κατά Επιτροπής (C-194/14 P, EU:C:2015:350), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, για να μετέχει σε σύμπραξη με περιοριστικό για τον ανταγωνισμό αντικείμενο ή αποτέλεσμα, η οικεία επιχείρηση πρέπει, επίσης, να ασκεί ανταγωνιστική πίεση στους λοιπούς μετέχοντες στη σύμπραξη, κάτι που δεν συντρέχει εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Biogaran δεν ήταν ανταγωνίστρια της Niche κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών.

187 Η Επιτροπή φρονεί ότι η συμφωνία Biogaran δεν είναι δυνατόν να εξετασθεί αυτοτελώς σε σχέση με τη συμφωνία διακανονισμού από την οποία δεν μπορεί να διαχωριστεί. Απέδειξε δε ήδη με την προσβαλλόμενη απόφαση, στις αιτιολογικές σκέψεις 1351 και 3011, ότι η εν λόγω συμφωνία χρησίμευσε ως μέσο για να μεταβιβασθεί στη Niche συμπληρωματικό ποσό ύψους 2,5 εκατομμυρίων GBP, ως αντιπαροχή για τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Niche με τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche.

188 Η προβλεπόμενη από τη συμφωνία Biogaran πληρωμή συνιστά άμεση συμμετοχή της Biogaran στη σύμπραξη, έστω και αν δεν αμφισβητούνται οι ρήτρες της εν λόγω συμφωνίας. Η Επιτροπή προσθέτει ότι το ποσό αυτό αποτελεί επιπλέον κίνητρο προς τη Niche ώστε να πεισθεί να προσχωρήσει στη συμφωνία διακανονισμού. Το γεγονός ότι το ποσό αυτό καταβλήθηκε στο πλαίσιο συμφωνίας για παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως δεν αίρει τον χαρακτήρα του ως συμπληρώματος σε σχέση με το ποσό των 11,8 εκατομμυρίων GBP που καταβλήθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας διακανονισμού. Ομοίως, το γεγονός ότι η συμφωνία Biogaran αφορά μόρια διαφορετικά από εκείνα που απετέλεσαν το αντικείμενο της συμφωνίας διακανονισμού και ότι μπορούσε να έχει ορισμένου βαθμού επιχειρησιακή χρησιμότητα, κάτι που ουδέποτε αποδείχθηκε, δεν αίρει τον χαρακτήρα της πληρωμής ως άμεσου κινήτρου.

β) Επί του καταλογισμού στη θυγατρική της ευθύνης για τις πράξεις της μητρικής εταιρίας

189 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση της καταλογίζεται η ευθύνη φερόμενης παραβάσεως που αφορά τη σύναψη από τη μητρική της εταιρία μιας συμφωνίας, στην οποία η ίδια δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος και της οποίας το περιεχόμενο δεν γνώριζε. Η ως άνω προσέγγιση αντιβαίνει στην αρχή της προσωπικής ευθύνης, η οποία, σύμφωνα με τη νομολογία, πρέπει να ερμηνεύεται αυστηρώς. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι έχει ιδία νομική προσωπικότητα, η

προσφεύγουσα διατείνεται ότι δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την παράβαση που φέρεται να διέπραξε η Servier, εκτός και εάν αποδειχθεί ότι ήταν συναυτουργός στην προβαλλομένη σύμπραξη ή ότι απεκόμισε όφελος από αυτήν.

190 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, στις απαντήσεις της επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, ανέφερε ότι είχε ενεργήσει κατά τρόπο αυτόνομο στην αγορά, μέσω διευθυνόντων, εγκαταστάσεων, εμπορικών σημάτων, δραστηριοτήτων και στοιχείων ενεργητικού διαφορετικών εκείνων της Servier, η οποία λειτουργεί ως εργαστήριο παραγωγής πρωτοτύπων φαρμάκων, ενώ, αντιθέτως, η Biogaran είναι εταιρία παραγωγής γενοσήμων. Υπογραμμίζει ότι, εφόσον δεν ήταν η μητρική εταιρία της Servier ή της Niche ούτε μέτοχος σε αυτές, δεν είχε, κατά συνέπεια, κανένα δικαίωμα ή μέσο ελέγχου επί της εταιρικής πολιτικής ή της εμπορικής στρατηγικής των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία διακανονισμού η οποία φέρεται να αντιβαίνει στο άρθρο 101 ΣΛΕΕ.

191 Η προσφεύγουσα προσάπτει συναφώς στην Επιτροπή ότι δημιούργησε, κατά παράβαση της αρχής της νομιμότητας, τεκμήριο ευθύνης της θυγατρικής για τις πράξεις της μητρικής εταιρίας, παραβιάζοντας κατ' αυτόν τον αυτόν την αρχή του προσωποπαγούς χαρακτήρα των ποινών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και στο άρθρο 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

192 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι δεν είχε την πρόθεση, με την προσβαλλόμενη απόφαση, να καταλογίσει στη θυγατρική την ευθύνη για τις πράξεις της μητρικής εταιρίας. Υποστηρίζει ότι η Biogaran κρίθηκε υπεύθυνη για την άμεση συμμετοχή της στην παράβαση που διέπραξε η Servier. Μέσω της δράσεως της Servier (υπογραφή της συμφωνίας διακανονισμού) σε συνδυασμό με τη δράση της θυγατρικής της (υπογραφή της συμφωνίας για τη χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως), επετεύχθη η παρεμπόδιση της εισόδου στην αγορά των γενοσήμων προϊόντων της Niche, προς όφελος του ομίλου Servier στο σύνολό του.

193 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι δεν υποστήριξε ότι η Biogaran ήταν υπεύθυνη επειδή δεν προέβη σε έλεγχο ή εποπτεία. Καταλόγισε ευθύνη στην Biogaran λόγω της άμεσης συμμετοχής της στην παράβαση και, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ανήκε στον όμιλο Servier, έκρινε ότι η μητρική της εταιρία ήταν υπεύθυνη εις ολόκληρον.

194 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η συμπεριφορά θυγατρικής μπορεί να καταλογισθεί στη μητρική εταιρία, ιδίως, όταν η θυγατρική, μολονότι διαθέτει χωριστή νομική προσωπικότητα, δεν καθορίζει κατά τρόπο αυτόνομο τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει, βασικά, τις οδηγίες που της δίνει η μητρική εταιρία. Προσθέτει ότι, στην περίπτωση που η μητρική εταιρία κατέχει το 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της που διέπραξε παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού, υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία ασκεί πράγματι αποφασιστική επιρροή στη συμπεριφορά της θυγατρικής της. Κατά την Επιτροπή, σε ένα τέτοιο πλαίσιο, η μητρική εταιρία και η θυγατρική εταιρία πρέπει να κριθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον υπεύθυνες για την καταβολή του προστίμου για την παράβαση αυτή.

195 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, καίτοι η συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Niche και της Servier και η συμφωνία Biogaran αποτελούν χωριστές πράξεις, εντούτοις συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, καθόσον έχουν αμφότερες ως αντικείμενο τη μεταβίβαση, την ίδια ημέρα, σημαντικού ποσού στη Niche ως αντιπαροχής για τη δέσμευση να μην εισέλθει στην αγορά περινδοπρίλης (αιτιολογικές σκέψεις 1351 και 3011 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Αμφότερες οι οντότητες επιδίωκαν τον ίδιο σκοπό, η συμπεριφορά τους ήταν εναρμονισμένη και ενήργησαν ως μια ενιαία οικονομική οντότητα, όχι μόνον στην αγορά, αλλά και για τις ανάγκες επίσης της παραβάσεως.

196 Η Επιτροπή φρονεί ότι από το περιεχόμενο της συμφωνίας Biogaran αποδεικνύεται ότι η Biogaran δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί ότι η πληρωμή εντασσόταν στο πλαίσιο του διακανονισμού, σκοπός του οποίου ήταν ο εξοβελισμός της Niche από την αγορά περινδοπρίλης. Η συμφωνία Biogaran αποτελεί

συνιστώσα του κοινού σχεδίου της ενιαίας οικονομικής οντότητας, το δε γεγονός ότι η συμφωνία Biogaran δεν περιέχει τις ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως της συμφωνίας διακανονισμού δεν μεταβάλλει την πραγματική φύση της συμφωνίας Biogaran, ως επιπλέον κινήτρου προοριζομένου να αποκλείσει τη Niche από την αγορά της περινδοπρίλης.

γ) Επί του ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των συμπεριφορών της Servier που συνιστούν παράβαση

197 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, δεν τελούσε εν γνώσει του περιεχομένου της συμφωνίας διακανονισμού και δεν μπορούσε, επομένως, να προβλέψει τον αντίθετο προς στον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συναλλαγής αυτής.

198 Στηριζόμενη στη νομολογία, η προσφεύγουσα φρονεί ότι «προκειμένου μια επιχείρηση να κριθεί υπεύθυνη για ενιαία και διαρκή παράβαση, απαιτείται να τελεί σε (αποδεδειγμένη ή τεκμαιρόμενη) γνώση της παραβατικής συμπεριφοράς των λοιπών μετεχόντων στη σύμπραξη». Η Επιτροπή κακώς δεν έλαβε υπόψη το επίπεδο αποδείξεως που απαιτεί η νομολογία, καθόσον έκρινε με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι δεν ήταν «αναγκαίο να αποδειχθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει της αντίθετης προς τον ανταγωνισμό φύσεως της συμφωνίας διακανονισμού».

199 Επιπλέον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, η ύπαρξη αντικειμενικού συνδέσμου μεταξύ της παραβάσεως και της συμφωνίας δεν επαρκεί ώστε να μπορεί η Επιτροπή να καταλογίσει την παράβαση στην Biogaran. Η Επιτροπή έπρεπε να αποδείξει ότι η επιχείρηση ήταν ενήμερη για την ύπαρξη της παραβάσεως ή ότι μπορούσε ευλόγως να την προβλέψει. Η Επιτροπή παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και δεν έλαβε υπόψη την προπαρατεθείσα νομολογία καθόσον έκρινε ότι «η Biogaran ήταν σε θέση να αντιληφθεί ότι η συμφωνία Biogaran συνδεόταν με τη συμφωνία διακανονισμού».

200 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, ακόμη και αν η Επιτροπή μπορεί να αποδείξει ότι οι συμφωνίες αλληλοσυνδέονταν και ότι η Biogaran δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί τον σύνδεσμο αυτόν, τούτο δεν συνεπάγεται ότι η προσφεύγουσα τελούσε εν γνώσει ή μπορούσε ευλόγως να προβλέψει το περιεχόμενο της συμφωνίας διακανονισμού. Συναφώς, με την προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποδείχθηκε ότι η Biogaran γνώριζε τον φερόμενο ως αντίθετο προς τους κανόνες ανταγωνισμού σκοπό της συμφωνίας διακανονισμού και τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του εν λόγω διακανονισμού, γνώση που δεν είναι δυνατόν να τεκμαίρεται.

201 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι δεν μπορούσε να γνωρίζει τον φερόμενο ως αθέμιτο χαρακτήρα της συμφωνίας διακανονισμού, καθότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών (2005), δεν υπήρχε προηγούμενο σύμφωνα με το οποίο τέτοια συμφωνία διακανονισμού ήταν αθέμιτη. Στηριζόμενη σε άποψη διατυπωθείσα από τον Sir F. G. Jacobs, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ουδείς ανέμενε το πλαίσιο αναλύσεως που παρουσίασε η Επιτροπή με την ανακοίνωση των αιτιάσεων.

202 Τέλος, η προσφεύγουσα εγείρει ζήτημα απαραδέκτου ορισμένων επιχειρημάτων που η Επιτροπή προέβαλε κατά το στάδιο της υπομνήματος αντικρούσεως προς στήριξη του ισχυρισμού ότι η Biogaran δεν μπορούσε να αγνοεί τις «συγκεκριμένες εκδηλώσεις συμπεριφοράς» της Servier.

203 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Biogaran μπορούσε ευλόγως να προβλέψει τις συγκεκριμένες εκδηλώσεις συμπεριφοράς που σχεδίαζαν οι λοιποί μετέχοντες στη συμπαιγνιακή πρακτική και ότι ήταν διατεθειμένη να αποδεχθεί τον σχετικό κίνδυνο. Η Επιτροπή φρονεί συγκεκριμένα ότι η εκ μέρους ενός μετέχοντος σε σύμπραξη συνείδηση ή η γνώση περί του ότι μετέχει σε παράβαση του άρθρο 101 ΣΛΕΕ δεν μπορεί να ερμηνευθεί με τον ίδιο τρόπο όταν ο εταίρος του στην επιχείρηση αποκλεισμού είναι η μητρική του εταιρία. Συγκεκριμένα, σε τέτοια περίπτωση, η θυγατρική δεν μπορεί να ενεργεί σε πλαίσιο διαφορετικό εκείνου που καθορίζεται από τη μητρική της εταιρία, το

οποίο ήταν, εν προκειμένω, η εφαρμογή μιας μεγάλης κλίμακας στρατηγικής κατά των γενοσήμων. Στο πλαίσιο αυτό, η Biogaran ευλόγως μπορούσε, επομένως, να προβλέψει ότι η καταβολή ποσού προς έναν παραγωγό γενοσήμων φαρμάκων έτοιμο να εισέλθει στην αγορά δεν μπορούσε να έχει άλλο σκοπό από τον αποκλεισμό του από την αγορά. Μοναδική εύλογη εξήγηση της πληρωμής ήταν, συνεπώς, η πρόθεση να δοθεί στη Niche επιπλέον κίνητρο για να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού με τη Servier.

204 Η Επιτροπή ισχυρίζεται επίσης ότι η συνείδηση περί του παραβατικού χαρακτήρα της πράξεως ήταν κατά μείζονα λόγο βέβαιη, δεδομένου ότι οι νομικοί σύμβουλοι της Servier συμμετείχαν στην προετοιμασία της συμφωνίας Biogaran ή ήταν αποδέκτες της. Επιπλέον, οι κατηγορίες περί δυσφημίσεως που διατύπωσε η Sandoz AG κατά της Biogaran το 2008 αποδεικνύουν την εμπλοκή της τελευταίας στην αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού στρατηγική της Servier. Ομοίως, το γεγονός ότι η Biogaran διαδραμάτισε διαμεσολαβητικό ρόλο το 2006 στη σύναψη μιας φερομένης ως αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Lupin ενισχύει τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι η Biogaran είχε επίγνωση των συγκεκριμένων εκδηλώσεων συμπεριφοράς της Servier.

205 Τέλος, η Επιτροπή παραπέμπει στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Niche και της Matrix σχετικά με τα ποσά που καταβλήθηκαν από την Servier ως αντιπαροχή για τη συμφωνία διακανονισμού, για να υποστηρίξει ότι η Biogaran δεν μπορούσε να αγνοεί τον σκοπό που επιδίωκαν ταυτόχρονα η συμφωνία διακανονισμού και η συμφωνία Biogaran. Συγκεκριμένα, η Niche επιβεβαίωσε ότι η πληρωμή εντασσόταν στο «total overall consideration» ύψους 15,7 εκατομμυρίων GBP, το οποίο είχε αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ της Niche και της Servier.

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

206 Πρέπει να υπομνησθούν οι καθοριστικοί λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή κατέληξε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, στο συμπέρασμα, αφενός, ότι η συμφωνία Biogaran είχε αποτελέσει επιπλέον κίνητρο ώστε η Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού, η οποία μπορούσε να χαρακτηρισθεί περιορισμός του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου (αιτιολογικές σκέψεις 1369 και 3011 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και, αφετέρου, ότι η Biogaran ήταν από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνη με τη Servier για το συνολικό διάστημα της παραβάσεως αυτής (αιτιολογικές σκέψεις 3006, 3012 και 3145 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

207 Η Επιτροπή έκρινε ότι το ποσό που κατέβαλε η Biogaran στη Niche ως αντιπαροχή για την αγορά φακέλων προϊόντων συνιστούσε επιπλέον κίνητρο προς τη Niche, το οποίο συνέτεινε στον αποκλεισμό της τελευταίας από την αγορά της περινδοπρίλης. Κατά την Επιτροπή, η δέσμευση της Niche να μην εισέλθει στην αγορά της περινδοπρίλης κατέστη δυνατή με την παροχή κινήτρων υπό τη μορφή, αφενός, μιας πληρωμής από τη Servier στο πλαίσιο της συμφωνίας διακανονισμού με τη Niche και, αφετέρου, μια πρόσθετης πληρωμής απευθείας από την Biogaran, θυγατρική της Servier, στο πλαίσιο της συμφωνίας Biogaran.

208 Η προσφεύγουσα αντικρούει τις ως άνω εκτιμήσεις. Διατείνεται ότι, καταλογίζοντάς της την ευθύνη για μια συμφωνία που συνήφθη από τη μητρική της εταιρία, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης. Υποστηρίζει ότι η συμφωνία Biogaran δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και ότι η ίδια δεν τελούσε εν γνώσει ούτε των ενεργειών της μητρικής της εταιρίας ούτε του παραβατικού χαρακτήρα της συμφωνίας διακανονισμού που συνήφθη μεταξύ της μητρικής της εταιρίας και της Niche.

209 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, αντιθέτως προς ό,τι διατείνεται η προσφεύγουσα, με την προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή δεν καταλόγισε στην Biogaran πράξεις που προσάπτονταν στη μητρική της εταιρία. Στην αιτιολογική σκέψη 1349 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι η Servier είχε παράσχει επιπλέον κίνητρο στη Niche μέσω της συμφωνίας Biogaran. Στην

αιτιολογική σκέψη 3011 της εν λόγω αποφάσεως, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι, μολονότι δεν ήταν αναγκαίο να αποδειχθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει της αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού φύσεως της συμφωνίας διακανονισμού, πολλά στοιχεία κατεδείκνυαν ότι η Biogaran ήταν σε θέση να αντιληφθεί ότι η συμφωνία Biogaran συνδεόταν με τη συμφωνία διακανονισμού και ότι, μέσω της συμφωνίας αυτής, η Biogaran είχε άμεση συμμετοχή στην παράβαση. Όπως αναφέρει η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως, ουδόλως είχε την πρόθεση να καταλογίσει στην Biogaran τις πράξεις που προσάπτονταν στη μητρική της εταιρία.

210 Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη 3007 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή ανέφερε ότι, κατά τον χρόνο της υπογραφής της συμφωνίας, η Servier κατείχε το 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της και συναποτελούσε, συνεπώς, ενιαία επιχείρηση με αυτή. Ομοίως, η Επιτροπή έκρινε ότι η Biogaran ήταν υπεύθυνη εις ολόκληρον, καθότι η συμφωνία Biogaran και η συμφωνία διακανονισμού είχαν «συναφθεί μεταξύ των ίδιων επιχειρήσεων», ήτοι του ομίλου Servier, αφενός, και των Niche και Unichem, αφετέρου (αιτιολογική σκέψη 1351 και υποσημείωση 1898 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

211 Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο δικαστής της Ένωσης δεν έχει, έως σήμερα, αποφανθεί σε σχέση με τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Επιτροπή μπορεί να κρίνει μια θυγατρική εις ολόκληρον υπεύθυνη όταν, όπως εν προκειμένω, η θυγατρική αυτή συμμετείχε άμεσα στην ενέχουσα παράβαση συμπεριφορά της μητρικής της εταιρίας.

212 Κατά πάγια νομολογία, η έννοια της επιχειρήσεως περιλαμβάνει κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού της καθεστώτος και του τρόπου χρηματοδοτήσεώς της. Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει συναφώς, αφενός, ότι, στο πλαίσιο αυτό, η επιχείρηση πρέπει να νοείται ως οικονομική ενότητα, έστω και αν από νομική άποψη αποτελείται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, και, αφετέρου ότι, όταν μια τέτοια οικονομική ενότητα παραβαίνει τους κανόνες του ανταγωνισμού, φέρει την ευθύνη για την παράβαση αυτή, κατά την αρχή του προσωποπαγούς της ευθύνης (βλ. απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2011, General Química κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-90/09 P, EU:C:2011:21, σκέψεις 34 έως 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

213 Στην ειδική περίπτωση όπου η μητρική εταιρία κατέχει το 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της η οποία διέπραξε παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού, συντρέχει μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία ασκεί πράγματι αποφασιστική επιρροή στη συμπεριφορά της θυγατρικής της (απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-97/08 P, EU:C:2009:536, σκέψη 60). Επομένως, αρκεί να αποδείξει η Επιτροπή ότι η μητρική εταιρία κατέχει το σύνολο του κεφαλαίου της θυγατρικής της προκειμένου να γίνει δεκτό κατά τεκμήριο ότι η πρώτη ασκεί αποφασιστική επιρροή στην εμπορική πολιτική της εν λόγω θυγατρικής (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2011, ArcelorMittal Luxembourg κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά ArcelorMittal Luxembourg κ.λπ., C-201/09 P και C-216/09 P, EU:C:2011:190, σκέψη 98).

214 Η ως άνω περίπτωση συντρέχει εν προκειμένω. Η Biogaran ήταν θυγατρική της Servier κατά ποσοστό 100 % κατά τη σύναψη της συμφωνίας Biogaran, το δε τεκμήριο που συνεπάγεται η διαπίστωση αυτή δεν ανατράπηκε (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-97/08 P, EU:C:2009:536, σκέψεις 60 έως 65). Πράγματι, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η Biogaran δεν απέδειξε ότι είχε καθορίσει την εμπορική της πολιτική αυτόνομα σε σχέση με τη Servier. Τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετάσθηκαν ανωτέρω σε σχέση με την ύπαρξη άρρηκτου συνδέσμου μεταξύ των δύο συμφωνιών επιβεβαιώνουν την καθοριστική επιρροή της Servier στη συμπεριφορά της Biogaran και την πραγματική χρήση της εξουσίας αυτής. Προκειμένου να καταδείξει την αυτονομία της Biogaran σε σχέση με τη Servier, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι διευθύνοντες της Biogaran ουδέποτε άσκησαν καθήκοντα στη Servier. Εντούτοις, το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να ανατρέψει το τεκμήριο περί της καθοριστικής επιρροής που η Servier ασκούσε πράγματι στην Biogaran (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Roca κατά Επιτροπής, T-412/10, EU:T:2013:444, σκέψη 76). Ως προς τις λοιπές περιστάσεις που προβάλλει η προσφεύγουσα, ότι δηλαδή ενεργούσε στην αγορά κατά τρόπο αυτόνομο, μέσω εγκαταστάσεων, εμπορικών σημάτων και στοιχείων

ενεργητικού διαφορετικών από εκείνα της Servier, και μάλιστα ως εταιρία παραγωγής γενοσήμων, αυτές καταδεικνύουν απλώς ότι η Biogaran αποτελεί χωριστό νομικό πρόσωπο από τη Servier, αλλά δεν είναι ικανές να ανατρέψουν το τεκμήριο ότι η Servier ασκεί αποφασιστική επιρροή στην Biogaran.

215 Κατά τον χρόνο συνάψεως της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, η Biogaran ήταν, επομένως, θυγατρική της Servier και συνιστούσε με τη μητρική της εταιρία μία και μόνη επιχείρηση κατά την έννοια του δικαίου του ανταγωνισμού.

216 Κατά συνέπεια, ορθώς έκρινε η Επιτροπή, κατ' εφαρμογή της έννοιας της «επιχειρήσεως», ότι η Servier και η Biogaran ήταν εις ολόκληρον υπεύθυνες για την προσαπτόμενη σε αυτές συμπεριφορά, δεδομένου ότι οι πράξεις της μίας ή της άλλης τεκμαίρονταν, συνεπώς, ως πράξεις μίας και μόνης επιχειρήσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 20ής Μαρτίου 2002, HFB κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-9/99, EU:T:2002:70, σκέψεις 524 και 525, και της 12ης Δεκεμβρίου 2007, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-112/05, EU:T:2007:381, σκέψη 62· βλ. επίσης, συναφώς και κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 6ης Μαρτίου 1974, Istituto Chemioterapico Italiano και Commercial Solvents κατά Επιτροπής, 6/73 και 7/73, EU:C:1974:18, σκέψη 41, και της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-294/98 P, Metsä-Serla κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2000:632, σκέψεις 26 έως 28).

217 Η περίσταση ότι, στην υπό κρίση διαφορά, η διαπιστωθείσα από την Επιτροπή παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ οφείλεται, εν μέρει, στη συμπεριφορά της μητρικής εταιρίας και, εν μέρει, στη συμπεριφορά της θυγατρικής, ενώ, στις περιπτώσεις της εις ολόκληρον ευθύνης μεταξύ μητρικής και θυγατρικής εταιρίας που συνήθως υποβάλλονται στην κρίση του δικαστή της Ένωσης, η παράβαση οφείλεται αποκλειστικώς στη συμπεριφορά της θυγατρικής, δεν δύναται να κλονίσει το ανωτέρω συμπέρασμα.

218 Πράγματι, εφόσον είναι δυνατόν να καταλογισθεί στη μητρική εταιρία η ευθύνη για την παράβαση που διέπραξε η θυγατρική της και, κατά συνέπεια, να κριθούν οι δυο αυτές εταιρίες υπεύθυνες εις ολόκληρον για τη διαπραχθείσα από την επιχείρηση την οποία συναποτελούν παράβαση, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της προσωποπαγούς ευθύνης, το ίδιο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν η παράβαση που διέπραξε η οικονομική οντότητα την οποία συνιστούν η μητρική εταιρία και η θυγατρική της είναι αποτέλεσμα του συνδυασμού των συμπεριφορών των δύο αυτών εταιριών.

219 Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η προσβαλλόμενη απόφαση θα μπορούσε να έχει απευθυνθεί στη Servier, ως συνυπεύθυνη, για την παράβαση που διέπραξε η Biogaran, ακόμη και αν δεν αποδεικνυόταν από κανένα στοιχείο ότι η Servier ενεπλάκη στην παράβαση. Κατά μείζονα λόγο, η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ως αποδέκτριες τη Servier, ως μητρική εταιρία, και τη θυγατρική της, υπεύθυνες εις ολόκληρον, δεδομένου ότι καθεμία εξ αυτών είχε συμμετάσχει άμεσα στην παράβαση.

220 Επομένως, ορθώς έκρινε η Επιτροπή ότι η συμφωνία Biogaran και η συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche είχαν συναφθεί μεταξύ των ίδιων επιχειρήσεων, ήτοι του ομίλου Servier, αφενός, και της εταιρίας Niche, αφετέρου, και ότι η παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ έπρεπε να καταλογισθεί στον όμιλο Servier, κάτι που δικαιολογούσε την εις ολόκληρον ευθύνη της Servier, ως μητρικής εταιρίας, και της θυγατρικής της Biogaran, οι αντίστοιχες ενέργειες των οποίων είχαν συντελέσει στη διάπραξη της παραβάσεως. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο, δεδομένου ότι οι ενέργειες των δύο εταιριών συνδέονται στενά, λόγω του αδιάρρηκτου δεσμού, τον οποίο απέδειξε η Επιτροπή, ανάμεσα στη συμφωνία Biogaran και στη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Niche και της Servier.

221 Η Biogaran αλυσιτελώς ισχυρίζεται ότι δεν έπρεπε να κριθεί εις ολόκληρον υπεύθυνη για την παράβαση, λόγω του ότι δεν τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της μητρικής της εταιρίας.

222 Πρώτον, η αιτίαση αυτή στηρίζεται στην εσφαλμένη παραδοχή ότι η ευθύνη που καταλογίσθηκε στην Biogaran αφορούσε παράβαση που είχε διαπράξει η μητρική της εταιρία. Πλην όμως, όπως μόλις αναφέρθηκε, η παραδοχή αυτή στερείται τόσο πραγματικής όσο και νομικής βάσεως.

223 Δεύτερον, πρέπει να υπομνησθεί ότι από την καθοριστική επιρροή που ασκεί η μητρική εταιρία επί της θυγατρικής της που της ανήκει κατά 100 % τεκμαίρεται ότι η θυγατρική προβαίνει σε πράξεις στο όνομα και για λογαριασμό της μητρικής εταιρίας και, κατά συνέπεια, της επιχειρήσεως που αυτές συναποτελούν. Εφόσον το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, όπως προκύπτει από την απάντηση επί του προηγούμενου λόγου ακυρώσεως, ότι η Biogaran δεν επιδίωκε πραγματικό εμπορικό συμφέρον με τη σύναψη της συμφωνίας Biogaran ούτε είχε θέσει σε εφαρμογή αυτόνομη στρατηγική, μη υποκείμενη στον έλεγχο της μητρικής της εταιρίας, η Επιτροπή βασίμως έκρινε ότι η συμφωνία Biogaran, ως επιπλέον κίνητρο για τη Niche να δεχθεί τη συμφωνία διακανονισμού, ήταν μία από τις συνιστώσες της παραβάσεως στην οποία Biogaran η είχε συμμετάσχει άμεσα, χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των ενεργειών ή ενός συνολικού σχεδίου της Servier ή των χαρακτηριστικών της παραβάσεως.

224 Εξάλλου, κακώς επικαλείται η προσφεύγουσα την απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2003, Aristrain κατά Επιτροπής (C-196/99 P, EU:C:2003:529, σκέψη 99). Πράγματι, η υπόθεση αυτή αφορούσε όχι τη σχέση μεταξύ μητρικής εταιρίας και της θυγατρικής που της ανήκει κατά 100 %, αλλά τη συμμετοχή στο εταιρικό κεφάλαιο δύο διακριτών εμπορικών εταιριών του ιδίου προσώπου ή της ιδίας οικογένειας, περίσταση που κρίθηκε ανεπαρκής από τον δικαστή της Ένωσης, αυτή καθεαυτήν, για να αποδειχθεί η ύπαρξη, μεταξύ των δύο αυτών εταιριών, οικονομικής ενότητας με συνέπεια, βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης, οι πράξεις εκάστης εξ αυτών να μπορούν να καταλογισθούν στην οικονομική αυτή ενότητα. Οι παραπομπές δε στις αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2008, AC-Treuhand κατά Επιτροπής (T-99/04, EU:T:2008:256), της 30ής Νοεμβρίου 2011, Quinn Barlo κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-208/06, EU:T:2011:701), και της 10ης Οκτωβρίου 2014, Soliver κατά Επιτροπής (T-68/09, EU:T:2014:867), ωσαύτως δεν ασκούν επιρροή, καθότι δεν άπτονται της σχέσεως μεταξύ μητρικής-θυγατρικής εταιρίας και οικονομικής ενότητας.

225 Τρίτον, εάν, όπως διατείνεται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή όφειλε να αποδείξει ότι η θυγατρική τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της μητρικής εταιρίας προκειμένου να καταλογίσει την παράβαση στον όμιλο, θα υπονομευόταν η έννοια της οικονομικής ενότητας. Θα έπρεπε απαραιτήτως να αποδειχθεί, για κάθε συνιστώσα της παραβάσεως που οφείλεται στη συμπεριφορά της μιας ή της άλλης εκ των δύο αυτών εταιριών, ότι η θυγατρική τελούσε εν γνώσει των στόχων που επιδίωκε η μητρική εταιρία, ενώ από την ίδια την έννοια της επιχειρήσεως κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ένωσης απορρέει, δεδομένου του τεκμηρίου της αποφασιστικής επιρροής που ασκεί η μητρική εταιρία στην θυγατρική που της ανήκει κατά 100 %, ότι η τελευταία ενεργεί εντός του πλαισίου των στόχων που επιδιώκει η μητρική εταιρία, υπό τη διεύθυνση και τον έλεγχο αυτής. Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, η προϋπόθεση για τον καταλογισμό σε όλες συνολικά τις συνιστώσες μιας επιχειρήσεως των επιμέρους ενεχουσών παράβαση συμπεριφορών που συνθέτουν το σύνολο της συμπράξεως πληρούται όταν η κάθε συνιστώσα της επιχειρήσεως συνέτεινε στην υλοποίησή της, έστω κατά τρόπο δευτερεύοντα, εξαρτώμενο ή παθητικό (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 26ης Ιανουαρίου 2017, Duravit κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-609/13 P, EU:C:2017:46, σκέψεις 117 έως 126, και της 8ης Ιουλίου 2008, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, T-99/04, EU:T:2008:256, σκέψη 133).

226 Εάν η άποψη της προσφεύγουσας γινόταν δεκτή, η διαπίστωση των παραβάσεων του δικαίου του ανταγωνισμού εντός των ομίλων εταιριών θα καθίστατο δυσχερέστερη, ενώ το τεκμήριο περί ασκήσεως ελέγχου από τη μητρική εταιρία επί της θυγατρικής που της ανήκει κατά 100 % αποσκοπεί στην αποτροπή του καταλογισμού των ενεχουσών παράβαση συμπεριφορών μόνο στις θυγατρικές που είναι άμεσα υπεύθυνες για αυτές και στην αποτροπή της μη επιβολής, ως εκ τούτου, κυρώσεων σε επίπεδο ομίλου για τις συμπεριφορές αυτές. Συγκεκριμένα, θα αρκούσε για μια μητρική εταιρία να επιμερίζει τις ενέχουσες παράβαση συμπεριφορές μεταξύ αυτής και της θυγατρικής της και να υποστηρίζει ότι η τελευταία δεν τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της μητρικής εταιρίας, προκειμένου η συνιστώσα της παραβάσεως που προκύπτει από την άμεση συμμετοχή της θυγατρικής στην παράβαση να καταλογίζεται μόνο στη θυγατρική. Τούτο θα καθιστούσε λιγότερο αποτελεσματική την καταπολέμηση των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικών, πράγμα που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με επίκληση της τηρήσεως της αρχής της προσωποπαγούς ευθύνης για τις παραβάσεις.

227 Εκ των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή κακώς της καταλόγισε, κατά παραβίαση της αρχής του προσωποπαγούς της ευθύνης, την ευθύνη για τις ενέχουσες παράβαση ενέργειες της μητρικής της εταιρίας, στερείται, επομένως, τόσο πραγματικής όσο και νομικής βάσεως. Η Επιτροπή, όχι μόνον δεν καταλόγισε στην Biogaran την προσαπτόμενη στη μητρική της εταιρία παράβαση, δεδομένου ότι η παράβαση καταλογίσθηκε μόνο στον όμιλο Servier, αλλά έκρινε, επίσης, ορθώς ότι δεν ήταν απαραίτητο να αποδειχθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της μητρικής της εταιρίας.

228 Αντιθέτως προς ό,τι υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προς στήριξη του λόγου που προέβαλε με την ευκαιρία αυτή, ο οποίος αντλείται από ανεπαρκή και αντιφατική αιτιολογία που καθιστά ελαττωματική την προσβαλλόμενη απόφαση, η εν λόγω απόφαση δεν πάσχει τέτοια ελαττώματα. Από την απόφαση αυτή, και ειδικότερα από τις αιτιολογικές σκέψεις 1349, 3007 και 3011, προκύπτει πράγματι σαφώς ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η υπεύθυνη για την παράβαση οντότητα ήταν η επιχείρηση, κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, την οποία συναποτελούσαν η Servier και η ανήκουσα σε αυτή κατά 100 % θυγατρική της και ότι δεν ήταν απαραίτητο να αποδειχθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει της αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού φύσεως της συμφωνίας διακανονισμού προκειμένου να καταλογιστεί η ευθύνη για την παράβαση στην «επιχείρηση». Μολονότι είναι αληθές, όπως επισήμανε η Biogaran κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η Επιτροπή ανέφερε στα δικόγραφά της ότι ήταν δυνατόν να τεκμαρθεί ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της Servier και ότι μια τέτοια ανάλυση είναι αμφισβητήσιμη καθότι δεν είναι δυνατόν να τεκμαίρεται, κατ' αρχήν, ότι η θυγατρική εταιρία τελεί εν γνώσει της συμπεριφοράς της μητρικής της εταιρίας, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει τέτοια αιτιολογία, αλλά περιορίζεται απλώς και μόνον στην παραδοχή ότι η Biogaran, θυγατρική κατά 100 % της Servier, τεκμαίρεται ότι ενεργούσε υπό την επιρροή και τον έλεγχο της Servier και στη διαπίστωση ότι από τα στοιχεία αποδεικνύεται η άμεση συμμετοχή της Biogaran σε παράβαση που διέπραξε η συγκεκριμένη ενιαία οικονομική οντότητα.

229 Επαλλήλως, εάν υποτεθεί ότι η Επιτροπή όφειλε να αποδείξει ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των ενεργειών της Servier και του παραβατικού χαρακτήρα της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, από τα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει ότι τούτο αποδείχθηκε επαρκώς κατά νόμον από την Επιτροπή.

230 Πρέπει καταρχάς να υπομνησθεί ότι μια επιχείρηση ενδέχεται να έχει συμμετάσχει άμεσα σε μέρος μόνον των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορών που συνθέτουν την ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά να γνώριζε το σύνολο των λοιπών ενεχουσών παράβαση συμπεριφορών τις οποίες είχαν κατά νου ή τις οποίες ακολουθούσαν οι λοιποί συμμετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή να μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και να αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή δύναται επίσης να καταλογίσει στην επιχείρηση αυτή την ευθύνη για κάθε αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά που συνθέτει την εν λόγω παράβαση και, συνεπώς, για την παράβαση στο σύνολό της (βλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 158 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2017, Duravit κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-609/13 P, EU:C:2017:46, σκέψη 119).

231 Αντιθέτως, εάν μια επιχείρηση συμμετείχε άμεσα σε μία ή περισσότερες αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορές που συνθέτουν μία ενιαία και διαρκή παράβαση, αλλά δεν αποδείχθηκε ότι, με τη δική της συμπεριφορά, είχε την πρόθεση να συμβάλει στο σύνολο των κοινών σκοπών που επιδίωκαν οι λοιποί συμμετέχοντες στη σύμπραξη και ότι γνώριζε το σύνολο των λοιπών ενεχουσών παράβαση συμπεριφορών τις οποίες είχαν κατά νου ή τις οποίες ακολουθούσαν οι εν λόγω συμμετέχοντες στη σύμπραξη επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς ή ότι μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και ότι αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο, η Επιτροπή δύναται να της καταλογίσει την ευθύνη μόνο για τις συμπεριφορές εκείνες, στις οποίες συμμετείχε άμεσα, και για τις συμπεριφορές που είχαν κατά νου ή ακολουθούσαν οι λοιποί συμμετέχοντες επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς με

εκείνους που επιδίωκε η ίδια και για τις οποίες αποδείχθηκε ότι τελούσε εν γνώσει τους ή μπορούσε ευλόγως να τις προβλέψει και αποδεχόταν τον σχετικό κίνδυνο (βλ. αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 2015, Fresh Del Monte Produce κατά Επιτροπής και Επιτροπή κατά Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P και C-294/13 P, EU:C:2015:416, σκέψη 159 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 26ης Ιανουαρίου 2017, Duravit κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-609/13 P, EU:C:2017:46, σκέψη 120).

232 Εν προκειμένω, η Επιτροπή απέδειξε ότι η Biogaran γνώριζε ότι στόχος της συμφωνίας Biogaran ήταν να συμβάλει στην επίτευξη του σκοπού περί αποκλεισμού της Niche από την αγορά. Με τα μνημονευόμενα στην αιτιολογική σκέψη 1351 της προσβαλλομένης αποφάσεως στοιχεία που συνέλεξε, αναφορικά με τον χαρακτήρα κινήτρου που είχε η συμφωνία Biogaran, τα οποία η Biogaran δεν μπόρεσε να αμφισβητήσει βάσιμα στο πλαίσιο του αντλούμενου από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών λόγου ακυρώσεως, η Επιτροπή, τονίζοντας επίσης ότι η Biogaran, θυγατρική κατά 100 % της Servier, δεν ήταν δυνατόν να έχει ενεργήσει αυτοτελώς, απέδειξε ότι η συμφωνία Biogaran δεν μπορούσε παρά να ερμηνευθεί ως επιπλέον κίνητρο για τη Niche, του οποίου τη φύση δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί η Biogaran.

233 Όπως προκύπτει από την εξέταση του αντλούμενου από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών λόγου ακυρώσεως, η Biogaran δεν προέβαλε καμία εύλογη εξήγηση που να δικαιολογεί τη σύναψη της συμφωνίας αυτής από κοινού με τη συμφωνία διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche. Δεν είναι εξάλλου δυνατόν να υποστηρίζει βασίμως ότι δεν γνώριζε την παραβατική φύση των εν λόγω συμφωνιών. Πράγματι, ο στόχος να παραμείνει η Niche εκτός αγοράς, ο οποίος επετεύχθη με αντάλλαγμα σημαντικές πληρωμές, είχε προφανή χαρακτήρα περιορισμού για τους διαπραγματευθέντες τις συμφωνίες αυτές.

234 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να ληφθούν υπόψη τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή προς άμυνά της και αφορούν πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της υπογραφής της συμφωνίας Biogaran.

Γ. Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθότι επέβαλε πρόστιμο στην Biogaran

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

α) Επί του καινοφανούς, απρόβλεπτου και πολύπλοκου χαρακτήρα της υποθέσεως

235 Βασιζόμενη στην αρχή nullum crimen, nulla poena sine lege, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και στο άρθρο 49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει κυρώσεις μόνο για πρακτικές που χαρακτηρίζονται ως παραβάσεις κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Ομοίως, η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, σύμφωνα με την προηγούμενη πρακτική που ακολουθούσε η Επιτροπή στις αποφάσεις της, δεν μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο όταν οι διαπιστωθείσες παραβάσεις είναι σχετικά καινοφανείς και όταν, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, δεν υπήρχε προηγούμενο που να αποδεικνύει σαφώς τον παραβατικό χαρακτήρα του επίμαχου είδους συμπεριφοράς ή ακόμη όταν πρόκειται για μια νέα προσέγγιση όσον αφορά τις εφαρμοζόμενες αρχές.

236 Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να επιβάλει πρόστιμο για πρακτικές των οποίων ο χαρακτηρισμός δεν ήταν προφανής κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε μια καινοφανή και απρόβλεπτη επικριτική προσέγγιση της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche.

Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, δεν υπήρχε προηγούμενο και ότι, ως εκ τούτου, η Biogaran δεν μπορούσε να υποψιαστεί ότι μια τέτοια συμφωνία διακανονισμού θα χαρακτηριζόταν αθέμιτη.

237 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, από την απαρίθμηση των παραβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 101 ΣΛΕΕ, προκύπτει ρητώς ότι οι επίμαχες πρακτικές, τουτέστιν ο αποκλεισμός από την αγορά ενός ανταγωνιστή με αντάλλαγμα μεταβίβαση αξίας, είναι αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή παραπέμπει στα σχετικά χωρία της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου να επιβεβαιώσει ότι δεν αμφισβητείτο, κατά τον χρόνο συνάψεως των συμφωνιών, ότι οι σκοπούσες στον αποκλεισμό των ανταγωνιστών από την αγορά πρακτικές θα κρίνονταν, πιθανώς, αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού (αιτιολογική σκέψη 3092 της προσβαλλομένης αποφάσεως)

238 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι συζητήσεις που διεξήχθησαν εντός της επιχειρήσεως Servier κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, σχετικά με τη συμβατότητα της συμφωνίας διακανονισμού προς το δίκαιο του ανταγωνισμού, καταδεικνύουν σαφή γνώση του ενδεχομένως αντίθετου προς τους κανόνες του ανταγωνισμού χαρακτήρα των συμφωνιών.

239 Τέλος, το γεγονός ότι οι νομικοί σύμβουλοι των συμβαλλομένων στις συμφωνίες μερών δεν εντόπισαν κίνδυνο παραβάσεως δεν είναι δυνατόν να συνεπάγεται την απαλλαγή της επιχειρήσεως από το πρόστιμο, δεδομένου ότι η τελευταία δεν μπορούσε να αγνοεί τον αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού χαρακτήρα της εν λόγω συμπεριφοράς.

β) Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα του προστίμου

240 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, το ποσό του προστίμου είναι προδήλως δυσανάλογο δεδομένου του ήσσονος ρόλου που διαδραμάτισε η Biogaran στη διάπραξη της προβαλλομένης παραβάσεως. Στηριζόμενη στη νομολογία, υπογραμμίζει ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν έχει μετάσχει σε όλα τα συστατικά στοιχεία της συμπράξεως ή ότι έχει διαδραματίσει ήσσονα ρόλο σε όσες πτυχές έχει μετάσχει πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως και, εφόσον παραστεί ανάγκη, και κατά την επιμέτρηση του ποσού του προστίμου.

241 Επιβάλλοντας κύρωση χωρίς να συνεκτιμήσει την περιορισμένη συμμετοχή της Biogaran στην προβαλλομένη παράβαση, η Επιτροπή παραβίασε προδήλως τις αρχές της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως. Συγκεκριμένα, το σημαντικό ύψος του προστίμου αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, η οποία επιβάλλει να μην επιφυλάσσεται σε παρόμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς.

242 Επιβάλλοντας δε το συνολικό πρόστιμο από κοινού και εις ολόκληρον στην Biogaran και στη μητρική της εταιρία, ενώ οι αντικειμενικές περιστάσεις της συμμετοχής των δύο εταιριών δεν ήταν συγκρίσιμες, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως. Συγκεκριμένα, ενώ στη Servier επιβλήθηκαν κυρώσεις για συμπεριφορά αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού, η Επιτροπή επέβαλε κυρώσεις στην Biogaran για μια πράξη που δεν συνεπάγεται, αυτή καθαυτήν, περιορισμό του ανταγωνισμού. Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η συμφωνία Biogaran εντάσσεται στο πλαίσιο της φερόμενης ως αντίθετης προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμφωνίας διακανονισμού, η επικρινόμενη από την Επιτροπή μεταβίβαση αξίας προς όφελος της Niche ανέρχεται συνολικά σε 13,8 εκατομμύρια GBP, ενώ η Biogaran συνέβαλε στη μεταβίβαση αυτή μόνον μέχρι του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP.

243 Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε λόγω έμμεσης συμμετοχής σε μια φερόμενη ως αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμφωνία είναι τόσο δυσανάλογο που υπερβαίνει κατά πολύ το συνολικό ύψος όλων των χρηματικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν στις πέντε άλλες εταιρίες παραγωγής γενοσήμων (ήτοι 96,6 εκατομμύρια ευρώ), οι οποίες ωστόσο είχαν μετάσχει άμεσα στις επίμαχες συμφωνίες διακανονισμού.

244 Τέλος, η απόφαση πάσχει πλάνη περί το δίκαιο καθόσον λαμβάνει υπόψη για την Biogaran την αξία των πωλήσεων της μητρικής της εταιρίας (476 εκατομμύρια ευρώ), ενώ η ίδια δεν πραγματοποίησε καμία πώληση. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, επομένως, ότι, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, η Επιτροπή όφειλε να εφαρμόσει στην Biogaran την ίδια συλλογιστική όπως και για τις άλλες εταιρίες παραγωγής γενοσήμων. Συγκεκριμένα, εάν η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη την αξία που μεταβιβάσθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας που υπεγράφη από την Biogaran, δηλαδή 2,5 εκατομμύρια GBP, το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην Biogaran έπρεπε να διαιρεθεί τουλάχιστον διά του 150.

245 Η Επιτροπή αντιτάσσει ότι η Biogaran δεν ενήργησε ως ανεξάρτητη και χωριστή από τον όμιλο Servier οντότητα. Υποστηρίζει ότι η Biogaran ενήργησε ως αναπόσπαστο μέρος του ομίλου Servier και, επομένως, η επιχείρηση Servier κρίθηκε, στο σύνολό της, υπεύθυνη για την παράβαση. Η Επιτροπή προσθέτει ότι η Biogaran διαδραμάτισε εξίσου σημαντικό ενεργό ρόλο με τη μητρική της εταιρία.

246 Τέλος, η Επιτροπή φρονεί ότι η σύγκριση μεταξύ των προστίμων των εταιριών παραγωγής γενοσήμων και εκείνου της Biogaran δεν είναι λυσιτελής, δεδομένου ότι η Biogaran ενήργησε στην υπόθεση αυτή ως μέρος της ίδιας επιχειρήσεως με τη Servier. Ενήργησε δηλαδή ως παραγωγός του πρωτότυπου προϊόντος που προτίθεται να διατηρήσει το μονοπώλιό του, όντας σε διαφορετική θέση από εκείνη των εταιριών παραγωγής γενοσήμων που δέχθηκαν να μην εισέλθουν στην αγορά μέσω σημαντικής πληρωμής.

γ) Επί του ανωτάτου ορίου του 10 % του προστίμου

247 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 23 παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, καθότι καταδίκασε την Biogaran, από κοινού και εις ολόκληρον, να καταβάλει πρόστιμο 131,5 εκατομμυρίων ευρώ, ήτοι το 18 % σχεδόν του συνολικού κύκλου εργασιών της, επειδή φέρεται να «παρακίνησε» τη Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού.

248 Στηριζόμενη στη νομολογία, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το ανώτατο όριο του προστίμου πρέπει να υπολογίζεται βάσει του κύκλου εργασιών όλων των εταιριών που απαρτίζουν την ενιαία οικονομική ενότητα που ενεργεί ως επιχείρηση υπό την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ. Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έλαβε υπόψη τον κύκλο εργασιών του ομίλου Servier.

249 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί στο πρόστιμο της Biogaran η μέθοδος υπολογισμού των προστίμων των εταιριών παραγωγής γενοσήμων. Συγκεκριμένα, η Biogaran ενήργησε προς στήριξη του κατόχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και συνέτεινε στο να πραγματοποιηθεί πληρωμή σε παραγωγό γενοσήμων προκειμένου να παρακινηθεί αυτός να μην εισέλθει στην αγορά της μητρικής της εταιρίας, συμπεριφορά που δεν είναι συγκρίσιμη με τον ρόλο που διαδραμάτισαν οι παραγωγοί γενοσήμων.

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

α) Σε σχέση με τον καινοφανή, απρόβλεπτο και πολύπλοκο χαρακτήρα της υποθέσεως

250 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η αρχή nullum crimen, nulla poena sine lege επιτάσσει να ορίζει σαφώς ο νόμος τις παραβάσεις και τις ποινές που αυτές επισύρουν. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται όταν ο πολίτης έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει, με βάση το γράμμα της οικείας διατάξεως και, εν ανάγκη, με τη βοήθεια της ερμηνείας που δίδεται στη διάταξη αυτή από τα δικαστήρια, ποιες πράξεις και παραλείψεις συνεπάγονται την ποινική ευθύνη του (βλ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

251 Η αρχή nullum crimen, nulla poena sine lege δεν μπορεί επομένως να ερμηνευθεί ως απαγορεύουσα τη βαθμιαία αποσαφήνιση των κανόνων περί ποινικής ευθύνης διά της νομολογιακής ερμηνείας από τη μία υπόθεση στην άλλη, υπό την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα είναι ευλόγως προβλέψιμο κατά τον χρόνο της διαπράξεως της παραβάσεως, λαμβανομένης υπόψη ιδίως της ερμηνείας που χρησιμοποιούσε κατά την περίοδο εκείνη η σχετική με την επίμαχη διάταξη νόμου νομολογία (απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

252 Το περιεχόμενο της έννοιας της προβλεψιμότητας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το περιεχόμενο του οικείου νομοθετήματος, από τον τομέα τον οποίο αυτό καλύπτει, καθώς και από τον αριθμό και την ιδιότητα των αποδεκτών του. Η προβλεψιμότητα του νόμου δεν εμποδίζει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο να προσφύγει σε συμβουλές ειδικών προκειμένου να αξιολογήσει, όσο τούτο είναι ευλόγως δυνατό με βάση τις συγκεκριμένες περιστάσεις, τις συνέπειες που μπορούν να προκύψουν από μια συγκεκριμένη πράξη. Τούτο ισχύει ειδικότερα για τους επαγγελματίες, οι οποίοι είναι συνηθισμένοι να πρέπει να επιδεικνύουν μεγάλη σύνεση κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους. Επίσης, από αυτούς αναμένεται να επιδεικνύουν ιδιαίτερη μέριμνα για την αξιολόγηση των κινδύνων που ενέχει το επάγγελμά τους (βλ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

253 Πρέπει να προστεθεί ότι η προσφυγή σε συμβουλές επαγγελματιών είναι κατά μείζονα λόγο εύλογη όταν πρόκειται, όπως εν προκειμένω, για την προετοιμασία και τη σύνταξη συμφωνίας για παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο συμφωνίας για τον διακανονισμό διαφοράς.

254 Στο πλαίσιο αυτό, ακόμη και αν, κατά τον χρόνο της παραβάσεως που διαπιστώθηκε με την επίδικη απόφαση, δεν είχε δοθεί η ευκαιρία στα δικαστήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποφανθούν ειδικώς επί συμφωνιών διακανονισμού και παραχωρήσεως άδειας εκμεταλλεύσεως, όπως αυτές που συνήψαν η Servier, η Niche και η Biogaran, η τελευταία θα έπρεπε να αναμένει, εν ανάγκη έχοντας αναζητήσει τη συμβουλή ειδικών, ότι η συμπεριφορά της επιχειρήσεως στην οποία συνέβαλε με τη συμφωνία Biogaran μπορούσε να κριθεί ασύμβατη προς τους κανόνες ανταγωνισμού του δικαίου της Ένωσης, λαμβανομένου υπόψη, ιδίως, του ευρέος περιεχομένου των εννοιών της «συμφωνίας» και της «εναρμονισμένης πρακτικής» που προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 43).

255 Η Biogaran μπορούσε ιδίως να εικάσει ότι το γεγονός ότι η μητρική της εταιρία επέβαλε στη Niche ρήτρες περί μη εμπορίας και περί μη αμφισβητήσεως, που περιορίζουν, αυτές καθεαυτές, τον ανταγωνισμό, καθιστούσε εντελώς αθέμιτη την προσθήκη τέτοιων ρητρών σε συμφωνία διακανονισμού για διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Πράγματι, η προσθήκη αυτή δεν στηριζόταν πλέον στην εκ μέρους των συμβαλλόμενων στις συμφωνίες μερών αναγνώριση του κύρους του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και καταδείκνυε επομένως μια ασυνήθη χρήση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, μη

σχετιζόμενη με το ειδικό του αντικείμενο (σημερινή απόφαση, Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-691/14). Εξάλλου, η προσφεύγουσα μπορούσε επίσης να εικάσει ότι το γεγονός ότι παρέσχε επιπλέον κίνητρο στη Niche μέσω της συμφωνίας Biogaran ήταν ικανό να ενισχύσει τα περιοριστικά αποτελέσματα της συμφωνίας που συνήφθη από τη μητρική της εταιρία. Η προσφεύγουσα μπορούσε επομένως να προβλέψει ευλόγως ότι η συμπεριφορά που επιδείκνυε ενέπιπτε στην απαγόρευση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Οκτωβρίου 2015, AC-Treuhand κατά Επιτροπής, C-194/14 P, EU:C:2015:717, σκέψη 46, και της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Lundbeck κατά Επιτροπής, T-472/13, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2016:449, σκέψη 764).

256 Επιπροσθέτως, πρέπει να υπομνησθεί ότι, πολύ πριν από την ημερομηνία συνάψεως των δύο συμφωνιών, είχε κριθεί νομολογιακά ότι ήταν δυνατή η εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού στους τομείς που άπτονται δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Xellia Pharmaceuticals και Alpharma κατά Επιτροπής, T-471/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:460, σκέψεις 314 και 315).

257 Το Δικαστήριο έχει κρίνει δε, ήδη από το 1974, ότι, καίτοι τα δικαιώματα που αναγνωρίζει η νομοθεσία ενός κράτους μέλους στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας δεν θίγονται στην υπόστασή τους από το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, εντούτοις, οι όροι ασκήσεώς τους μπορούν να εμπίπτουν στις απαγορεύσεις αυτού του άρθρου και ότι τούτο μπορεί να συμβαίνει κάθε φορά που η άσκηση τέτοιου δικαιώματος φαίνεται ότι είναι το αντικείμενο, το μέσο ή η συνέπεια συμπράξεως (απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1974, Centrafarm και de Peijper, 15/74, EU:C:1974:114, σκέψεις 39 και 40).

258 Στη συνέχεια, από την έκδοση της αποφάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, Bayer και Maschinenfabrik Hennecke (65/86, EU:C:1988:448), και εφεξής, είναι σαφές ότι οι συμφωνίες διακανονισμού των διαφορών σχετικά με διπλώματα ευρεσιτεχνίας μπορούν να χαρακτηρισθούν ως συμφωνίες κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ.

259 Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, με τις επίμαχες συμφωνίες, η Niche, η Servier και η Biogaran αποφάσισαν, στην πραγματικότητα, να συνάψουν συμφωνίες περί αποκλεισμού από την αγορά (σημερινή απόφαση, Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-691/14). Καίτοι είναι δε αληθές ότι, το πρώτον με μεταγενέστερη της συνάψεως των επίδικων συμφωνιών απόφαση, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι συμφωνίες περί αποκλεισμού από την αγορά, με τις οποίες οι παραμένοντες αποζημιώνουν τους αποχωρούντες, συνιστούσαν περιορισμό του ανταγωνισμού ως εκ του αντικειμένου, εντούτοις, διευκρίνισε ότι τέτοιου είδους συμφωνίες έρχονται σε «πρόδηλη» αντίθεση προς τη συμφυή με τις διατάξεις της συνθήκης περί ανταγωνισμού αντίληψη, κατά την οποία κάθε επιχείρηση πρέπει να καθορίζει αυτοτελώς την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην αγορά (απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2008, Beef Industry Development Society και Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, σκέψεις 8 και 32 έως 34). Συνάπτοντας μια συμφωνία όπως η συμφωνία Biogaran, η προσφεύγουσα δεν ήταν επομένως δυνατόν να αγνοεί τον αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού χαρακτήρα της συμπεριφοράς της.

260 Πάντως, καίτοι, λόγω του ότι η συμφωνία μεταξύ της Niche και της Servier είχε συναφθεί υπό τη μορφή συμφωνίας διακανονισμού σχετικά με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και του ότι η συμφωνία Biogaran εμφανιζόταν ως συμφωνία για παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως και εφοδιασμού, ο παραβατικός χαρακτήρας των συμφωνιών αυτών δεν ήταν ενδεχομένως σαφής για έναν εξωτερικό παρατηρητή όπως η Επιτροπή, ωστόσο, δεν ίσχυε το ίδιο και για τα συμβαλλόμενα στις συμφωνίες μέρη.

261 Κατόπιν όλων των προεκτεθεισών σκέψεων, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η Biogaran, μολονότι δεν δραστηριοποιείτο στην θιγείσα από τον περιορισμό του ανταγωνισμού αγορά της περινδοπρίλης, μπορούσε ευλόγως να προβλέψει ότι η απαγόρευση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ είχε εφαρμογή ως προς αυτήν.

262 Το ως άνω συμπέρασμα δεν μπορεί να κλονιστεί από τα λοιπά επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα.

263 Πρώτον, η προσφεύγουσα παραπέμπει μεν στη νομική γνωμοδότηση που είχε ζητήσει από τον Sir F. Jacobs, δεν παρέχει όμως επαρκή στοιχεία ώστε να συναχθεί εξ αυτής ότι υπήρχε πραγματική αβεβαιότητα ως προς τον παραβατικό χαρακτήρα της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche υπό το πρίσμα των κανόνων της Ένωσης στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού. Πράγματι, μολονότι στη γνωμοδότησή του ο Sir F. G. Jacobs παραδέχεται ότι η ανάλυση της Επιτροπής ήταν καινοφανής και ότι τα δικαστήρια της Ένωσης δεν είχαν ασφαλώς ποτέ εφαρμόσει ένα τέτοιο «πλαίσιο αναλύσεως», φρονεί ότι η θεωρία της Επιτροπής είναι κατ' αρχήν βάσιμη.

264 Εξάλλου, η νομική αυτή γνωμοδότηση δεν αμφισβητεί ότι το άρθρο 101 ΣΛΕΕ αναφέρει ρητώς ότι οι επίμαχες πρακτικές, δηλαδή ο αποκλεισμός ενός ανταγωνιστή, δεν είναι συμβατές προς το δίκαιο του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή ορθώς επισήμανε άλλωστε, με την αιτιολογική σκέψη 597 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ζήτημα της συμβατότητας των επίδικων συμφωνιών προς το δίκαιο του ανταγωνισμού είχε προβληματίσει τη Servier.

265 Δεύτερον, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό το επιχείρημα ότι, κατά την υφιστάμενη πρακτική της, η Επιτροπή δεν επιβάλλει πρόστιμα ή περιορίζεται στην επιβολή συμβολικών προστίμων οσάκις εξετάζει περίπλοκα νομικά ζητήματα τα οποία δεν είχαν ποτέ επιλυθεί από τα δικαστήρια της Ένωσης. Πράγματι, παρά τον καινοφανή χαρακτήρα ορισμένων από τα ζητήματα που ανέκυψαν στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, η Biogaran δεν μπορούσε να αγνοεί εν προκειμένω την αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού φύση του στρατηγικού σχεδίου της Servier (σκέψεις 229 έως 234 ανωτέρω) ούτε το γεγονός ότι, εφόσον ανήκε κατά 100 % στη Servier, οι ενέργειές της ως θυγατρικής ήταν ενδεχόμενο να καταλογισθούν στην επιχείρηση που συναποτελούσαν η Servier και η θυγατρική της. Ομοίως, η Επιτροπή ορθώς διευκρινίζει, στο σημείο 80 του υπομνήματος ανταπαντήσεως, ότι το μακροσκελές της προσβαλλομένης αποφάσεως και η διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας αντικατοπτρίζουν μεν την πολυπλοκότητα των πραγματικών περιστατικών, δεν αποδεικνύουν όμως τον απρόβλεπτο χαρακτήρα της παραβάσεως.

266 Εν πάση περιπτώσει, κατά τη νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει διακριτική ευχέρεια κατά τον καθορισμό του ύψους των προστίμων, προκειμένου να κατευθύνει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων προς την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού. Το γεγονός ότι η Επιτροπή είχε στο παρελθόν επιβάλει πρόστιμα ορισμένου ύψους για ορισμένες μορφές παραβάσεων, εν προκειμένω συμβολικά πρόστιμα για παραβάσεις καινοφανούς χαρακτήρα, δεν της στερεί τη δυνατότητα να αυξάνει το ύψος αυτό εντός των ορίων που θέτει ο κανονισμός 1/2003, εάν τούτο κρίνεται απαραίτητο προς διασφάλιση της υλοποιήσεως της πολιτικής ανταγωνισμού της Ένωσης. Η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων περί ανταγωνισμού της Ένωσης απαιτεί, αντιθέτως, να μπορεί οποτεδήποτε η Επιτροπή να προσαρμόζει το επίπεδο των προστίμων στις ανάγκες της πολιτικής αυτής (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2016, Lundbeck κατά Επιτροπής, T-472/13, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως, EU:T:2016:449, σκέψη 773).

267 Τρίτον, η προσφεύγουσα δεν είναι δυνατόν να προβάλει το γεγονός ότι ο νομικός της σύμβουλος προέβη σε εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς της, βάσει της οποίας διαπιστώθηκε η παράβαση. Πράγματι, η πλάνη στην οποία υπέπεσε ο σύμβουλος της εμπλεκομένης επιχειρήσεως δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια τη μη επιβολή προστίμου σε αυτήν, δεδομένου ότι η ίδια δεν ήταν δυνατόν να αγνοεί τον αντίθετο προς τους κανόνες του ανταγωνισμού χαρακτήρα της εν λόγω συμπεριφοράς (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Ιουνίου 2013, Schenker & Co. κ.λπ., C-681/11, EU:C:2013:404, σκέψη 37).

268 Τέταρτον, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η προσφεύγουσα, οι ρήτρες της συμφωνίας Biogaran δεν μπορούσαν παρά να εκληφθούν από τους συμβαλλόμενους στη συμφωνία αυτή ως επιπλέον περιορισμός του ανταγωνισμού. Πράγματι, μολονότι η προσφεύγουσα διατείνεται ότι οι ρήτρες της

συμφωνίας «δεν αμφισβητούνται εν προκειμένω», ήταν σε θέση να αντιληφθεί ότι η συμφωνία, δεδομένου ότι περιελάμβανε ασυνήθεις ρήτρες σε σύγκριση με άλλες συμφωνίες για παραχώρηση άδειας εκμεταλλεύσεως και ότι δεν προέβλεπε πραγματική αντιπαροχή για την πληρωμή, δεν είχε άλλο σκοπό από το να παροτρύνει έναν δυνητικό ανταγωνιστή της Servier να μην εισέλθει στην αγορά της περινδοπρίλης, και, κατά συνέπεια, συνιστούσε παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού.

269 Εκ του συνόλου των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί του αναλογικού χαρακτήρα του προστίμου

270 Επισημαίνεται ότι οι επικρίσεις που διατύπωσε η Biogaran κατά του ύψους του προστίμου που της επιβλήθηκε εις ολόκληρον με τη μητρική της εταιρία και το οποίο η Biogaran θεωρεί δυσανάλογο, βασίζονται στην άποψη ότι της καταλογίσθηκε η παράβαση που είχε διαπράξει η μητρική της εταιρία και ότι επιβλήθηκαν, επομένως, κυρώσεις εις βάρος της ως χωριστού από τη Servier νομικού προσώπου, ενώ οι πράξεις της ήταν λιγότερο σοβαρές από εκείνες της μητρικής της εταιρίας, η δε συμμετοχή της στην παράβαση πολύ πιο περιορισμένη από εκείνη της τελευταίας.

271 Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε σε απάντηση επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε με την προσφυγή, η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη.

272 Πράγματι, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, η Biogaran δεν ενήργησε ως ανεξάρτητη και χωριστή από τον όμιλο Servier οντότητα, αλλά ως αναπόσπαστο μέρος του ομίλου αυτού, υπό τον έλεγχο της μητρικής της εταιρίας. Η Επιτροπή, καίτοι διαπίστωσε την άμεση συμμετοχή της Biogaran στην παράβαση και επισήμανε τον καθοριστικό χαρακτήρα της συμφωνίας Biogaran για την επίτευξη των περιοριστικών αποτελεσμάτων της συμφωνίας διακανονισμού μεταξύ της Servier και της Niche, εντούτοις, δεν έκρινε την Biogaran υπεύθυνη για την παράβαση ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο, χωριστό από τον όμιλο Servier. Το επίμαχο πρόστιμο επιβλήθηκε συγκεκριμένα στην επιχείρηση, κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, που συναποτελούν η θυγατρική και η μητρική της εταιρία, οι οποίες ευθύνονται εις ολόκληρον για την παράβαση και για την πληρωμή του αντιστοίχου προστίμου, και δεν συνιστά κύρωση για τις θίγουσες τον ανταγωνισμό ενέργειες που αποδίδονται σε καθεμία από τις δύο αυτές εταιρίες ως χωριστά νομικά πρόσωπα.

273 Η ευθύνη για εις ολόκληρον πληρωμή του προστίμου από τη θυγατρική και τη μητρική εταιρία, στην οποία βασίζεται το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία, με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', κρίνει τη Servier και την Biogaran από κοινού και εις ολόκληρον υπεύθυνες για την καταβολή ποσού 131 532 600 ευρώ, δεν είναι δυνατόν να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καταλογίζεται στην Biogaran η ευθύνη για παράβαση που είχε διαπράξει η μητρική της εταιρία.

274 Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι η ευθύνη για καταβολή του προστίμου εις ολόκληρον απορρέει απλώς αυτοδικαίως από την έννοια της επιχειρήσεως, η οποία προσδιορίζει την οντότητα στην οποία μπορεί να επιβληθεί κύρωση από την Επιτροπή λόγω παραβάσεως των κανόνων του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης (αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κ.λπ. κατά Siemens Österreich κ.λπ., C-231/11 P έως C-233/11 P, EU:C:2014:256, σκέψη 57, και της 10ης Απριλίου 2014, Areva κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-247/11 P και C-253/11 P, EU:C:2014:257, σκέψεις 122 έως 124). Οι εταιρίες μπορούν, επομένως, να καταδικασθούν να καταβάλουν εις ολόκληρον το πρόστιμο, στο μέτρο που μπορεί να γίνει δεκτό ότι ευθύνονται προσωπικώς για τη συμμετοχή στην παράβαση που διέπραξε η ενιαία επιχείρηση την οποία συνθέτουν (απόφαση της 10ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κ.λπ. κατά Siemens Österreich κ.λπ., C-231/11 P έως C-233/11 P, EU:C:2014:256, σκέψη 49).

275 Επιπλέον, δεν ασκεί επιρροή το αν οι εταιρίες υπέχουν ή όχι την ίδια προσωπική ευθύνη λόγω της συμμετοχής τους στη διάπραξη της παραβάσεως, δεδομένου ότι κατά το διάστημα της παραβάσεως αποτελούσαν ενιαία επιχείρηση (απόφαση της 3ης Μαρτίου 2011, Areva κ.λπ. κατά Επιτροπής,

T-117/07 και T-121/07, EU:T:2011:69, σκέψη 206). Η εξουσία της Επιτροπής για επιβολή κυρώσεων δεν είναι εξάλλου δυνατόν να περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των μεριδίων ευθύνης που βαρύνουν κάθε έναν εκ των εις ολόκληρον συνοφειλετών στο πλαίσιο της εσωτερικής τους σχέσεως (αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2014, Επιτροπή κ.λπ. κατά Siemens Österreich κ.λπ., C-231/11 P έως C-233/11 P, EU:C:2014:256, σκέψη 58, και της 10ης Απριλίου 2014, Areva κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-247/11 P και C-253/11 P, EU:C:2014:257, σκέψη 151). Η Biogaran ανέφερε, εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι η μητρική της εταιρία είχε καταβάλει το σύνολο του ποσού του προστίμου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', της προσβαλλομένης αποφάσεως.

276 Επιβάλλοντας το πρόστιμο στην ενιαία οικονομική οντότητα που συναποτελούν η μητρική εταιρία και η κατά 100 % ανήκουσα σε αυτήν θυγατρική της και συνεκτιμώντας την αξία των πωλήσεων που πραγματοποίησε ο όμιλος, η Επιτροπή ακολούθησε επομένως πάγια νομολογία του δικαστή της Ένωσης και ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 19ης Μαρτίου 2015, Dole Food και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, C-286/13 P, EU:C:2015:184, σκέψεις 145 έως 148 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 23ης Ιανουαρίου 2014, Evonik Degussa και AlzChem κατά Επιτροπής, T-391/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:22, σκέψεις 129 έως 135).

277 Για τους ίδιους λόγους, η προσφεύγουσα δεν είναι δυνατόν να διατείνεται επίσης ότι το πρόστιμο της επιβλήθηκε κατά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

278 Πράγματι, δεδομένου ότι δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις ούτε στην Biogaran ούτε στη Servier για τις συμπεριφορές που επέδειξαν ως χωριστά νομικά πρόσωπα, η σύγκριση που επιχειρείται μεταξύ της καταστάσεως της Servier και εκείνης της Biogaran είναι αλυσιτελής.

279 Ομοίως, δεδομένου ότι η Biogaran καταδικάσθηκε να καταβάλει το πρόστιμο εις ολόκληρον μόνον ως αναπόσπαστο μέρος της ενιαίας οικονομικής οντότητας που συναποτελεί με την Servier, η κατάστασή της δεν είναι δυνατόν να συγκριθεί με εκείνη των εταιριών παραγωγής γενοσήμων που είναι αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ενώ το πρόστιμο που επιβλήθηκε στον όμιλο Servier βασίζεται στην αξία των πωλήσεων του ομίλου αυτού, τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στις εταιρίες αυτές δεν μπορούσαν να υπολογισθούν με βάση την ίδια παράμετρο, δεδομένου ότι οι εταιρίες αυτές δεν δραστηριοποιούνταν στην αγορά κατά τον χρόνο των πρακτικών που τους προσάπτονται (σημερινή απόφαση, Servier κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-691/14).

280 Η προβληθείσα από την Biogaran κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση αιτίαση ότι στη Niche δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις για τη συμφωνία Biogaran, καθότι η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την πληρωμή του ποσού των 2,5 εκατομμυρίων GBP κατά τον υπολογισμό του προστίμου της Niche, επίσης δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, η εν λόγω αιτίαση που σχετίζεται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως προβλήθηκε το πρώτον κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και δεν είναι, επομένως, παραδεκτή, ελλείψει δικαιολογίας για την προβολή της σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας. Επιπλέον, όπως μόλις προαναφέρθηκε, η Biogaran, θυγατρική της Servier, δεν βρισκόταν σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη των εταιριών παραγωγής γενοσήμων που είχαν, όπως και η Niche, συνάψει συμφωνία με τη Servier. Τέλος, το γεγονός ότι δεν επιβλήθηκαν κυρώσεις στη Niche από την Επιτροπή, ακόμη και αν αποδειχθεί, δεν είναι δυνατόν να απαλλάξει την Biogaran από την ευθύνη της για την παράβαση που διέπραξε η επιχείρηση της οποίας είναι μέλος.

281 Εκ του συνόλου των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί του ανωτάτου ορίου του 10 % του προστίμου

282 Η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, καθότι της επέβαλε πρόστιμο του οποίου το ύψος υπερβαίνει το 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της, και ότι έλαβε υπόψη την αξία των πωλήσεων της μητρικής της εταιρίας, της Servier (ήτοι 476 εκατομμύρια ευρώ), ενώ η ίδια δεν είχε πραγματοποιήσει καμία πώληση.

283 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το προβλεπόμενο στο άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003 ανώτατο όριο πρέπει να υπολογίζεται επί του συνολικού κύκλου εργασιών όλων των εταιριών που απαρτίζουν την ενιαία οικονομική οντότητα η οποία ενεργεί ως επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 101 ΣΛΕΕ (βλ. αποφάσεις της 8ης Μαΐου 2013, Eni κατά Επιτροπής, C-508/11 P, EU:C:2013:289, σκέψη 109 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψεις 172 και 173 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2013, Groupe Gascogne κατά Επιτροπής, C-58/12 P, EU:C:2013:770, σκέψη 56).

284 Πράγματι, η αναλογικότητα μιας κυρώσεως πρέπει ιδίως να εκτιμάται λαμβανομένου υπόψη του αποτρεπτικού σκοπού που επιδιώκεται με την επιβολή της, η δε συνεκτίμηση του συνολικού κύκλου εργασιών είναι αναγκαία για τους σκοπούς της εκτιμήσεως αυτής, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η οικονομική ισχύς της εμπλεκομένης επιχειρήσεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2016, Toshiba Corporation κατά Επιτροπής, C-373/14 P, EU:C:2016:26, σκέψεις 83 και 84).

285 Εν προκειμένω, από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι η εμπλεκόμενη επιχείρηση απαρτιζόταν από την προσφεύγουσα και τη μητρική της εταιρία, τη Servier, δεδομένου ότι οι δύο αυτές εταιρίες αποτελούσαν μία και μόνη οικονομική οντότητα (βλ. σκέψεις 206 έως 234 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τις αρχές που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 283 ανωτέρω, η Επιτροπή στηρίχθηκε στον συνολικό κύκλο εργασιών της μητρικής εταιρίας του ομίλου Servier κατά την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2012 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2013, για την εφαρμογή του προμνησθέντος ορίου του 10 % του κύκλου εργασιών (αιτιολογική σκέψη 3144 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

286 Δεδομένου ότι ο εν λόγω κύκλος εργασιών ανέρχεται σε 4 και πλέον δισεκατομμύρια ευρώ, το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι το πρόστιμο ποσού 131 532 600 ευρώ που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα, από κοινού και εις ολόκληρον με τη μητρική της εταιρία, προδήλως δεν υπερέβαινε το όριο αυτό.

287 Ως εκ τούτου, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί, καθώς και ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

288 Εξ όλων των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, όπως επίσης, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, το αίτημα προς το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει το πρόστιμο ή να μειώσει το ύψος του, ασκώντας την πλήρη δικαιοδοσία του.

Επί των δικαστικών εξόδων

289 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Biogaran στα δικαστικά έξοδα.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Δεκεμβρίου 2018.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I. Ιστορικό της διαφοράς 1

A Επί της περινδοπρίλης 2

1. Δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για το μόριο 2

2. Επακόλουθα διπλώματα ευρεσιτεχνίας 2

3. Περινδοπρίλη δεύτερης γενιάς 3

B. Επί της προσφεύγουσας 3

Γ. Επί των δραστηριοτήτων της Niche που αφορούν την περινδοπρίλη 3

Δ. Επί των διαφορών σχετικά με την περινδοπρίλη 4

1. Διαφορές ενώπιον του ΕΓΔΕ 4

2. Ένδικές διαφορές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων 4

Ε. Επί των συμφωνιών διακανονισμού 5

1. Επί των συμφωνιών μεταξύ των Niche, Unichem, Matrix και Servier 5

2. Επί της συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ της Niche και της Biogaran 6

ΣΤ. Επί της τομεακής έρευνας 7

Ζ. Επί της διοικητικής διαδικασίας και της προσβαλλομένης αποφάσεως 7

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων 9

III. Επί του παραδεκτού 9

A. Επί του τρίτου αιτήματος, με το οποίο η προσφεύγουσα ζητεί να παραγάγει αποτελέσματα και υπέρ αυτής η ενδεχόμενη ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε η Servier 9

B. Επί του παραδεκτού ορισμένων παραρτημάτων του υπομνήματος αντικρούσεως και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν με αυτό 10

1. Επιχειρήματα των διαδίκων 10

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 11

IV. Επί της ουσίας 13

A. Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών, καθόσον κακώς έγινε δεκτό με την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η συμφωνία Biogaran λειτούργησε ως επιπλέον κίνητρο προκειμένου να παροτρυνθεί η Niche να συνάψει τη συμφωνία διακανονισμού με τη Servier 13

1. Επιχειρήματα των διαδίκων 13

α) Ως προς την πλάνη εκτιμήσεως κατά την ανάλυση του συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας Biogaran και της συμφωνίας διακανονισμού 13

1) Επί της χρονικής αλληλουχίας των διαπραγματεύσεων των συμφωνιών 13

2) Επί του νομικού συνδέσμου μεταξύ της συμφωνίας διακανονισμού και της συμφωνίας Biogaran 14

3) Επί της προθέσεως να δοθεί κίνητρο στη Niche 15

β) Ως προς την συνεκτίμηση του εμπορικού συμφέροντος της προσφεύγουσας να συνάψει τη συμφωνία Biogaran 16

1) Επί του προϊόντος Α 17

2) Επί του προϊόντος Β 18

3) Επί του προϊόντος Γ 19

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 19

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 19

β) Ως προς την ύπαρξη κινήτρου που δόθηκε με τη συμφωνία Biogaran 22

Β. Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποδεικνύει τη συμμετοχή της Biogaran σε οιαδήποτε παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού 31

1. Επιχειρήματα των διαδίκων 31

α) Επί του παραβατικού χαρακτήρα της συμφωνίας Biogaran 31

β) Επί του καταλογισμού στη θυγατρική της ευθύνης για τις πράξεις της μητρικής εταιρίας 31

γ) Επί του ότι η Biogaran τελούσε εν γνώσει των συμπεριφορών της Servier που συνιστούν παράβαση 33

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 34

Γ. Επί του λόγου ακυρώσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθότι επέβαλε πρόστιμο στην Biogaran 39

1. Επιχειρήματα των διαδίκων 39

α) Επί του καινοφανούς, απρόβλεπτου και πολύπλοκου χαρακτήρα της υποθέσεως 39

β) Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα του προστίμου 40

γ) Επί του ανωτάτου ορίου του 10 % του προστίμου 41

2. Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 42

α) Σε σχέση με τον καινοφανή, απρόβλεπτο και πολύπλοκο χαρακτήρα της υποθέσεω 42

β) Επί του αναλογικού χαρακτήρα του προστίμου 45

γ) Επί του ανωτάτου ορίου του 10 % του προστίμου 47

Επί των δικαστικών εξόδων 47